ИНТЕРВЮ
Две мнения за програмата на Пламен Орешарски
10

ЕКШЪН
Мащабна акция на прокуратурата по АЕЦ „Белене”
2

СЪС ЗАКОН
Отпада таксата за пускане на спрян ток
6

СКАНДАЛ
САЩ и Венецуела пак се изпокараха
8

ПЕГАС
Вазовият писателски съюз чества своя 100-годишен юбилей
20

Неделник
Малко известни документи за Септемврийското антифашистко въстание
28

ДУМА®
ЛЕВИЯТ ВЕСТНИК
1 лв.
www.duma.bg
СЪБОТА-НЕДЕЛЯ | 21-22 СЕПТЕМВРИ | 2013 ГОДИНА/23 | БРОЙ 219 (6623)

Два манастира готови да приемат сирийски бежанци

Във Видинско искат да извършат богоугодно дело и да подадат ръка на бягащите от войната

Готовност да приютят бежанци от Сирия заявиха Лопушанският и Чипровският манастир, съобщи вчера Величкият епископ Сионий, викарий на Видинския митрополит Дометиан. Епископът вече е изпратил официално писмо до държавната Агенция за бежанците, в което предлага манастирът да предостави напълно безплатно убежище на сирийски бежанци. Духовникът добави, че в светата обител имат възможност да се грижат за хората, които бягат от войната и търсят подслон за себе си и децата си.

“Предвид това, че в Сирия живее голям брой православно население - над 30%, убеден съм, че със своите действия Видинската света митрополия извършва богоугодна и хуманна дейност и подава ръка в тежък момент на хората, бягащи от войната”, добави епископ Сионий. Като игумен на Лопушанската света обител той е получил благословението на Видинския митрополит Дометиан.
4

Снимка БГНЕС

Акад. Светлин Русев представя своите “Академични упражнения” в столичната галерия “Арте”. Предпазливо разбулвайки женските форми, именитият художник ги прави още по-тайнствени и по-загадъчни. Изненадващата експозиция може да бъде видяна до 8 октомври на ул. “Раковски” 183А

Русия плаща, за да се обяви независимостта на България
29

Фестивал на хвърчилата за трети път край Шабла
33

България спори с 31 държави за мачове от Евро 2020
38

НЯКОЛКО ДУМИ

Петър ГЕРАСИМОВ

КОНСЕРВА ИЛИ ЛИБЕРАЛ...

В последния си брой авторитетното английско сп. “Икономист” - както разбирате от заглавието, занимаващо се с финансови, политикономически и стопански проблеми, публикува коментар под заглавието “Горещa есен очаква България”. В материала дословно се казва, че всяка вечер сто хиляди (!!) души в София и в различни градове на страната протестират срещу правителството на Орешарски.

Веднага бих посъветвал колегите от уважаемото списание да проверят източниците си на сведения от далечната балканска столица и да не подвеждат читателите си с грубо манипулирани данни. Напоследък в столицата ни се събират от зор по стотина-двеста, вдъхновени от Сорошки “надници” протестанти, главно вувузелисти, тъпанджии и свирчовци, които наистина вдигат такъв шум, че човек би помислил, че са доста повече. Ама чак сто хиляди? Извинете. Да не говорим, че в Пловдив, Варна или Бургас излизащите на протест срещу едва стодневното сегашно правителство се броят на пръстите на двете ръце.

Очевидно журналистите от Велика Британия са решили да се заемат по-сериозно с нашата страна, където тези “масови стохилядни протести” били знак за “зараждащото се гражданско общество”. Ами, господа всезнайковци, какво прави България вече 23 години?
Стр. 3

ISSN 0861-1343

EUR: 1.95538 | USD: 1.44726 ⇧ | GBR: 2.31843 ⇩ | CHF: 1.58624 ⇧

www.duma.bg

ДУМА

СЪБОТА 21 СЕПТЕМВРИ 2013

Мащабна акция на прокуратурата по АЕЦ „Белене”

Полицаи претърсиха офисите на „Риск инженеринг” на Богомил Манчев

При съвместна операция на прокуратурата, Държавна агенция “Национална сигурност” и МВР вчера бяха иззети документи от офиси и обекти на консултантската компания “Риск Инженеринг” на ядрения специалист Богомил Манчев, която работи по строежа на АЕЦ “Белене”. Това съобщиха от Софийската градска прокуратура, след като неофициална информация за акцията изтече предиобед.

Държавното обвинение не посочи поименно компанията на Манчев, но от “Риск Инженеринг” потвърдиха, че при тях е имало проверка и са съдействали на разследващите органи, като са им предали исканите документи.

В официалната информация на прокуратурата бе обявено, че в 8,30 ч. вчера са били предприети едновременни претърсвания и изземвания в административни сгради и жилища (общо 17 обекта) в София, Перник, Козлодуй и Белене. В изявлението се обяснява, че незабавното стартиране на действията по разследването е наложено от получени от ДАНС в прокуратурата оперативни данни за предприети действия по унищожаване и укриване на документи, касаещи предмета на разследване по делото за длъжностно присвояване в особено големи размери при извършвани плащания от НЕК за консултантски услуги по спрения в края на март от правителството и парламента проект за строеж на АЕЦ “Белене”.

“С оглед интересите на разследването и следствената тайна на този етап прокуратурата няма да оповести други данни. Те ще бъдат съобщени след повдигане на съответни обвинения на лица, чието задържане се предвижда в хода на операцията”, посочиха от прокуратурата.

Не съм арестуван, тъй като съм в чужбина, заяви малко по-късно пред Дарик Богомил Манчев заради появилите се слухове за това. Нямам забрана да пътувам в чужбина, разбрал съм се с проверяващите лица, като се върна, да им съдействам за проверката, допълни той, но не каза кога се предвижда да се върне в България. В дома му била оставена призовка да се яви като свидетел по разследване, но не е посочено по какво дело. Той обаче не изключи възможността да бъде арестуван, като се върне в България. В официално разпространено становище от “Риск Инженеринг” бе обявено, че Манчев ще огласи позицията си на специален брифинг, след като се завърне в страната.

В началото на септември от прокуратурата съобщиха, че се разследва присвояване на 18 млн. евро покрай АЕЦ “Белене”, част от което е и изплащане на над 7,5 млн. лв. за консултантски услуги на “УорлиПарсънс”, чийто подизпълнител е фирмата на Манчев “Риск Инженеринг”. Тогава Богомил Манчев обясни, че парите са плащани заради поддръжката на площадката на АЕЦ “Белене”, която се извършва от неговата фирма, тъй като решението на правителството и на парламента е за спиране на строежа, но не и за неговата консервация.

Снимка БГНЕС

Прокуратурата и ДАНС проведоха акция в офисите на “Риск Инженеринг” на бизнесмена Богомил Манчев, в двора на сградата на компанията в столичния квартал “Бъкстон” имаше и кола на жандармерията

Златанова: Драматично ниско е доверието в съдебната система

Веселка ВЕНКОВА

Драматично ниско е доверието в съдебната система до степен на съмнения във факта, че България е правова държава, заяви след срещата на НПО и граждани с премиера правосъдната министърка Зинаида Златанова, която участва в разговорите вчера.

Много съм разтревожена от чутото, не че в писма и сигнали при мен и в МП не идва тази информация - сигналът от днес е изключително тревожен, защото не вървим към повишаване на доверието, каза Златанова. Тя апелира към редовите и честни магистрати, към всички работещи в съдебната система и към политиците - да управлява съвестта, за да не се съмняват гражданите, че живеят в правова държава. Прозрачността в работата на ВСС и на съдебната система е важна стъпка към повишаване на доверието, посочи министърката и посъветва за откритост към обществото.

След срещата участниците обявиха, че 17 граждански организации са излъчили контактна група, която подготвя дневния ред за разговорите с премиера. Двете страни са се разбрали, че занапред ще се срещат два пъти месечно, а не по веднъж, както беше досега. Вчера представителите на НПО са се питали дали са предприети стъпки за освобождаване на директори на държавни изпълнителни агенции, особено на тези по лекарствата, храните, в енергетиката, туризма, селското стопанство, Агенцията за бежанците. В съюз с олигархията те продължавали да “финансират антиправителствените протести”.

Гражданите питаха и “дали продължава изплащането на средства за организации с кухи дейности като “преброяването на делфините и морските песъчинки”. Интересуваха се и на какъв етап е формирането на обществени съвети към областните управители. Постъпили са и законодателни инициативи, определени от контактната група като спешни.

Бисер Миланов, с прякор Петното, заради когото властта понесе много упреци, вчера не бе допуснат до срещата с гражданите в МС. Пред журналисти той обясни, че подал данните си, но не бил включен в списъка с гостите. 45-годишният Миланов е русенец със 7 присъди, част от тях ефективни.

СЪОБЩЕНИЕ

На 22 септември 2013 г. от 10 ч. в зала номер 6 на Националния дворец на културата по инициатива на Георги Първанов ще се проведе дискусия по актуални проблеми на обществено-политическото развитие на България. Дискусията ще премине под мотото “Български дебати: За националния успех”

ПАНЧУГОВ И НЕЙНСКИ СА ХОРАТА НА „СИНЬО ЕДИНСТВО” В ГС НА РБ

Веселка СПИРИДОНОВА

Председателят на “Синьо единство” Христо Панчугов и евродепутката Надежда Нейнски са излъчени за представители на партията в Гражданския съвет на Реформаторския блок. Заместващи членове ще бъдат Мартин Димитров и Ваньо Шарков. Партията ще предложи на вниманието на ГС в Реформаторския блок кандидатурата на ПП “Обединени земеделци”, която бе част от Синята коалиция, за присъединяване към блока.

Избрани са и председатели на комисиите по ресорни политики в “Синьо единство”. Димо Гяуров оглави комисията по национална сигурност, правосъдие, вътрешен ред и правни въпроси. Д-р Ваньо Шарков - комисията по здравеопазване и социална политика, Мартин Димитров ще отговаря за икономика и енергетика, Надежда Нейнски - за външна политика и ЕС. Кметът на Свищов Станислав Благов поема административната реформа, регионалната политика и местното самоуправление.

Балчик се побратими с руския град Тамбов

Дана РУСЕВА

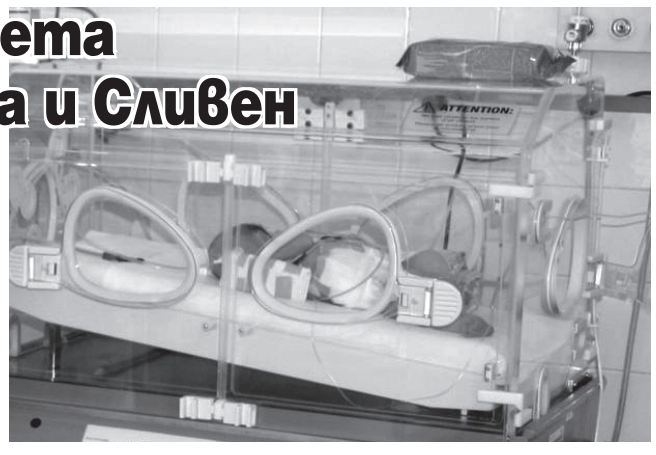
Балчик се побратими с руския град Тамбов, съобщават от общината. Двамата кметове - Николай Ангелов и Алексей Кондратиев, подписаха договор за сътрудничество в присъствието на генералния консул на Русия във Варна Юрий Соловьов и Николай Калинов - президент на Областната търговско-промишлена палата в Тамбов.

Кметът на Белия град Николай Ангелов изрази увереност, че независимо от разликата в мащабите на двата града, общината ще се постарае да бъде равноправен партньор на 300-хилядния руски град. По думите му контактите предвиждат културен, спортен и бизнес обмен.

В отговор Алексей Кондратиев каза, че дружбата се определя от отношенията, а не от размера. Той подкрепи колегата си в идеята за широк спектър на взаимните отношения и отправи покана към представителите на бизнеса, спорта и културата да посетят Тамбов в скоро време.

Генералният консул Соловьов, след като приветства побратимяването, обяви, че ще бъде гарант за изпълнение на поетите ангажименти между двата града.

Бум на недоносени бебета в Пловдив, Варна, Враца и Сливен

Всяко осмо дете у нас (12%) се ражда преждевременно или с много ниско тегло. За това алармираха от Фондация “Нашите недоносени деца”.

Статистиката е най-тревожна в градовете Пловдив, Варна, Враца и Сливен, където преждевременните раждания са над средните за страната - около 20 на сто. Годишно в света се раждат около 15 милиона недоносени бебета.

Недоносените бебета са с повишен риск от развитие на детска церебрална парализа или друг проблем на мотриката. Поради това е необходимо да се следи неврологичното развитие с повишено внимание, да се правят всекидневни масажи, консултации с детски невролог и доктор по физикална медицина. Кърмата на майките, които са родили преждевременно, се различава от тази на жени, които са родили близо до термина. Затова адаптираните млека за недоносени са различни от тези за доносени.

Недоносените бебета боледуват 7 пъти почесто от инфекции на дихателните пътища, а смъртността при тях е около 4 на сто. Стремежът на науката е да осигури максимално близки условия до тези в матката, а това означава повече протеин, калций, фосфор, цинк, натрий и други хранителни вещества.

Познавам личността Цветан Цветанов. Мога смело да кажа, че той е последната светлинка, която ме накара да повярвам, че в политиката може да има морал, коректност. Аз не съм виждал толкова честен човек

ВЕСЕЛИН МАРИНОВ И НЕГОВАТА ПОЛИТИЧЕСКА ЛЮБОВ

Кабинетът залага на социалните мерки

През следващата година ще бъде възстановено годишното индексиране на пенсиите и увеличението на детските надбавки, гарантира Пламен Орешарски

Снимки Мариета ТОМОВА

Управленската програма е базирана на програмните приоритети, с които бе избран кабинетът, заяви Пламен Орешарски

Юлия КУЛИНСКА

Социалните мерки са акцент и имат водеща роля в управленската програма на правителството, заяви премиерът Пламен Орешарски в парламента вчера. По думите му най-добрата социална защита е създаването на предпоставки за заетостта, които се базират на системите за обучение и преквалификации. Според премиера опитите за каквато и да е реалистична оценка на стартовата база рискуват да попаднат в приказката за лъжливото овчарче. Правителството на ГЕРБ преекспонира темата и оправдаваше всичките си неблагополучия с наследството от предишните 60 години, припомни той. Орешарски уточни, че управленската програма "Държавност, развитие, справедливост - икономически и социални приоритети на правителството" е базирана на програмните приоритети, с които бе избран кабинетът. Тя стъпва на приемственост за съхранение на Валутния борд и стабилността на банковата система, на последователност в изграждането и обновяването на инфраструктурата, поясни Орешарски. Той откроi новите модели на управление в нея - антимонополна политика във всички сектори, стъпки в посока на по-активна защита на потребителите, залагане на повече мерки срещу бедността, ясно и открито поставяне на проблемите и търсене на приемливи или поносими за хората решения. "Ще следваме принципа на откритост и прозрачност на управлението. Ще провеждаме диалогична, а не конфронтационна политика и отчетност", обеща Орешарски. Той пое ангажимент още следващата година ще бъде възстановено годишното индексиране на пенсиите и увеличението на детските надбавки. Реформирането на системата на здравеопазването, стриктен контрол на Здравната каса и намаляване на цените на лекарствата е записано още в програмата. Третият й раздел включва мерки за укрепване на държавността.

Без усилия за налагане на върховенството на закона няма да можем да върнем доверието на хората в институциите, нито да подобрим стопанския и инвестиционен климат, нито благосъстоянието на гражданите, отбеляза Орешарски. Милтън Фридман казва, че не познава страна, която е установила върховенството на закона и да е бедна, цитира той известния икономист. Ще разширим кръга от мерки за подобряване на борбата с корупцията чрез електронизацията на публичните услуги и търгове, чрез намаляването и опростяването на лицензионните режими, изброи премиерът. Необходимо е създаване на предпоставки за връщане на икономиката на пътя на растежа и за смекчаване острите социални асиметрии, заплашващи общественото ни развитие, смята Орешарски.

ДПС стои зад програмата на правителството, подкрепя я и ще следи за нейното изпълнение, заяви Йордан Цонев от ДПС. Той настоя изпълнението на реформите да бъде заложено още в следващия бюджет - административна реформа, здравна реформа, реформа в бюджетирането. България се намира в колониално робство и чуждите монополи трябва да бъдат изгонени, категоричен бе Павел Шопов от "Атака". Той призова премиера да взима решенията си в кръга на министрите си и в Народното събрание.

Разочарован съм, че имаме 43 страници добри пожелания без никакви срокове и конкретика, подчерта Делян Добрев от ГЕРБ, без да отчете, че това е дългосрочен план за действие на кабинета.

С краткосрочните социални мерки на кабинета са подпомогнати над 1 млн. българи, категорична е Корнелия Нинова

КОРНЕЛИЯ НИНОВА:

ГЕРБ сътвори за 100 дни четири лъжи

В социалната сфера за 100 дни вие сътворихте четири лъжи, обърна се председателят на социалната комисия Корнелия Нинова към депутатите от ГЕРБ. Тя беше категорична, че за 100 дни правителството свърши добра работа. По думите на Нинова с краткосрочните социални мерки са подпомогнати над 1 млн. българи. Депутатката уточни, че сред тях са енергийни помощи за социалнослаби, увеличаване на майчинските, на помощите за първокласниците, намаляване на цената на тока. Тя опроверга твърдения на ГЕРБ, че правителството се е отказало от семейното подоходно облагане. "В предизборната програма е записано, че тази мярка ще се въведе през втората половина на мандата. Друга лъжа е, че не сме открили 250 000 работни места за първите сто дни. В програмата е записано, че това ще се случи в периода на целия мандат до 2017 г. Не се отказваме от този ангажимент. Следващата лъжа е, че сме се отказали да увеличим минималната работна заплата. В програмата пише, че до края на мандата минималната работна заплата ще стигне 450 лв.", припомни Нинова.

Вотът на недоверие е изграден върху хипотеза

Отнасям се сериозно към вота на недоверие към правителството, внесен от опозицията, но той е изграден върху хипотезата, че Министерството на инвестиционното проектиране няма да работи, а не върху реално несвършена работа от него. Това е становището на премиера Орешарски. Той припомни, имаме законодателна програма, която вече е внесена в парламента и в нея има над 50 проектозакона за подобряване на регулациите, на създаване на ефективна конкурентна среда за бизнес, както и за защита на потребителите и за антимонополни регулации.

КОНСЕРВА ИЛИ ЛИБЕРАЛ...

От стр. 1

Може би е комунистическа диктатура, може би не е член на НАТО и Европейския съюз. Може би няма десетки и десетки различни партии, стотици различни печатни и електронни медии? А всичко това е ли е елемент на въпросното гражданско общество?

Какво трябва още, според познавачите от "Икономист", за да прескочим, ние българите, етапа на "зараждане" на въпросното общество? Веднага отговарям. Необходимо е незабавно да изчезне от политическия хоризонт и от властта Българската социалистическа партия, която е трън в очите на всеки уважаващ себе си консерватор - било от България или от Велика Британия. Това е разковничето. Или както бе казал навремето Алеко-Константиновият герой Бай Ганьо: "Ти, уважаеми, кажи, консерва ли си или либерал?"...

29 млн. лв. бонуси си раздали ГЕРБ за 2 години

Около 29 млн. лв. допълнителни възнаграждения са получили служителите на девет министерства за последните две години от управлението на ГЕРБ - 2011 и 2012 г. Това съобщи депутатът от Коалиция за България Петър Мутафчиев вчера. Той обясни, че е получил отговор на писмените въпроси, които е задал към редица министерства за допълнителните възнаграждения, които са получавани от техните служители - както по правилника за стимулиране, така и за участие в комисии.

Най-голяма сума за допълнително стимулиране на държавните служители е отпускана в Министерството на финансите - около 14 млн.лв., а най-малка е сумата в Министерството на образованието и науката - 100 000 лв. "Има служители, които са получавали десетки хиляди лева допълнителни възнаграждения. За две години един служител от Министерството на транспорта е получил над 110 000 лв. само за участие в комисии, което е недопустимо за период на криза.

В една от годините този служител е получил 58 000 лв. Ще поискаме конкретни данни за тези служители, за да е наясно обществото как са харчени държавните средства", посочи депутатът.

Той обяви, че информацията му не е атака към администрацията. Това е атака към принципа на разпределение на държавните средства от досега управляващите от ГЕРБ, отбеляза Мутафчиев. Той подчерта, че иска откритост и да е ясно какво е ставало в двете години, когато се е твърдяло, че трябва да се свиват доходите, не се увеличават пенсии и заплати на учители, полицаи, а същевременно някой е раздавал пари.

www.duma.bg

ДУМА

СЪБОТА 21 СЕПТЕМВРИ 2013

СЛЕД СМЪРТ НА СИРИЙКА:

Напрежение в бежанския лагер в София

Семейството на жената се оплака, че линейката не дошла на адреса в „Овча купел”

Поредна порция напрежение имаше в Дома за временно настаняване на бежанци в столичния квартал “Овча купел”. Причина бе смъртта на 58-годишна сирийка в четвъртък. Около 1 часа през нощта на една от жените ѝ прилошава. Синът ѝ, който също е настанен в дома, вика линейка. Той така и не дочаква парамедиците и извозва с частен автомобил майка си до болница “Пирогов”. Малко по-късно жената почива.

Д-р Георги Гелев, който е шеф на столичната Спешна помощ, заяви, че линейка е била изпратена на мястото, но не е заварила болната жена там. Според справката по картон от 112 са подали сигнал в 20,49 ч. В 21,23 ч. линейката е била в “Овча купел”, две минути по-късно си е заминала, защото пациентката вече не била там. Той обясни забавянето с многото сигнали към парамедиците и малкото на брой екипи, обслужващи територията на София.

Случката предизвиква напрежение в Дома за настаняване на бежанци. Сирийците викат полиция, като искат случаят да бъде разследван от властите в България. Минути по-късно на място са изпратени екипи на 6-о РПУ заради появилото се напрежение в района. Засиленото присъствие на силите на реда е успокоило бежанците. “Чакахме два часа линейка, майка ми лежеше на улицата под дъжда”, оплака се пред телевизионните камери синът на починалата.

Пред БНР директорът на Столичната дирекция на вътрешните работи Ивайло Спиридонов заяви, че не е имало свободен екип на “Бърза помощ” и близките на починалата жена от Сирия са я извозили до “Пирогов” с частен автомобил. Той добави, че колата е тръгнала за болницата 5 минути преди пристигането на парамедиците.

Спиридонов добави, че в пространството между ЦУМ и Централна гара има по-голям брой бежанци. “Имаме наблюдение над тях и наши служители сме съсредоточили там, да имат видима връзка и гражданите да са по-спокойни. По отношение на документите ангажимент има Агенцията по бежанците”, обясни шефът на СДВР. Той обясни, че на местата, където има повече бежанци, има и засилено присъствие на служители на МВР.

Междувременно стана ясно, че 72 сирийци са преминали границата ни с Турция за денонощие. От МВР съобщиха, че капацитетът за настаняване в териториалните поделения на Държавната агенция за бежанците е надхвърлен с 248 места. Продължава търсенето на подходящ сграден фонд за първоначално приемане и настаняване. Със съдействието на БЧК е открит номер 1466 на трите мобилни оператора, на който всеки може да направи дарение чрез кратко съобщение на стойност 1 лев. Активирана е възможност и за онлайн дарение на сайта на БЧК. Събраните средства ще бъдат насочени към Националния оперативен щаб и с тях ще се открият хранителни пунктове, за да може поне веднъж на ден бежанците да получават топла храна.

ВМРО СЕ КАНИ ДА БЛОКИРА ГКПП КАПИТАН АНДРЕЕВО

ВМРО подготвя блокиране на границата ни с Турция в неделя. От партията се заканиха да спрат движението в района при ГКПП Капитан Андреево. Повод за акцията е политиката на Турция да прехвърля нелегални емигранти на българска територия, твърдят от ВМРО.

На исканията от някои партии за затваряне на границата вътрешният министър Йовчев обяви, че България може да го направи, но това едва ли ще стане. Той бе категоричен, че ще се търсят други начини за справяне на ситуацията чрез други мерки. По-рано експерти коментираха, че едно затваряне на границата е много скъпо.

„Атака” иска затваряне на границата

Милена НИКОЛОВА

Границите ни да бъдат затворени за бежанци, призова от трибуната на парламента в декларация на партията зам.-председателят на “Атака” Павел Шопов. Може би политиците са си заровили главата в пясъка. Все повече престъпления отчита СДВР, обясни той. Идеята е да не се допускат на територията на България приходящи от арабски страни и Африка. Той поясни, че от “Атака” внасят проекторешение в Народното събрание като противодействие на емиграционната вълна.

По думите му сирийските бежанци у нас са прекалено много и вече създават размирици. Нашата страна да запази неутралитет по проблема Сирия и да затвори границата си с Турция, е мнението на атакистите. Според него, ако това решение не бъде прието, тепърва ще патим от бездействието си. Шопов апелира пред парламента за задълбочени дебати по този въпрос.

Имало сериозна опасност да пострада обществото, бежанският поток е неспирен и се увеличава с всеки изминал ден, е мнението на партията. Според тях един бежанец струва на държавата над 1000 лева на месец, а един пенсионер - 150 лева. На територията на България влизат ислямски фундаменталисти и терористи, обясни безпокойството си Шопов. Според него имало сценарий, според който САЩ, Израел и Франция са предизвикали този конфликт, но не поемат своята отговорност. Така беше и в Косово, припомни той кризата преди години. Не трябва да сме буфер, който да спира тези бежанци да навлязат в Европа, категоричен беше Павел Шопов.

Той предрече, че страната ни я очаква хуманитарна криза, ако не спре бежанския поток.

Теч на газ-метан стресна старозагорци

На мястото на инцидента веднага бяха изпратени екипи

Старозагорци бяха притеснени вчера след изтичане на газ-метан. При ремонтни дейности вчера по обяд на кръстовището на бул. “Патриарх Евтимии” и ген. “Столетов” е пробита тръба на газопреносната мрежа. Силната и задушлива миризма се е усетила почти в целия квартал.

Жители в блока, пред които се е спукала тръбата, разказаха, че близо половин час газта е изтичала неконтролируемо. Минути след подаване на сигнала за инцидента на мястото са пристигнали екип на пожарната и на полицията. Движението в района бе отцепено. Тепърва ще се изяснява точната причина за аварията.

СКРЪБНА ВЕСТ

НА 17 СЕПТЕМВРИ 2013 Г. ПОЧИНА

СЛАВЧО СТОЯНОВ ХРАНОВ

на 94 години
роден в с.Калища, област Перник

Летец, участник във Втората световна война, носител на Орден за храброст за изключителни заслуги при изпълнение на летателни задачи в “Ято за далечно разузнаване”. Носител е на държавни и правителствени отличия за приноса му в развитие на българската гражданска авиация в мирно време.

Обявен за доайен на бордовите радисти в България и един от 14-те летци “милионници”.

Поклон пред светлата му памет!

От приятелите

ТЕЦ ще съди длъжници за по 100 лв.

Красимир КРЪСТЬОВСКИ

ТЕЦ-ът в Бургас, собственост на бизнесмена Ковачки, започна да разпраща на длъжниците си заплашителни писма още преди началото на отоплителния сезон. Според справката, повечето честитки са връчени на хора със 100 лева дълг, натрупан през лятото. Това означава, че са били изрядни платци до края на отоплителния сезон и надали ще завлекат монополиста.

Юристи обаче съветват дълговете да се изчистят, тъй като има вероятност ТЕЦ-ът да заведе дело, за което длъжникът не знае. По принцип присъдите автоматично се поемат от съдия-изпълнител, който пък блокира банкови сметки и имущество. Отделно дължимите суми набъбват заради хонорари и лихви.

БЕЗ ГЛОБА ЗА ДОБРОВОЛЕЦА-РЕГУЛИРОВЧИК ОТ ПЕТТЕ КЬОШЕТА

Младият мъж Коста Кръстев, който се опита да отпуши възловото столично кръстовище на Петте кьошета преди няколко дни, след като светофарите блокираха, бе глобен от КАТ с 300 лв. Такава информация бе разпространена от много медии вчера. Малко по-късно от КАТ официално обявиха, че не възнамеряват да глобяват Кръстев. От проверката на КАТ към момента са установили, че няма причина да глобяват Кръстев и че той няма дължими глоби.

Пред БНТ сутринта той заяви, че е безработен и няма откъде да си плати глобата, ако тя се окаже истинска. “Не е работа за всеки и за цивилни. Ако не познавах движението, не бих застанал да го регулирам”, обясни Кръстев.

www.duma.bg

ДУМА

СЪБОТА 21 СЕПТЕМВРИ 2013

СВЕТОВНАТА БАНКА:

България няма да избегне вдигането на пенсионната възраст

Страната ни била на път да се превърне в страната с най-рязък спад в съотношението между застаряващо население и население в трудоспособна възраст

Един от най-важните избори, който българското общество ще трябва да направи, е как да се финансират потребностите на възрастните хора. Възможните варианти са допълнително вдигане на пенсионната възраст, предоставяне на публични трансфери за по-възрастните хора или стимулиране на натрупването на активи от домакинствата. Това се посочва в доклад на Световната банка за България, озаглавен "Смекчаване на икономическото въздействие на застаряването на населението: Възможни варианти за България". България вероятно няма да може да избегне допълнителното вдигане на официалната пенсионна възраст в бъдеще, се казва в още в доклада.

Изводите на експертите са, че, за да могат по-възрастните работници да намерят продуктивна работа, ще бъде важно да бъдат реализирани политики за стимулиране на производителността, като подобряване на бизнес климата, инфраструктурата и иновациите, и предоставянето на тези работници на по-добри възможности за учене през целия живот, подобрения в системата на здравеопазването и целеви политики на трудовия пазар.

"Освен това засилването на качеството на системата на основно образование в България ще помогне за това да се гарантира, че днешните млади хора ще притежават уменията, от които се нуждаят, за да бъдат продуктивни, когато остареят. С оглед неустойчивостта на системите за публични трансфери е налице спешна необходимост да бъдат убедени работниците да спестяват повече за своето бъдеще и да бъдат стимулирани спестяванията на домакинствата", се казва в анализа на Световната банка.

Според изводите там България е на път да се превърне в страната с най-рязък спад в съотношението между застаряващо население и население в трудоспособна възраст, което ще засили натиска върху икономиката. "Според демографските прогнози на ООН, до 2050 г. трудовите ресурси на страната се очаква да намалеят с до 40%. Коефициентът на възрастова зависимост, т.е. на възрастните хора от общия брой на населението, се очаква да се удвои през следващите четири десетилетия", обобщават експертите. Според тях до 2050 г. се очаква един на всеки трима българи да бъде по-възрастен от 65 години и само един на всеки двама българи да бъде в трудоспособна възраст. Тъй като делът на работещото население е ключов фактор за нивото на доходите в страната, неговият спад е вероятно да отслаби растежа.

"Колкото е по-висок ръстът на производителността, толкова по-лесно България ще успее да се справи с това демографско предизвикателство. Като се има предвид тенденцията на намаляване на населението в трудоспособна възраст, България ще трябва да разчита на растеж на производителността за поддържане на растежа на съвкупния продукт. Ръстът на производителността означава, че страната ще е в състояние да произвежда повече продукция с едни и същи фактори за производство като капитал и труд", е препоръката на Световната банка.

УКРЕПВАТ ЦЪРКВАТА „СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ" В БУРГАС

Идейният проект за укрепване на църквата "Св. св. Кирил и Методий" в Бургас бе презентиран на експертен съвет в сградата на Министерството на регионалното развитие в столицата вчера. Освен експертите, изготвили проекта за укрепване на храма, присъстваха и представители на Министерството на регионалното развитие, както и представители на учредения тази пролет Инициативен комитет за ремонта на православния храм от Бургас, начело с народния представител от Коалиция за България инж. Димчо Михалевски. Идейният проект бе представен от проф. д-р инж. Йордан Милев, който, освен че маркира етапите за възстановителни работи, представи данни и от геоложкия доклад на направените до момента проучвания.

След срещата стана ясно, че в най-кратки срокове предстои да се изготви и работен проект. Инициативният комитет ще направи всичко възможно да осигури нужното финансиране, за да може до края на година укрепителните дейности на храма да започнат. Инициативният комитет за спасяване на църквата "Св. св. Кирил и Методий" бе учреден малко преди парламентарните избори, през месец май т.г. Храмът се напука, след като започна изграждането на подземния паркинг на едноименния площад в Бургас. Заради опасност за мирящите църквата бе затворена за посещения и иконите изнесени оттам. Сагата с пропуканата фасада продължава повече от година.

ХАСАН АДЕМОВ:

Тази мярка няма алтернатива

Увеличението на възрастта за пенсиониране няма алтернатива при съществуващата демографската криза в страната, посочи социалният министър Хасан Адемов. Според него големият въпрос е дали това трябва да стане по начина, предложен от ГЕРБ. Адемов уточни, че мерките, предложени от бившите управляващи през 2012 г., са довели до едва 35 млн. лв. икономия на фона на бюджет за пенсии 7,2 млрд. лева, като 19 600 души били хората, които е засегнала промяната. Към края на август 2013 г. броят на регистрираните безработни лица у нас е 351 438, а равнището на безработицата е 10,7% процента. Наблюдава се намаление на техния брой с 9348, или с 2,6%, посочи Адемов. Той отбеляза, че има повишение на безработицата само през август с 0,1%. Увеличението е заради промяната на условията за достъп до енергийно подпомагане и регистрирането на хора от групата на т. нар. неактивни лица, допълни министърът.

Паркинг места в столицата се превърнаха вчера в малки зелени паркове. Инициативата "Паркинг дей" преобрази асфалта пред сградите на БНТ, Столична община и на още 26 места в София

ВКС казва до месец дали делото САПАРД ще почне отначало

В отсъствието на част от защитниците по така нареченото "дело САПАРД" Върховният касационен съд обяви, че до месец ще се произнесе по искането на прокуратурата процесът, който се наблюдава от Европейската комисия и ОЛАФ, да започне отначало.

Адвокати реагираха остро срещу решението на върховните магистрати. Трима от защитниците не дойдоха вчера в съдебната зала. Само един представи бележка за внезапно заболяване и поиска отлагане на делото. Съдът обаче отказа и предупреди адвокат Марияна Кукушева, че ако до седем дни не представи писмена защита, ще бъде глобена. Липсващите двама титуляри адвокати пък бяха заменени със служебни.

Във всичко това, както и в необичайно ироничното фамилиарно отношение на съда към защитата, адвокатите видяха основания да видят нарушени права и предизвестено решение. Адвокат Костадин Костадинов коментира така: "Нямам никаква представа какво ще се случи, но най-вероятно ще бъде възобновено, щом се действа по този начин. За първи път се случва подобно нещо. Това означава все едно аз да защитавам няколко души и за част от тях да пусна жалба, за някои да не пусна и след това да си оттегля жалбата за тези, които съм обжалвал, и да искам възобновяване и ВКС да ми го допусне. Аз самият се лишавам от правото си да бъде разгледано от ВКС делото и впоследствие да искам възобновяване".

Прокуратурата иска възобновяване на делото за "пране" на близо 7,5 млн. евро от програма САПАРД, след като сама отгегли протестите си срещу оправдателните присъди, постановени от Софийския апелативен съд.

ВЪВЕЖДАТ ОТ 1 ОКТОМВРИ КОМБИНИРАНО ОБУЧЕНИЕ НА ДЕЦА СЪС СПЕЦИАЛНИ ПОТРЕБНОСТИ

Юлия КУЛИНСКА

В срок до 1 февруари 2014 г. училищата трябва да създадат необходимите организационни условия за осъществяването на комбинираната форма на обучение, решиха депутатите вчера с приемането на второ четене на промените в Закона за народната просвета. През тази учебна година малчуганите със специални образователни потребности, започнали обучение в дневна или индивидуална форма, могат по всяко време да преминат в комбинирана форма на обучение. Тя ще се осъществява по няколко учебни предмета и ще позволи на учениците с различни особености в развитието и дефицит на внимание, в определени часове да бъдат в клас с останалите ученици, като това би спомогнало за тяхната социализация и интеграция. Според новия законов текст приобщаващото образование е неизменна част от правото на образование. Народните представители решиха, че ресурсните центрове ще осигуряват в училищата, в които се обучават деца със специални образователни потребности, подкрепа от ресурсен учител.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
РУМЪНСКО ПРАВИТЕЛСТВО
БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

"Повишена информираност на туристическия клъстер за управление и опазване на околната среда", проект № 2(4i)-2 1-8, MIS ETC код: 332

Търговско-промишлената палата Добрич, в партньорство със сдружение "Европейски институт за културен туризъм ЕВРИКА" от България и екологично сдружение „Маре Нострум", Румъния, работи по проект "Повишена информираност на туристическия клъстер за управление и опазване на околната среда".

Проектът е по Програмата за трансгранично сътрудничество Румъния-България, стартира на 20 април 2012 година, и се изпълнява съвместно от партньорите за 18 месеца до 20 октомври 2013.

През месец юли в курортен комплекс Албена, в продължение на 5 дни (40 учебни часа) десет представители на трите партниращи си организации бяха обучени от международни експерти в областта на екомаркировката, относно екомениджмънт в областта на туризма, стъпки за сертифициране и прилагане на EMAS. Проведе се и еко одит в български хотел, който получи конкретни препоръки за намаляване разхода на електроенергия и вода.

На двудневен семинар собственици и управители на туристически фирми, производители и доставчици на стоки и услуги в областта на туризма бяха запознати с изискванията, документите и прилагането на екомаркировката ECO LABEL и EMAS. Бяха представени и успешни практики на европейски хотели, които вече са въвели EMAS и/или ECO LABEL. Участниците са ключови фигури в създадената в рамките на проекта еко-мрежа, която е отворена и за нови членове - фирми от туристическия бранш. Регистрацията е безплатна и http://greenwebportal.eu. Чрез портала може да се заяви и онлайн консултация на тема управление и опазване на околната среда. Това е иновативна услуга, която се предлага безплатно в рамките на проекта.

Проведен бе и обмен на добри практики. В България участниците посетиха хотел Реджина Мария Спа - гр. Балчик, хотел Селена - гр. Балчик и ресторант „Ел симпатико" - гр. Балчик, а в Румъния - хотел Сатурн - курорт Мангалия, хотел Феликс - курорт Ефорие Норд и хотел Куртеа Бранковеняска в гр. Константа, които вече са въвели зелени практики и обмениха опит с мениджърите и собствениците на тези хотели.

За целите и дейностите на проекта са изготвени информационни и помощни материали - дипляни, брошури, папки, постери, компакт дискове, стратегии и презентации на три езика - български, румънски и английски.

Общи граници. Общи решения.

www.cbcromaniabulgaria.eu
Инвестираме във вашето бъдеще!
Програмата за Трансгранично Сътрудничество Румъния-България 2007-2013 е съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския Фонд за Регионално Развитие

www.duma.bg

ДУМА

СЪБОТА 21 СЕПТЕМВРИ 2013

ДИМИТЪР ГРЕКОВ:

Картелен подход държи ниска цената на пшеницата

Себестойността на килограм жито е 29-32 ст., а на борсата един тон се предлага за 290-300 лева

За разлика от други страни, цената на пшеницата в България е ненормално ниска. Това коментира пред журналисти в МЗХ министърът на земеделието и храните проф. Димитър Греков, предаде fermer.bg. “Бих казал дори, че цената на пшеницата тази година е под себестойност. Себестойността за производство на килограм пшеница е от 29 до 32 стотинки. Страхувам се, че наложиха на България такъв картелен подход, чрез който се поддържа изключително ниска цена. Дори само пазара в Черноморския район да погледнем, виждаме, че цената там е значително по-висока”, заяви Греков.

Същевременно изпълнителният директор на Софийската стокова борса Васил Симов заяви, че спадът в цените на едро на зърното и другите борсови стоки тази година е световна тенденция и в него няма нищо необичайно. Сегашните стойности са добре забравени стари цени отпреди няколко години, смята Васил Симов. Спад в цените на пшеницата има навсякъде - в България тя поевтинява с 40 процента, от 480 лева за тон преди година - на 290-300 лева за тон без ДДС сега. В САЩ цената на зърното пада с 25 на сто, в Украйна - с 26 на сто, а на другите пазари - с около 30 процента.

Цената на брашното пада в България на годишна база със 7 процента. Пакетирано брашно тип “500” сега струва 0,75 лева за килограм, при 0,81 лева преди една година. Няма картел в производството и търговията на зърно, защото конкуренцията е много голяма, заяви Васил Симов. Според него има усещане за споразумение, защото цените на различните участници на пазара са близки, но това е равновесието на пазара. Суровините обикновено поскъпват с по-голям процент, а готовата стока - с по-малък и винаги по-късно. Тази тенденция се наблюдава при олиото, брашното и други стоки, посочиха от Софийската стокова борса.

Земеделският министър е категоричен, че цената на хляба няма да се понижи заради по-ниските цени на зърното, защото тя се определя от редица компоненти. Няма опасност от инвазия на румънски хляб в България, защото изнасяме повече хляб и хлебни изделия към северната ни съседка, а при влизане в страната ни към цената на румънския хляб се добавя и ДДС, заяви Греков вчера.

Той допълни, че нашият хляб успешно се изнася в съседните държави и е с отлично качество. Според министъра към момента хлябът в Европа е по-скъп от България, а разходите за неговото производство у нас са същите или дори по-високи. “Ние купуваме на европейски цени горива, торове, семена и препарати, така че цената на хляба е на ръба на себестойността си”, обясни проф. Греков.

БЕЗ ТАКСА ЗА ВКЛЮЧВАНЕ НА СПРЯН ТОК

Юлия КУЛИНСКА

Енергоразпределителните дружества няма да могат да прекъсват елзахранването в почивен ден и преди празници, гласят промени в Закона за енергетиката, които Коалиция за България внесе в деловодството на НС вчера. Инициативата е част от антимонополното законодателство на БСП и е резултат от обществените обсъждания, които се проведоха през послединя месец, обяви председателят на енергийната комисия Явор Куюмджиев пред журналисти. Той обеща да последват още инициативи в защита на потребителите. Амбицията ни е да се променят отношенията не само в енергетиката, но и в банковите услуги, супермаркети и хипермаркети, подчерта Куюмджиев. Настояваме кражбите на ток да се установяват от съответните компетентни органи, а не от дружествата, както е в момента, подчерта той. Според депутата аргументите, че с промените в Закона за енергетиката ще нараснат разходите на ЕРП-тата, са неоснователни, защото голяма част от мерките не предвиждат такива.

Куюмджиев обясни, че измененията предвиждат нередовните платци да бъдат уведомявани три дни преди да им бъде спрян тока. Това ще става обаче, ако задълженията надхвърлят 155 лева. Отменя се и таксата за повторно включване. До 8 часа след плащане на дължимото ще трябва да ни включват спрения ток.

До края на годината имаме амбиция да се променят отношенията на потребителите и банките, съобщи Куюмджиев. Когато човек има ипотека, по някаква причина не може да плаща и банката вземе жилището му, ще направим така, със законов акт да прекъснем неговия ангажимент. Сега ви вземат дома, остават пари, които дължите, и кредитните институции продължават да ви гонят за тях, даде пример той. Друга идея е да се поработи върху системата от такси, защото е безумно да дължиш 2 лв. за някаква държавна услуга, а да платиш 5 лв. на банката за превод, категоричен е парламентаристът.

РВД с нов генерален директор

Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията Данаил Папазов назначи за генерален директор на ДП “Ръководство въздушно движение” (РВД) Цветан Дилов, съобщиха от пресслужбата на МТИТС.

Дилов сменя досегашния директор на РВД Диян Динев, който управляваше от юни 2010 г.

Цветан Дилов има над 30-годишен стаж в РВД, като започва кариерата си в предприятието през 1981 г. като ръководител полети в Центъра за управление на полетите - София.

През 1996 г. е назначен за заместник-генерален директор по оперативната дейност в РВД и заема тази длъжност до 2001 г., когато става генерален директор на предприятието, като на този пост е до 2006 година, след което е директор на дирекция “Безопасност”. От 2010 г. досега е директор на Районния център за обслужване на въздушното движение - София.

Добавката за зелена енергия нараснала 8 пъти за 4 години

Независимостта на Държавната комисия за енергийно и водно регулиране (ДКЕВР) остава открит проблем, въпреки нормативно въведените изисквания. Това се посочва в одитен доклад на Сметната палата, която направи проверка на ДКЕВР, “Топлофикация София” и Министерството на икономиката и енергетиката за педиода от 1 януари 2007 г. до 30 април т. г.

Според доклада някои от компонентите в цената на електрическата енергия растат с различна скорост. Така например за 4 години добавката за зелена енергия е нараснала 8 пъти. За разглеждания период относителният дял на добавките става съществен в крайната продажна цена на тока, като достига близо 12 на сто през 2012 г.

Не е осъществяван ефективен контрол върху прилагането на цените в различните сектори, като в по-голямата част от случаите такъв контрол изобщо липсва.

Според Сметната палата, нормативно приетият модел за регулиране на цените на електрическата енергия, действащ през одитирания период, не е ефективен. Определянето на квотите на производителите, с които да участват на регулирания пазар, при неясни и недостатъчно прозрачни критерии, с цел определяне на поносими цени за битовите потребители, е несправедливо и води до невъзможност за пазарно поведение от страна на производителите.

Неконтролираното увеличение на включването на мощности от възобновяеми източници, увеличаването на тежестите върху цените от сключените дългосрочни договори за изкупуване на електрическа енергия и кръстосаното субсидиране за т.нар. високоефективно производство води до определяне на неадекватни цени на електрическата енергия. Не е спазен принципът цената да отразява действително извършените разходи за предоставената услуга.

По отношение на “Топлофикация София” Сметната палата посочва, че липсват утвърдени вътрешни правила и процедури за реда, сроковете и отговорните лица за извършването на метрологичен контрол на топломери. При прилагане на системата за дялово разпределение начислените месечни задължения на потребители в София не кореспондират с действителното месечно потребление на топлинна енергия, установено при годишното изравняване на енергията. Това генерира риск за постигане на целта на системата за дялово разпределение и за неравнопоставеност на клиентите и е предпоставка за намаляване на доверието в системата за дялово разпределение и отказ за ползване или своевременно плащане на услугите, посочват от държавния одит.

МИП СТАВА МИНИСТЕРСТВО НА СТРОИТЕЛСТВОТО

Иван Данов

Във всички западни държави има Министерство на строителството, заяви вчера във Варна министърът на инвестиционното проектиране проф. Иван Данов. По думите му наименованието на ведомството, което ръководи - Министерство на инвестиционното проектиране (МИП), също ще стане такова, но след промени в Закона за устройство на територията (ЗУТ). Данов каза, че до момента за структурирането на министерството, което управлява, са похарчени около 50 хиляди лева. Щатът е от 125 души и няма да има структури в областните градове.

Повече от 20 години строителството в страната е на автопилот, заяви Данов. Той посочи, че ведомството, което оглавява, вече функционира и е направен анализ на ситуацията в държавата. Според Данов законодателството в тази сфера не е съвременно и това е причина за отлив на инвеститори.

Данов каза, че ЗУТ е изключително противоречив документ, който се нуждае от корекции. Като приоритет за министерството Данов посочи и промяна на Закона за обществените поръчки (ЗОП). Той изрази лична позиция, ако този закон се промени, парите по оперативните програми ще стигат за изпълнението на 2-3 пъти повече обекта в сравнение със сега. За промените в ЗОП е най-добре България да почерпи опита на Германия, каза Данов. По думите му в нормативния акт трябва да залегнат специални правила за строителството, които да гарантират премахването на корупцията в тази сфера.

Израелските войски използваха сълзотворен газ, за да разпръснат палестинци, протестиращи срещу еврейско селище близо до град Наблус, на Западния бряг. Най-малко петима палестинци са ранени

Европейската мафия премина към фалшификати

Най-жестоки са косовските бандити, чиито зверства и дързост надминават всичко видяно досега в Стария свят

Европейският парламент разработил план за действия за периода 2014-2019 г. по борба с новите видове престъпност, прането на пари и корупцията. Обемният документ на Специалния комитет на Европарламента беше публикуван в Брюксел. За да могат депутатите по-бързо да одобрят новите мерки, Европол, полицейската служба на ЕС, представи допълнителен доклад за състоянието на престъпността.

От него става ясно, например, че през последните 10 години организираната киберпрестъпност в Европа е променила националната си принадлежност. Както твърдят европолицаите, неотдавна била разкрита престъпна организация, чиито членове били представители на шестдесет националности.

Едва ли ще бъде спряно настъплението на криминалните групировки в киберпространството, но киберзаплахата може да бъде намалена, смятат специалистите. На обикновените потребители на интернет просто трябва да се обяснява по какъв начин могат да пазаруват в интернет, да им се разказва за елементарните правила на интернет безопасността. Ако гражданите, които ползват интернет, са по-внимателни, то престъпниците ще имат по-малко възможности за нарушение на законите, твърдят експертите.

Като цяло етническата престъпност в Европа се запазва. Според оценки на Европол днес в ЕС се набройват около 40 000 банди. Италианската, сръбската или руската мафия, които се смятаха за най-жестоките в Европа, бяха изместени от албанската мафия. При това експерти от Европол признават, че думата "албанска" се употребява изключително за политкоректност. На практика става дума за "косовската мафия". По равнище на зверства и дързост тя превъзхожда всичко, видяно досега в Стария свят.

Европол обаче акцентира върху това, че се е променила сферата на заетост на престъпните банди: групировките са се преквалифицирали на лекарства менте, дрехи, мошеничество с данъци и пране на пари. Както заяви депутатът в Европарламента от Великобритания Уилям Нютон-Дан, обемите на пазара на нелегални лекарства е трудно да се оценят. Но може уверено да се каже, че в нито една аптека на ЕС не можете да бъдете сигурни 100%, че ще ви дадат легално произведено лекарство.

Както твърди главният полицай на Евросъюза, в производството и продажбата на продукция менте са се преквалифицирали много наркотърговци. И ако за търговия с наркотици можеш да получиш 20 години затвор, то за такъв вид престъпление в ЕС максималното наказание е 2 години затвор.

Според експертни оценки тази година оборотът на фалшиви стоки възлиза в Евросъюза на около 8 млрд. евро. Приблизително на 11 млрд. евро се оценява пазарът на контрабандни цигари, които заемат 11% от целия тютюнев пазар на Европейския съюз.

Трафикът на хора на Стария континент също отбелязва тенденция на ръст, "защото растящото търсене на евтини продукти и услуги стимулира разрастването на сивата икономика, която експлоатира труда на мигрантите".

Френски кмет се оплака на Оланд заради ромите

Кметът на френския град Уакал и депутат от департамента Нор, Жерар Виньобъл, се е обърнал към президента Франсоа Оланд, за да се оплаче от присъствието на ромите в неговата и съседните общини, предаде ТФ1. Според него между 2600 и 3200 роми живеят в община Лил.

Заради ромите французите живеят в истински ад. Това заяви пък председателят на "Национален фронт" Марин льо Пен. "Това денонощно горене на кабели прави въздуха нетърпим", заяви Льо Пен. Тя допълни, че ромите крадат животни и ги колят, след което оставят останките им да гният.

Нейните изявления сочат, че ромите ще бъдат главна тема в речите ѝ по време на кампанията за местните избори. "Темата е добра и за предстоящите европейски избори. Ще поискам мораториум върху цялата тема Шенген", заяви тя.

ЕП ни зове за активно участие на евроизборите

Активно участие на всички граждани на страните от ЕС в предстоящите идната година избори за евродепутати е посланието на Европарламента към европейците, стана ясно от пресконференция в информационното бюро на институцията в София, предаде БГНЕС. Стартът на информационната кампания за евроизборите бе даден вчера в Информационното бюро на ЕП у нас. Кампанията ще обхване всичките 28 държави членки и ще се води на 24 езика.

Кампанията е озаглавена "Действай, съдействай, въздействай", а целта е да се повиши информираността на хората относно работата на Европарламента. Според изпълняващия длъжността ръководител на Информационното бюро на Европарламента у нас Теодор Стойчев, цитиран от БНР, пет са темите, които ще засегне кампанията - пари, икономика, работни места, качество на живот и мястото на Евросъюза в света.

Четири са етапите, през които ще премине кампанията, като тя ще продължи и след изборите през май до избирането на председател на Европейската комисия. Ще бъдат организирани и различни събития и дебати, а в София рекламни пана ще бъдат поставени на летището и в метрото.

кратки

Берлин постави условия на Сърбия

Официален Берлин е подготвил списък с 9 условия за Сърбия, за които ще настоява да бъдат част от преговорите за членство и които трябва да бъдат приети през декември. Заедно с глава 23 и 24 трябва да бъде отворена и глава 35 (Косово). Белград константно трябва да показва, че няма да възпрепятства европейската интеграция на Косово. Освен това Белград и Прищина трябва да подпишат договор за добросъседски отношения преди членството в ЕС.

"Фич" занижи прогнозата си за световната икономика

Международната рейтингова агенция "Фич" понижи прогнозите си за растежа на световната икономика. Експертите занижиха очакванията си за световния икономически растеж през 2013 г. до 2,3 на сто, спрямо прогнозата от 2,4% през юни. За 2014 г. анализаторите очакват ръст от 2,9%, в сравнение с предходната прогноза от 3,1%. Агенцията отново понижи очакванията си за икономическия растеж на четирите страни, формиращи БРИК - Бразилия, Русия, Индия и Китай.

Стрелба в Чикаго

13 души, сред които и дете, бяха ранени при стрелба на баскетболна площадка в парка "Саут сайд" в Чикаго, предаде Франс прес, позовавайки се на полицията. Един човек е задържан, казаха от полицията. Трима от ранените са откарани в болница в критично състояние.

Два влака се сблъскаха в Барселона

Най-малко 22-ма души са пострадали при сблъсъка на два влака от градската железница в испанския град Барселона, съобщи РИА "Новости". По данни на представителя на местната железопътна компания Антонио Кармона за никого от пострадалите не се наложила хоспитализация.

87 жертви на Боко харам

Бойци на Боко харам са убили 87 мирни жители в Североизточна Нигерия, предава Би Би Си. Преоблечени в униформи на редовната армия, те са успели да избегнат постовете и след като влезли в селото, избили всичките му жители.

Вашето
ТАКСИ - С - ЕКСПРЕС АД
9 12 80
София, ул. "Житница" N 23
ТАКСИ
Ви чака!
тел.: 02 855 60 12
факс: 02 855 50 04
e-mail: taxi_expres@abv.bg

www.duma.bg
ДУМА
СЪБОТА 21 СЕПТЕМВРИ 2013

САЩ и Венецуела пак се изпокараха

Николас Мадуро обвини Вашингтон, че не издава визи на венецуелски дипломати

Скандал се разраства в отношенията между САЩ и Венецуела. Първо американските власти отказаха да пропуснат самолета на венецуелския лидер на път за Китай. Впоследствие президентът Николас Мадуро обвини Вашингтон, че отказва да издаде визи на венецуелски дипломати. Президентът на Венецуела Николас Мадуро обвини САЩ, че не издават визи за членовете на делегацията в следващото заседание на Общото събрание на ООН в Ню Йорк, предаде АФП.

"Задължени сте да издавате визи за цялата венецуелска делегация. Няма да приемем отказа ви да издадете визи на министър Вилмер Бариентос, на ръководителя на армията или на който и да е член на делегацията", подчерта Мадуро в гневна реч, в която не потвърди дали самият той смята да участва в заседанието.

По-рано САЩ отказаха да дадат разрешение на самолета на венецуелския президент Николас Мадуро да прелети през въздушното пространство на страната за полета му към Китай. Правителството на Мадуро получи уведомление от американските власти, че самолетът не получава позволение да прелети през въздушното пространство на САЩ в Атлантическия океан, съобщи венецуелският външен министър Елиас Хауа.

По думите на Хауа решението на американските власти е "обида". "Никой не може да затваря въздушното си пространство за самолет, превозващ президент, който заминава на държавна визита", подчерта Хауа и допълни: "Това е още една обида към нашето правителство от страна на северноамериканския империализъм".

В отговор на тези новини президентът на Боливия Ево Моралес призова страните от Латинска Америка и Карибския басейн да изтеглят своите посланици от Щатите и да се откажат от участие в работата на Общото събрание на ООН в знак на протест срещу отношението на американското правителство към Венецуела. Моралес беше в подобна ситуация в началото на юли, когато властите в редица европейски

страни не дадоха разрешение за използване на въздушното пространство и летищата си за неговия самолет по подозрения, че в него пътува бившият служител на американската Агенция за национална сигурност Едуард Сноудън.

Междувременно САЩ обявиха, че гарантират достъпа до въздушното си пространство на венецуелския президент, предаде АФП.

Сирия загубила $100 млрд. за 2,5 години конфликт

Сирия е загубила 100 млрд. долара за 2,5 години конфликт, съобщи вицепремиерът на страната Кадри Джамил пред британския вестник "Гардиън".

Попитан какви предложения би отправило правителството в Дамаск на международна конференция за намиране на изход от кризата, той отговори: "Прекратяване на интервенцията отвън, прекратяване на огъня и започване на мирен политически процес, който да съдейства за това, сирийският народ да реализира правото си на самоопределение по демократичен път и без намеса".

Водачите на сирийската въоръжена опозиция неднократно отказаха да участват в т.нар. конференция "Женева-2". Предишна конференция за Сирия в Женева през юни миналата година продължи само един ден и на нея изобщо не присъстваха сирийци, коментира "Гардиън".

Македония в НАТО, след като реши спора с името

Приемането на Македония в НАТО ще бъде възможно след разрешаването на спора с Гърция за името на бившата югославска република. Това заяви помощник-генералният секретар на НАТО Колинда Грабар-Китарович след разговори с министъра на отбраната на страната Талат Джафери.

"Вратите на НАТО остават отворени за Македония", каза Грабар-Китарович. Покана за присъединяване на страната в блока ще бъде направена, когато бъде намерено взаимно приемливо решение относно конституционността на името, посочи тя.

Бразилия и Аржентина готвят координиран отговор на шпионажа

Правителствата на Бразилия и Аржентина планират координиран отговор на шпионажа на американските служби в Латинска Америка, съобщава АФП. Министрите на външните работи на двете страни са се срещнали в Буенос Айрес, за да обсъдят шпионажа от страна на САЩ над Бразилия и други нейни латиноамерикански съюзници, на фона на сериозен дипломатически скандал, предизвикан от разкритията на тази практика.

Аржентинският външен министър Ектор Тимерман и неговият бразилски колега Луиш Алберто Фигуредо Мачадо са отбелязали необходимостта от "напредък в развитието на киберсредства, които да позволяват защита на комуникациите и съхранение на стратегическа информация", се казва в общо комюнике.

По-рано този месец бразилският всекидневник "Ел Глобо" цитира документи, осигурени от американския разобличител Едуард Сноудън, които съобщават за масиран шпионаж от страна на Агенцията за национална сигурност на САЩ (АНС), включително на президента на Бразилия Дилма Русеф и държавната петролна компания "Петробрас".

В резултат на разкритията президентът Русеф отложи дълго планирано посещение във Вашингтон.

Серия от атаки на „Ал Кайда" в Йемен

Снимка БГНЕС

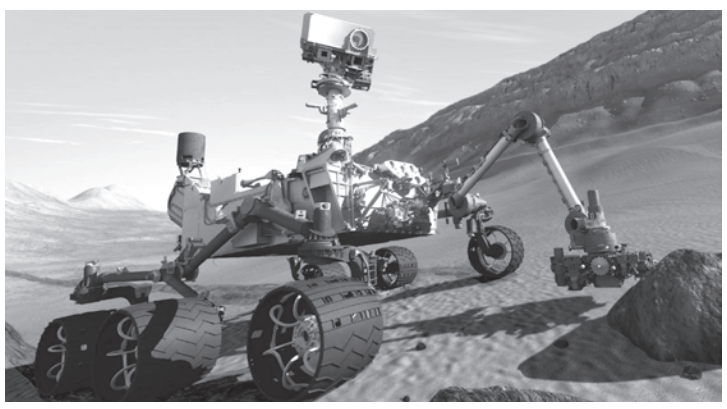

Най-малко 65 военнослужещи от въоръжените сили на Йемен са били убити в резултат на координирана серия нападения на екстремисти от международната терористична мрежа "Ал Кайда" срещу постове на армията, съобщава АФП, като се позовава на източници от Министерството на отбраната на страната.

Едно от нападенията на "Ал Кайда" на Арабския полуостров е било насочено срещу лагер на специалните сили, при което са загинали осем служители на реда.

По същото време въоръжени екстремисти са нападнали и два поста на армията на 15 километра от мястото на първото нападение, убивайки най-малко 32 военнослужещи.

„Кюриосити" не откри метан на Марс

Марсоходът "Кюриосити" не успя да открие метан на Марс, съобщава Би Би Си, като припомня, че именно наличието на газа се смяташе за едно от основните доказателства, че на Червената планета някога е имало живот. Възможното наличие на метан на Марс беше първоначално потвърдено през 2003 г. от телескоп на Американската агенция за космически изследвания (НАСА). Пред учените сега стои нова загадка, а именно - имало ли е в миналото метан на Марс и къде е изчезнал.

3 г. затвор за пускане на клюки в нета

Миналата седмица Върховният съд на Китай заплаши всеки, който разпространява из интернет слухове, с 3 години затвор, ако повече от 5000 души видят написаното или ако то бъде споделено повече от 500 пъти.

"Обществото иска сериозно наказание за (...) използването на интернет за разпространение на слухове и хулейки по този начин хората", съобщава говорител на съда, цитиран от telegraph.co.uk.

Привърженици на „Златна зора" отиват на прокурор

Министърът на обществения ред на Гърция Никос Дендиас даде на прокурора на Ареопага - Върховния съд, документите за престъпната дейност на привърженици на крайнодясната партия "Златна зора". Включени са 32 случая на нападения срещу имигранти от септември 2012 г. досега, съобщава в. "Етнос".

Делото беше предадено на Ареопага след убийството от неонацисти на рапъра антифашист Павлос Фисас - престъпление, което предизвика огромен обществен отзвук.

В придружителното писмо до прокурора министърът призовава виновните да бъдат обявени за членове на постоянно действаща престъпна организация.

Доколкото в нападенията са участвали депутати от "Златна зора", процедурата по отношение на тях ще бъде в съответствие с конституцията.

www.duma.bg

ДУМА

СЪБОТА 21 СЕПТЕМВРИ 2013

На монополите ще бръкнат в джоба

Системата за обществен контрол ще позволи информацията за инвестиционните проекти да бъде открита за населението

Российская Газета
СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С ДУМА

Василий МИРОНОВ

Отвореното правителство е подготвило система за контрол върху разходите на естествените монополи. Според замисъла това ще им помогне да не се набутват в неизгодни проекти. А в крайна сметка по-добре ще се контролира и ръстът на цените.

Концепцията за системата на контрол ще бъде предадена на правителството. Според плановете съгласуването на нюансите ще отнеме на Белия дом не повече от месец, след това поправките във федералното законодателство ще бъдат предадени на Държавната дума, каза министърът по въпросите на Отвореното правителство Михаил Абизов.

Системата за обществен контрол трябва пълноценно да заработи от 1 януари 2014 година. Още от ноември обаче, съдейки по пътната карта за внедряване на системата, естествените монополи ще бъдат задължени да дават информация за плановете си за разходи на сайта за държавните услуги. При това ще качват както цели инвестиционни програми, така и данни за конкретни проекти.

По този начин на практика всеки, който се интересува за какво отиват данъците му, ще може "да надникне в джоба" на държавна компания. "За изключителното си положение на пазара ще трябва да се плаща с разкриване на информация", обясни Михаил Абизов. Общественият контрол е необходим, защото, като правило, именно монополите обикновено настояват за увеличение на цените, обяснявайки това с необходимостта от увеличаване на инвестициите.

Вече е ясно как приблизително ще изглежда новата система. При съвета на директорите на всяка от избраните като начало за проекта 8 държавни монополи ще се появи инвестиционен комитет. В него ще влизат в това число експерти от отраслевите съвети на потребителите. Последните ще се занимават с постоянен мониторинг на проектите на организациите, към които ще бъдат "прикрепени". И ще имат право да внасят спорните инвестиционни проекти в правителствените комисии, където те могат да бъдат преразгледани.

По думите на Абизов, само за да може държавните компании да разкриват търговска информация, се налага да се променят три федерални закона. Освен това ще трябва да бъдат приети много нови регламенти и стандарти, в това число стандарти за отчетност на държавните учреждения. А за да заработи механизмът, ще се наложи да бъдат създадени близо седем нови обществени институции.

Основният принцип на обществения контрол е в това информацията за инвестиционните проекти да бъде открита за населението, съгласи се зам.-директорът на Центъра за развитие на "Висшата школа по икономика" Валерий Миронов. "Не всички инвестиционни проекти могат да бъдат ефективни - обясни той. - А ако сведенията за проектите станат достъпни за обществеността, реализацията им ще преминава на практика под знамето на персоналната отговорност за вложените пари. И този опит може да е полезен".

Откритостта е полезна, продължи директорът на Института за енергийна стратегия Виталий Бушуев. Едва ли обаче благодарение на обществения контрол върху инвестиционните програми на монополистите може да се забави ръстът на цените, съмнява се той. Контролът върху изпълнението на инвестиционните програми се осъществява на професионално ниво от енергийното министерство, и обикновено това е напълно достатъчно. Обществеността, от една страна, може да не разбере напълно подготвените от представители на монополистите разчети. А от друга - ако инвестиционната програма бъде разкритикувана, през следващата година да се дадат пари за нови замисли ще е още по-трудно. В резултат реално необходими за населението проекти могат да останат нереализирани, опасява се Бушуев. Най-подходящ метод за контрол от страна на населението може да бъде друг, смята експертът. "В САЩ, например, потребителите в една или друга степен са акционери в енергийни фирми и съответно могат да влияят в определена степен върху тяхната инвестиционна политика", каза той.

Кървави боровинки

Ана ЛЕМАН

Хиляди сезонни работници от Тайланд берат боровинки в горите на Швеция при непоносими условия. От известно време 50 от тях стачкуват в Умео, поемайки обаче голям риск.

Тайландецът Винди Кавкебкам събира боровинки в гората десет до дванайсет часа дневно, а от два месеца не е получил нито крона възнаграждение. Очите му са зачервени, въпреки топлото време носи подплатено яке и ски панталони. Също като останалите 50 тайландски берачи изглежда изтощен. Те са дошли в града от гората и от една седмица са на лагер в коли, паркирани на празен парцел на университета в град Умео, провинция Вестерботен.

Тайландските берачи на боровинки в Швеция извършват работа, за която не се наемат местни работници. Редовно преди сезона на събирането в Швеция протестират берачи, които са работили в робски условия и след това биват измамени със заплащането. Правото на свободен достъп разрешава на всеки да събира боровинките, покриващи като килим шведските гори. Парите, така да се каже, лежат на земята. Компаниите също се възползват от правото на свободен достъп, като наемат евтина работна ръка, оставят работниците да събират богатството на горите и продават плодовете на промишлеността. Миналата година компании за събиране на плодове са прибрали 150 000 тона боровинки. Това се посочва във все още непубликуван доклад на неправителствената организация "Суидуоч", обобщаващ информация от бранша.

На практика всяка шведска боровинка е откъсната от сезонен работник. Тази година шведските имиграционни власти са издали над 6000 разрешителни на чуждестранни работници и всички са от Тайланд. Винди Кавкебкам и колегите му са наети от тайландската компания Phoenix Enterprises, която би трябвало и да им изплаща заплатите. Боровинките отиват при шведска компания, която пък превежда парите за възнагражденията на Phoenix. Това е направено, твърди собственичката на компанията пред местното издание "Вестерботенс курир". Кент Енгщьорм, който представлява интересите на Phoenix Enterprises, заяви пред "Ханделсблат", че заплатите са били изплатени. От тях обаче са били приспаднати пътните разходи на работниците, разходите за настаняване и храна.

Кавкебкам и колегите му са на ръба на оцеляването. Phoenix е събрала паспортите и билетите им за връщане. Според обяснението на Кавкебкам те са платили 85 000 бата (2000 евро) за самолетни билети още в Тайланд и би трябвало дневно да получават 180 крони (около 20 евро) за нощувка, храна и транспорт. Това изобщо не е евтино, като се има предвид, че става дума за стая, в която осем мъже спят на евтини постелки. Храната е стара и много лоша, твърдят те. При това на тях им е провървяло - сънародниците им, които работят в по-южни райони, са подслонени всички заедно в една стая.

Handelsblatt
DEUTSCHLANDS WIRTSCHAFTS- UND FINANZZEITUNG

В Швеция няма единна законово задължителна минимална заплата, а вместо това синдикатите и работодателите преговарят независимо от държавата за заплатите по браншове. Автономията в определянето на тарифите от 30-те години е висше благо в Швеция, което двете страни в процеса защитиха отново през 2008 г., противопоставяйки се на единна минимална заплата.

Шведските синдикати могат да си позволят да се държат със самочувствие - две трети от всички наети работници членуват в синдикат. Наистина, степента на организираност през последните години леко се понижи, но въпреки това в момента не се води дискусия за минимална заплата, посочва пред "Ханделсблат" говорителка на Kommunal, шведския синдикат с най-много членове. Синдикатът е договорил минимално заплащане и за берачите на боровинки - работниците трябва да получават 13 000 шведски крони (1500 евро) бруто месечно, дори когато има малко боровинки или служителите са болни.

Компаниите, които искат да наемат чуждестранни работници, от 2 г. трябва да докажат пред имиграционните власти, че финансово са в състояние да изплащат заплатите. Но след като една компания представи доказателства, вече никой не контролира дали спазва условието. Едва сега, в началото на септември, шведското правителство предложи да бъдат въведени последващ контрол и санкции. Това обаче е от полза само на берачите, които са наети от някоя компания.

"Мнозина пристигат самостоятелно, берат боровинки и ги продават на прекупвачи. За тези хора, повечето от които идват от България, Украйна или Молдова, ситуацията е още по-непоносима", посочва Матс Вингборг от "Суидуоч". Спрямо тях тайландските работници са добре.

Слаба утеха за Кавкебкам. Компанията Phoenix Enterprises обяви сезона за приключил заради "незаконни стачки". Винди Кавкебкам ще се върне при жена си и трите си деца, без да е припечелил и една крона. Друг работник опитал да се самоубие, след като новината била съобщена. Сега е в болница.

ГЕОРГИ ГЬОКОВ:

Приоритет за кабинета са социалните мерки

Минималната работа заплата ще бъде повишена, ще бъдат разкрити 250 000 нови работни места, обяви депутатът от Коалиция за България

Интервю на Юлия КУЛИНСКА

Г-н Гьоков, каква е вашата оценка за първите 100 дни на правителството?

- За 100 дни правителството свърши много работа и оценката ми е положителна за цялостната му политика. В социлната сфера кабинетът "Орешарски" направи толкова, колкото други правителства за цял мандат не са направили. Ще спомена само намаляването на тока, пакета от мерки за младежката безработица, майчинските за втората година, помощите за първокласниците. Нови 60 хиляди българи получиха достъп до енергийните помощи, които, ако се прибавят към останалите 210 000, става ясно, че 270-280 хил. души вече дишат по-свободно.

Как ще коментирате мерките, залегнали в управленската програма на кабинета "Орешарски", която бе представена вчера?

- Приветствам програмните намерения на правителството, които очертават рамката на бъдещите му действия. С действията си кабинетът е на път да отърве българите от страха, в който те живяха почти 4 години - стахът от подслушванията, от заплахите от уволнение, от безнаказаното безчинстване и некадърността на "калинките" на ГЕРБ. В програмата са залегнали мерки, свързани с икономическото възстановяване и насърчаване на предприемачеството. Държавата се изправя срещу монополите, предприема се ефективна защита на потребителите, създават се условия за подкрепа на малките и средни предприятия, набелязани са мерки за нормализиране на бизнессредата. Всичко това ни дава основание да не се съмняваме, че бъдещата работа на кабинета ще бъде още по-интензивна и успешна.

Как се отразява натискът на улицата върху дейността на министрите?

- Това е единственото правителство, което работи под натиск и все пак успява да постигне добри резултати. Естествено, че не е приятно, когато правиш неща, които са добре за хората, едни други хора да те освиркват и да ти вменяват вина, без да се замислят, че промените към по-добро касаят и тях или техните близки.

В дебатите по икономическите и социалните приоритети, представени от премиера, имаше отправени въпроси и критики и от опозицията, и от мнозинството в НС. Смятате ли, че те са обективни?

- Да, имаше въпроси и по-скоро те бяха породени от желанието да се даде отговор, че ние не се отказваме от предизборните си ангажименти. Това беше потвърдено и от премиера. Само на най-злонамерените не е ясно, че няма как за 100 дни да откриеш 250 хил. работни места и да решиш всички проблеми в социалната сфера, натрупани през последните 3-4 години.

Каква е вашата оценка на експерт в социалната сфера за мерките на правителството, насочени към социално слабите, пенсионерите и безработните?

- Минималната работна заплата ще достигне 450 лв. в края на мандата. Не е възможно това да стане от 1 октомври т.г. и държа да отбележа, че БСП не е поемала такъв ангажимент. Очаквам с интерес заседанието на НСТС, на което ще бъде дебатиран този въпрос. Решителната дума, разбира се, имат премиерът и МС. Но ако не от 1 октомври, минималната работна заплата ще бъде повишена от 1 януари, което не е кой знае колко фатално. Аз съм оптимист, че 250-те хиляди работни места ще бъдат разкрити. Но за това са нужни и европейски средства. Ние дадохме възможност на 71 хил. младежи да започнат работа с мерките за преодоляване на младежката безработица. По-важно е обаче, когато свърши субсидирането по програми, да работим за запазване на работните места. В програмата на кабинета е записано, че през следващия програмен период ще дойдат 100 млн. евро, които са т.нар. "младежка инициатива на Европа", по която ЕС отделя 6 млрд. за преодоляване на младежката безработица, която у нас е около 29%.

Един от акцентите в програмния документ е свързан с пенсионната реформа. Вашият коментар?

- БСП е внесла законопроект за промяна на Кодекса за социалното осигуряване, с която се стопира възрастта за пенсиониране. Сега тя е 60 г. и 8 м. за жените и 63 г. и 8 м. за мъжете. Застопорен е и размерът на изискуемия стаж, който към момента е 34 г. и 8 м. за жените и 37 г. и 8 м. за мъжете. С предложенията се дава възможност на хората в предпенсионна възраст да се пенсионират при по-лоши условия, т.е. когато не им достигат 2 години трудов стаж или възраст, като това им намалява парите за старост с 0,4% за всеки недостигащ месец трудов стаж или възраст. "Пенсионната реформа" на ГЕРБ силно се различава от идеите за реформа, защото тя има белези само на влияние на изхода, т.е. на увеличаване на възрастта. Ние искаме да управляваме процес с входа и с изхода. Другата идея е възстановяването на индексирането на пенсиите. Мисля, че е крайно време да започнем да спазваме правилата в Кодекса за социално осигуряване, където е записано едно индексиране на пенсиите от 1 юли всяка година, съобразено с някои икономически показатели. Това беше пренебрегвано от ГЕРБ през последните 4 години и нямаше задължителното повишаване на пенсиите. Приветствам волята на кабинета да възстанови индексирането от 1 юли с показателите, заложени в него. С въвеждането на т.нар. "златно швейцарско правило" пенсиите ще се увеличат с 2,5-3%.

АЛИОСМАН ИМАМОВ:

В новия бюджет ще има мерки за растеж

Правителството няма да постави на риск икономиката и доходите на хората, казва депутатът от ДПС

Снимки Мариета ТОМОВА

Интервю на Милена НИКОЛОВА

Обвиняват правителството на Орешарски в нереалистичнти обещания, доколко наистина написаното в програмата за по-нататъшно управление може да се изпълни?

- Основната характеристика на тази програма, която се различава от програмните действия на предходното правителство, е това, че очертава ясно приоритетите на управлението. За разлика от правителството на ГЕРБ, където нямаше никакви или почти никакви опити да се надникне в бъдещето или да се определят приоритетите на управлението. От ГЕРБ не си направиха труда за четири години в парламента дори да внесат една програма. Правителството на Орешарски дава ясна представа за това какви са управленските му намерения, по какъв начин ще работи и в какви посоки. Инвестиционната политика е един от основните акценти в тази програма, защото има решаващо влияние по отношение на заетостта. А оттам - косвено отношение и към доходите на хората.

Приходната част ще позволи ли да се отговори на очакванията на хората за икономически ръст?

- Да, това е другият въпрос, който също е засегнат в програмата, защото много скоро ще обсъждаме как ще изглежда бюджетът за следващата година, по какъв начин ще се осигурят необходимите приходи и как ще се увеличи събираемостта, както и отношението по ефективността на разходите.

Постен ли пак ще е бюджетът? Нашата икономика е напълно обвързана с европейската, как може да се противостои на кризата?

- Не мога да кажа, че ще има чувствителни различия с текущия бюджет, но в никакъв случай няма да може да бъде наречен постен. Най-вече заради факта, че в този бюджет ще бъдат заложени мерки за финансиране на растежа, на първо място, и на второ място, мерки за увеличаване на социалните плащания, които трябва поне частично да решат тежкия проблем с ниските доходи у нас.

Как ще се гарантират социалните плащания, които са залегнали в програмата за упревление, вашите опоненти постоянно ви атакуват, че се правят неизпълними разчети.

- Вие поставяте важния въпрос за резервите. Има резерви. Имаме едни очаквания, които ще бъдат заложени в бюджета, основните резерви са скрити във възможността да се повиши ефективността на публичните разходи. Да се направи така, че с 1 лев събрани данъци и други такси от населението да се произвежда повече обществен продукт, т.е. да се повиши тази ефективност, това ще създаде нови резерви, които да бъдат насочени в тези направления.

България е страна с много ниски данъци, нисък ДДС и други, наскоро от публикувана статистика стана ясно, че това не се отразява за по-голям обем инвестиции. Как очаквате да се увеличи интересът към България като място, където може да се прави бизнес?

- Не съм много сигурен, че България е с най-ниския ДДС, сигурно има страни с по-ниски нива, големият проблем с ДДС е диференцираната ставка. България се пази от диференцирани ставки и според мен този въпрос трябва да се дискутира, защото повечето страни, особено развитите, имат диференцирани ставки за някои групи стоки - като хранителните продукти, книгите, учебниците, лекарства...

Смятате, че може да се намали ДДС за тези пера от първа необходимост ли?

- Казвам, че трябва да има дискусия по този въпрос и да не се отхвърля с лека ръка необходимостта и ползите от една диференцирана политика по отношение на ДДС.

Преди време вашата парламентарна група беше категорично против отмяната на плоския данък, все още ли мислите по този начин?

- Да, ние продължаваме да смятаме, че плоският данък не е изчерпал своите възможности и трябва да продължи да съществува, но ние поставяме въпроса и за необходимостта от преосмисляне на съществуването на необлагаемия минимум към този плосък данък. По този начин бихме могли да решим въпроси, свързани с голямата диференциация по отношение на доходите. Така че по този въпрос също ще искаме дискусия. Това означава плосък данък с необлагаем минимум.

Очаквате ли събираемостта да бъде такава, че през следващата година да не се стига до актуализация на бюджета?

- Твърде рано е да се говори за това, защото още нямаме информация по отношение на макрорамката и по отношение на общите параметри, но съм убеден, че сегашното правителство ще бъде достатъчно категорично и внимателно в планирането на приходите и разходите, така че българската икономика да не се поставя в условия, при които ще има риск за икономическия растеж и за доходите на хората.

www.duma.bg

ДУМА

СЪБОТА 21 СЕПТЕМВРИ 2013

КАРЕТО ОТ ТРИ АСА

Костюмиран в „научни” одежди, експлоатиращият елит използва удобно догмата за „демокрацията”

Славчо КЪНЧЕВ*

Годината е 2008-ма. Алън Грийнспан е поканен на изслушване пред една от комисиите на американския Конгрес. Една покана, която не би могла да бъде отказана дори от този човек-институция. Алън Грийнспан - председател на Управителния съвет на Федералния резерв на Съединените щати от месец май 1987 г. до януари 2006 г. Тази позиция сама по себе си го превръщаше в една от най-мощните финансови фигури в света. Но неговото реално влияние - и то не само в родината му - далеч надхвърляше формалната му власт: той беше Маестрото, Оракулът, заслужил член на Комитета, който щеше да спаси света, както го представи заглавна статия в сп. “Тайм” през 1999 г.

Но този път пред Конгреса интонацията на Грийнспан не беше обичайния му тон magister dixit (учителят каза - лат.). Дълбоко обърканият, вече бивш финансов гуру, призна пред “отците на американската нация”, там, в Капитолия:

„Открих дефект. Не знам колко важен или траен ще бъде

Но съм силно разтревожен от този факт”. Конгресменът, който му задаваше въпроси, го попита: “С други думи, открихте, че вашият възглед за света, вашата идеология е грешна. Че не работи?” Грийнспан отговори: “Абсолютно. Именно. Точно това ме шокира. Защото съм правил това вече над четиридесет години с много солидни доказателства, че винаги е работила изключително добре”.

Всъщност проблемът на Алън Грийнспан беше генериран от приоритетното икономизиране на мисленето му. Мина с обратно отброяване към неизвестен момент. Вместо да беше подхождал почесто диалектически. И да беше се запознал с теорията на нелинейните системи. Чиято вътрешна динамика редовно оборва идеята да очакваш дадено действие да произвежда една и съща реакция.

През всичките тези години бившият председател на Управителния резерв на САЩ се беше окачил върху лонжата (подсигурително вече в цирка) на познаваемото във финансовата сфера. И умело се изплъзваше на когнитивния дисонанс - противоречието между нашето реално поведение и онова, към което се стремим. Като изобщо не си задаваше въпроса дали това, което

Авторът е председател на УС на Асоциацията за борба против корупцията в България

Проблемът е в това да помъдрееш, преди да остареш.

Неизвестен автор

лесно може да бъде измерено във финансовите системи, вероятно има далеч по-малко значение от това, което не подлежи на точна преценка. И дали е способна системата да се саморегулира при настъпил катаклизъм? Както и възможно ли е да бъде ефективно въздействано върху нея чрез външна намеса?

Ех, нали мъдростта е нещо, което, когато го дадеш другиму, става знание, а знанието не е мъдрост. Затова едва ли Алън Грийнспан дълбоко се е впечатлил (ако се е бил запознал) от Нобеловото слово на Фридрих Хайек. А пък да го въздигне в мантра на бъдещите си професионални изяви изобщо не е било възможно, тъй като това би ерозирало самочувствието му на изгряващ финансов демиург.

Месец декември 1974 г. Австрийският икономист Фридрих Август фон Хайек получава една от първите присъдени дотогава Нобелови награди по икономика. Гениален икономист, той е сред първите, прозрели и анализирали

потенциалната роля на централните банки

като лоцмани на курс към растеж или - малшанс! - към свиване на икономиката.

На 11 декември следобед Хайек започва своята традиционна Нобелова реч, акцентирайки върху високата репутация на самата награда. И честта, с която тя удостоява носителите ѝ. Нобеловата награда, която досега е била присъждана само за постижения в точните дисциплини като физика, химия и медицина, казва той, е официално легитимиране на икономиката като реална социална наука. “Нобеловата награда, подчертава Хайек, отбелязва значителна стъпка в процеса, чрез който, по общо мнение, икономиката се доближава по достойнство и престиж до физическите науки”.

Но без да е попаднал под наркозата на едно елементарно удовлетворено честолюбие, Хайек споделя с аудиторията си своите съмнения доколко това е оправдано и продължава: “Понастоящем икономистите са призвани да намерят начин да избавят свободния свят от сериозната заплаха на нарастващата инфлация, която, трябва да се признае, бе предизвикана от мерки, препоръчани и дори натрапвани на правителствата от повечето икономисти. В този момент нямаме с какво да се гордеем: нашата професия оплете конците”. Погледната безпристрастно, 20-минутната реч на Хайек де факто е дипломатично, но недвусмислено извинение, че е получил Нобеловата награда.

Словото му, озаглавено “Претенцията за научност”, легитимира като всеобщо достояние една негова фундаментална идея. Да профанизираш сложната действителност, да демонстрираш непрекъснато болезнената си претенция, че притежаваш потенциал да рамкираш неизвестното върху територията на изкусно съчинените ти, а после сглобени, идеи - ето кое Хайек квалифицира като най-опасното нещо на света.

“Имаме дълбоки основания - казва той - да се опасяваме от дългосрочния и много по-широкообхватен ефект на безкритичното приемане на твърдения, приличащи на научни”.

В края на изказването си Хайек като че ли проникновено предвижда възможността за ситуация, в която изпада 34 години по-късно Алън Грийспан, и недвусмислено предупреждава: “Ако в опитите си да подобрим социалния ред наистина искаме да изпишем вежди, вместо да избодем очи, ще трябва да проумеем, че в тази, както и във всички други области, които по същество са сложни процеси, не можем да имаме пълно знание, за да предвиждаме и контролираме събитията”. Политиците и учените да не се вживяват в ролята си на социални архитекти и инженери и да не се мъчат да моделират историята “както грънчарят вае гърнетата си, а да култивират растеж чрез осигуряване на подходяща среда, както градинарят прави за растенията си”.

Или другояче казано: да бъде стеснен периметърът за действие на персоните, които разчитат при лансирането на тезите си на argumentum ad ignoratum (доказателство, разчитащо на недостатъчната осведоменост или на невежеството на събеседника - лат.)

И ако Хайек набляга върху интелектуалния компонент в ситуацията, за върховенството на един принцип на “здравия разум” по отношение на степента на познаваемост, валиден всеобхватно и непрекъснато във времето, и го съизмерва с алтернативните възможности за успех и провал, то проблемът има и своята морална страна. Бих се ангажирал с категорично мнение, че именно тя е доминираща. Именно понеже мотивационният диапазон на “социалните строители”, неоспоримо доказано от исторически. Несъстоятелен се оказал вариант А: Натискът на Запада демонтирал съветската система. Отпаднал и вариант В: Недоволството на мнозинството от населението ерозирало устоите на държавността.

Котц и Уилър заключават в изследването си, че

СССР се е разпаднал

главно заради жестоката и себична математика на самия съветски елит. Веднага след като Михаил Горбачов е започнал реформите на системата. Система, втъкала у себе си правата и привилегиите на елита, на членовете му, тоест т.нар. номенклатура - намиращите се в “списъка” решават, че биха спечелили повече от разпадането на СССР, отколкото от запазването на неговата цялост. Поради очевидния факт, че членовете на номенклатурата са притежавали властовия потенциал да трансформират социалните си позиции в материално облагодетелстване. Т.е.

безпрепятствено да разграбят

дотогава създаденото общонародно имущество.

Динамиката на гореописания схематично социален катаклизъм не се различава принципно от случващото се в България след 10 ноември 1989 г. Тук е обяснението на отговора на въпроса ми защо нито една партия - във властта или в опозиция по време на “прехода” - досега не е изработила цялостна концепция за борба с корупцията, отговор даван ми в неофициални разговори от ръководни функционери с различна партийна принадлежност. Споделяли са с мен, че такова намерение, още преди дори да бъде пристъпено към неговата реализация, би “взривило държавата”. Тъй като мнозинството от целия ешелон от среден чиновник нагоре би било демотивирано да изпълнява задълженията си, понеже неминуемо биха спаднали реалните му доходи, тоест би понесло тежък удар по жизнения си стандарт, ако бъдат затворени корупционните шлюзове.

Която позиция, очевадна по смисъл, ни препраща към мисълта на Алберт Айнщайн, че “Възможността е някъде посред трудностите”. Шансът за тези, които споделят нещо принципно различно от една сляпа, фанатична и безпощадно фокусирана амбиция за промяна. Промяна, чиято единствена цел не е в никакъв случай удовлетворяване на личностни интереси или болезнени амбиции, а е за благото на суверена.

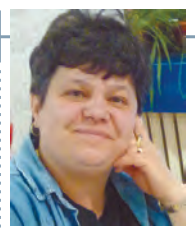
Що се отнася до рицарите на статуквото - представителната демокрация - карето само от три аса, доспехите им все повече ще затъват в плаващи пясъци, вкостенели и омотани в техните стари идеи, стереотипи и предразсъдъци. И паралитично вкопчени в неизменния цитат от Уинстън Чърчил за демокрацията, като в понятието втъкават отникъде не следващото качество “представителна”. И агресивно го калкулират като иманенто. Ето я голямата мистификация на постантичната догма за “демокрацията”, удобно продуцирана от експлоатиращия я елит. И за заблуда костюмирана в “научни” одежди.

www.duma.bg

ДУМА

Бъркане в носа

ИНА МИХАЙЛОВА

Мрачна картина и страшна прогноза начерта за България нов доклад на Световната банка. Симеон Дянков го няма, но заръчаното (и платено) от него през октомври м.г. творение днес ни облива с неолиберална пяна. Добре е непредубеденият средностатистически българин да знае кой поръчва музиката и откъде идват черните бои за бъдещето. Както и чий е приносът за планирания апокалипсис, който ще стане действителност, ако държавата не предприемела стъпките, препоръчани от Световната банка. Същата, по чиято препоръка закривахме стотици училища. За да може да ни се отпускат заробващи заеми, които да плащаме и да плащаме... Добре е да не забравяме обаче, че страшната картина е такава, защото такива са данните, подадени от родни експерти, специалисти и пр. "исти". А дали базата е реална, за да се гради подобна прогноза - само Господ знае. И господата в Световната банка, на чиито социални експерименти имаме неудоволствието да сме опитни мишки.

Та. Осигурителните вноски трябва да се вдигат, възрастта за пенсия - също, съветва Световната банка. Отпускът по майчинство пък трябва да се намали, тъй като влияе негативно на възможността на жените за професионална кариера. За да се запълни дупката в бюджета, осигурителните вноски трябвало да скочат поне с 6%, но това щяло да се отрази негативно на бизнессредата. Само дето други експерти казват, че проблемът на България са високите осигуровки и вдигането им е глътка въздух преди окончателното удавяне. Тъй като за в бъдеще все по-малко хора ще успяват да се пенсионират, трябва да се мисли за универсална пенсия, която да се получава от възрастните без право на пенсиониране, съветва СБ. И още, и още - пресни са напътствията и съветите на последния пратеник на банката у нас, чийто бюджет и днес ни присяда.

Това щяло да окаже негативно влияние върху бизнеса, онова - върху бюджета, трето - върху икономиката. А хората в България?

За тях са експериментите. Онези, които Световната банка и други неолиберални "кожодери" като нея се опитват да прокарат в слаби държави, управлявани от слаби правителства. И за да се "засили" усещането за безнадеждност, слабост и липса на алтернатива у хората, дори емисари се изпращат. Които си свършват работата и след това изчезват - за да заработят нови пари, на ново място. Където пак свиват, режат, бастисват и в крайна сметка ликвидират.

Докладът на Световната банка е добре да се прочете, без да се спестяват детайлите. За свидение. И за да не забравяме къде искат да ни натикат. Дано все пак издънката Дянкова помогне на сегашното правителство да усети по-ясно социалната и демографската болка на България. И да начертае пакет от мерки, който да не ни поставя в положението на самотни бегачи, които безвъзвратно гонят годините за пенсия и все не могат да ги достигнат.

И ако юпитата в костюми и загрижените експерти на Световната банка проявяват социална чувствителност към банкерите на "Уолстрийт", които си бъркат в носа заради стреса, на който са подложени, то българският апокалипсис има други измерения. Ще бъде страшно, когато пенсионната възраст се вдига дотогава, докато започнем да измираме, преди да се пенсионираме. Тогава и най-лошите прогнози ще са без значение, а в Световната банка, където не си бъркат в носа заради ползите и загубите от тавана на пенсиите, ще берат плодовете от успешните си проекти.

БГ бойци

МАРИН МИЛАШКИ

"Лудогорец" наказа еврошампиона от 1988 г. ПСВ Айндховен в първия си мач от групите на Лига Европа. Шампионите се записаха със златни букви в историята на българския футбол. Те стигнаха дотук за няма и 3 години работа. Собственикът Кирил Домусчиев показа у нас как се прави футбол. На "Филипс Стейдиъм" "орлите" стъпиха със самочувствие и стил и смълчаха съоръжението, на което са прекланяли глави и най-големите на континента.

С поведението си в Холандия "Лудогорец" показа, че не е случаен отбор. Разбраха го и холандците, които явно бяха подценили "орлите". Треньорът им Филип Коку мислеше, че с децата ще запише лесна победа, но през второто полувреме трябваше да вкарва на пожар бившия играч на Манчестър Юнайтед Парк Джи Сун. И кореецът обаче бе сравнен с тревата от ариегарда на българите.

Няма как да се пропусне и поведението на Стойчо Стоев край тъчлинията. В този мач треньорът представляваше България в Европа и го направи по най-добрия начин. Стоев бе решил да остави резерви Иван Стоянов и Христо Златински, но точно заместниците им Дани Абало и Фабио Ешпиньо бяха сред най-добрите на терена. Голямо браво и на вратаря Владислав Стоянов, който спаси всичко възможно. Юношата на ЦСКА показа, че неслучайно е в националния отбор и по нищо не отстъпва на Николай Михайлов - футболист №1 на България за 2012 г.

"Лудогорец" направи първата важна крачка в Лига Европа. Трябва само да продължат с тази игра и ще излязат от групите. Нещо, от което българите определено сме отвикнали. Важно е обаче да останат здраво стъпили на земята, защото само така ще продължават с европейския футбол. Помислиш ли си, че вече са голяма работа, веднага ще ударят дъното. Затова нека да останат българските бойци в Европа, за да радват феновете. Това е и най-голямата реклама за България на европейската сцена.

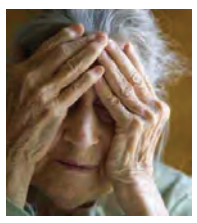
Датата 21

СЪБОТА 21 СЕПТЕМВРИ 2013

МЕЖДУНАРОДЕН ДЕН НА МИРА. Общото събрание на ООН за първи път обявява честването му през 1981 г. по инициатива на Коста Рика. До 2002 г. той се отбелязва в деня, в който започва работата на годишната сесия на Общото събрание на ООН. На 7 септември 2001 г. Общото събрание на ООН единодушно приема Резолюция 55/282, призоваваща към честването на 21 септември като ден на мира и ден без военни действия.

СВЕТОВЕН ДЕН ЗА БОРБА С БОЛЕСТТА НА АЛЦХАЙМЕР. Отбелязва се от 1994 г. по инициатива на едноименната международна организация. Близо 24 млн. души по света страдат от болестта. Тя засяга 3 до 6% от населението между 65 и 79-годишна възраст и до 30% от хората над 80 г.

ПРАЗНИК НА ТУТРАКАН. На 21 септември 1940 г. по силата на Крайовската спогодба градът официално е освободен от румънска окупация. С решение на общинския съвет от септември 1993 г. този ден е определен за празник.

1452 - РАЖДА СЕ ДЖИРОЛАМО САВОНАРОЛА, ИТАЛИАНСКИ МОНАХ-ДОМИНИКАНЕЦ (УМИРА 1498 Г.). Основател на Флорентинската република, своеобразна форма на демократична република, обвързваща закона с християнския морал. Фанатизмът на Савонарола и неговите последователи достига своя апогей през 1497 г., когато е издигната Кладата на суетата, на която са изгорени творби на "неморални поети". Унищожени са прекрасни ренесансови произведения. Флоренция скоро се уморява от Савонарола, народът се разбунтува, той и последователите му са изгорени на клада като еретици.

1866 - РАЖДА СЕ ХЪРБЪРТ УЕЛС, БРИТАНСКИ ПИСАТЕЛ (УМИРА 1946 Г.). Автор на научна фантастика. Когато навършва 30 г., вече са издадени романите му "Машината на времето", "Невидимият човек" и "Война на световете". След това под влияние на социалистическите идеи започва да пише романи на обществени теми. Влияние върху живота му оказва и срещата с Владимир Ленин в Русия.

1904 - РАЖДА СЕ СТОЯН ВЕНЕВ, ХУДОЖНИК (УМИРА 1989 Г.). Твори основно в живописта. Рисува също графики и карикатури. През ученическите си години публикува карикатури в различни вестници и списания - "Червен смях", "Звънар", "Ехо". Неколкократно е подвеждан под отговорност заради антифашистки идеи в творбите му. След 9 септември 1944 г. публикува карикатури във вестниците "Стършел" и "Работническо дело".

1915 - РАЖДА СЕ СТОЯН ЕДРЕВ, ПАРТИЗАНИН И ПУБЛИЦИСТ (УБИТ 1944 Г.). Участник в Съпротивителното движение по време на Втората световна война. Партизанин от Народна бойна дружина "Чавдар" и Партизански отряд "Христо Кърпачев". Загива на 19 юни 1944 г. при акция за превземането на с. Беглеж с думите: "Поздрав на другарите... Борете се и освободете България!" Посмъртно е повишен в звание подполковник, а след това и в полковник.

1934 - РАЖДА СЕ ЛЕНАРД КОЕН, КАНАДСКИ ПОЕТ, ПИСАТЕЛ, АВТОР И ИЗПЪЛНИТЕЛ НА ПЕСНИ. Музиката му оказва силно влияние върху други автори, поради което са записани стотици варианти на негови произведения. Известен е като "западния Висоцки". В началото на 90-те години създава албума "The Future". От него най-разпознаваеми са три песни ("Waiting for the Miracle", "Anthem" и заглавната песен на албума), които звучат във филма на Оливър Стоун "Убийци по рождение".

Неделник
ПРИЛОЖЕНИЕ ЗА ПОЧИВНИТЕ ДНИ
СЪБОТА
21 СЕПТЕМВРИ 2013
ДУМА

Хоби

ЕСЕННА ФЕЕРИЯ В ГРАДИНАТА

Как да подготвим цветята, тревата и храстите за настъпващия златен сезон и за презимуване

Мария ПОПОВА,
ландшафт архитект

Сега е времето, когато трябва да се радвате на златния блясък на градината, но и да я подготвите за презимуването ѝ, за да се възроди с идването на пролетта. Започващият пъстър есенен сезон изисква по-специални грижи за цветята.

През есента светлината, достигаща до растенията, намалява, а тя е един от най-важните фактори за доброто им развитие. Ако не е достатъчна, растенията ще израснат слаби и невзрачни. За да предотвратите това, ги поставете на южен или на източен прозорец.

Поемането на вода става все по-оскъдно. Трябва да поливате по-рядко и само при необходимост. Не оставяйте да се задържа вода по листата на цъфтящите растения, защото ще измръзнат.

Приберете всички сандъчета и саксии, които има опасност да бъдат простудени, понеже температурите през нощта вече падат под 10 градуса. Това са предимно цитрусите, палмите, кактусите. Огледайте ги дали са здрави или имат паразити, преди да ги внесете обратно вкъщи.

В началото на октомври приберете карамфилите, фуксията и мушкатото. Поставете ги в помещение, където има повече светлина и е по-проветриво.

До края на октомври е добре да подхранвате почвата с подходящи смеси и торове. Това ще закали растенията срещу заболявания през есента. Сега е моментът да засадите луковици на някои пролетни цветя. Ако изберете ранноцъфтящи видове лалета или зюмбюли, те ще украсят къщата ви още през зимата. За да им осигурите максимално подходящи условия, поставете саксиите на тъмно и прохладно място. Внимавайте да не загният луковиците. Само след около 2-3 месеца ще имате ранни пролетни цветя, докато навън още всичко е побеляло от сняг. Засадете розовите храсти. Така те ще имат време да пуснат корени преди вегетационния период.

За да имате красива зелена полянка през пролетния сезон, сега трябва да я косите по-рядко.

Като започнете подготовката за прибиране на цветята от градината или от балкона обратно вкъщи, най-напред изкъпете растенията, преди да ги внесете. Няколко дни след това те може да страдат от смяната на положението или от разликите в температурата. Възможно е и листата им да придобият жълто-кафяв цвят и да опадат. Това не трябва да ви притеснява, защото след кратък период от време те ще се приспособят на новото място и тези признаци ще изчезнат.

Коледничето, коледната звезда, каланхоето ще са по-активни през зимата, затова е добре да бъдат подхранени допълнително. Останалите цветя, чиято активност е през пролетта и лятото, вече не подхранвайте, особено с азотен тор.

Астрите, известни още като богородички, обичат слънчевите места, умерената влажност, свежия въздух през лятото и хладните помещения през зимата. Ако ги пазите от течение, те ще направят градината ви истинска цветна феерия през този сезон.

Можете да подготвите сакъзчетата за следващата година отсега. Направете резници с 3-4 възелчета. Оставете ги един ден да позавяхнат. След това отнемете долните два листа и срежете горните наполовина. Засадете ги в саксийки, така че поне едно възелче да остане в почвата. Може да слагате по няколко резника на едно място. Поставете ги в леко хладна стая или в умерено топла и през есента, и през зимата поддържайте почвата леко влажна.

За амарилиса е необходимо прохладно и тъмно място. Ако листата му пожълтеят, спрете поливането.

Далията, която е известна в нашата страна като гергина, изисква повече вода и издържа на по-ниски температури. Разнообразните по форма и цвят далии ще бъдат чудесна украса за градината ви през есента. Гръцката митология свързва равнеца с Ахил. Той е използвал цветовете му, за да лекува своите рани. Полезна билка, която помага срещу възпаления и редица болести. Подходящо растение за алпинеум.

Хризантемата е кралицата на есента. Според източните култури цветето има магически способности, като действа успокояващо, прогонва злите духове и пречиства въздуха. Издържлив вид, обичащ влагата, слънчевите и полусенчести места. Понася ниските температури. Хризантемата ще разнообрази градината ви до късна есен.

Препоръчително е използването на есенен тор, който има ниско съдържание на азот и високо ниво на калий. Увеличеното количество калий прави тревата по-силна и така тя ще бъде по-устойчива, когато има слана.

Време е да съберете семена от летните цветя - циния, календърмче, петуния, невен, кученца. Изберете по-здрави и по-големи цветове, откъснете ги заедно с кутийката със семенца. Сложете ги на сухо и проветриво място да доузреят, след това семенцата сами ще се отделят.

Сега е моментът да пресадите и разделите и многогодишните рози. През есента ги покрийте с листа или борови клонки и допълнително направете укритие с найлон. Така те ще бъдат по-защитени от зимните студове.

Вкоренете резниците от едногодишните бегонии, копривки, здравец. Поставете ги на слънчево място у дома, така те ще развият чудесни нови растения през пролетта.

Разделете и туфите на флокса. Сега е най-подходящото време за засаждането или пресаждането му.

Засадете божурите, но не много дълбоко, защото има опасност да не цъфнат.

В началото на есенния сезон е добре да засадите цъфтящите през пролетта луковични растения - лалета, нарциси, ириси, минзухари и циклами.

Щом избирате луковици, внимавайте да са твърди, здрави и без петна от болести. Когато ги пипате, имайте предвид, че някои дразнят кожата, като зюмбюла например. Измийте задължително ръцете си след това.

Засадете през септември и цъфтящите през пролетта парички, теменужки, незабравки и маргаритки.

Храстите могат да бъдат подрязвани до около една четвърт от височината им. Това, разбира се, варира според типа на храста.

За живия плет също трябва да се погрижите. Подрежете го сега за последно. Така ще предотвратите загниване при натрупване на влага. Внимавайте да не се образуват дупки и да не изглежда рехав, тъй като през зимата той няма да расте отново.

Тревните площи се нуждаят от известни грижи, преди да застудее трайно. Най-важното е пъстрият килим от есенни листа върху тях да бъде премахнат. В противен случай листата ще лишат тревата от светлина и ще станат причина за развиване на мъх и за появата на сухи участъци.

Ковашка симфония с главен солист бай Коста

Циганите са една от забележителностите на Сливен и много от тях вече са стигнали до простата формула за успех в живота: образование и честен труд

Кръстю БЕРБЕРОВ

В "Опит за история на град Сливен" Симеон Табаков отбелязва, че циганите са се заселили в града в края на XIV век (том I, стр. 395). Там е отбелязано, че те са били ковачи и налбанти (подковачи на коне). В онова време им казвали "цънгари".

След разпадането на Римската империя гърците, смятайки се за наследници на империята, започнали да се наричат "ромеи".

Започвайки своето преселение към Европа от Индия и през Египет и стигайки до земите на Древна Елада, циганите, като живели дълги години с ромеите, харесват това име и пристигат в нашите земи като "роми". Естествено е, след като идваш от страна, където живеят ромеи, да се наречеш "ром".

Турците също използвали това наименование и нарекли голяма част от Балканския полуостров "Румелия".

Северната ни съседка, известна в миналото като Дакия, Кумания, Влашко, Молдавия и т.н., също си присвоява име с римски произход - "Румъния". (Из "Опит за история на град Сливен", стр.416, т.I).

След като толкова много други народи са "експлоатирали" римската слава, най-истинските наследници на империята нарекли своята държава "Италия".

И ето, повече от шест века ромите живеят в България и в много други европейски страни, приемайки тяхната култура, бит, религия, и в същото време запазвайки голяма част от своята самобитна култура, своите вродени навици и най-вече способността си да се радват на живота. Ненапразно във Франция ги наричат "бохемиен" ("бохеми").

И още нещо, което им е помогнало да оцелеят след толкова години на преселения и номадски живот в една относително враждебна среда. Това е тяхната преданост към семейството, към рода, към обществото. Затова и най-голямото наказание на родовия им традиционен съд - Мешерето, е отлъчване на провинилия се от тяхната общност.

Една от забележителностите в нашата махала беше ковачницата на бай Коста. Той беше огромен, доста пълен мъж на средна възраст, с добродушно лице и пъстри очи, готови винаги да се засмеят. Обикновено работеше гол до кръста, въпреки че ковачницата беше един голям ветрилник - стара, порутена постройка до къщата-музей на Хаджи Димитър. Таван нямаше. Димът от ковашкото огнище се провираше през гредореда и разместените керемиди. Естествено, от комин нямаше нужда.

Огнището, в което се нажежаваше до бяло желязото, се разпалваше с два огромни меха с духалки, насочени към огъня. На другия край на меховете имаше два дълги пръта. Между тях стоеше Мита - жената на бай Коста. Хванала краищата на прътовете, тя ритмично се поклащаше, духайки ту с единия, ту с другия мех - така осигуряваше непрекъсната струя въздух в огнището, в което светеха нажежените железа.

Майсторът-ковач хващаше с едни големи клещи парче горещо желязо, полагаше го върху наковалнята и с един малък чук започваше леко да го почуква. Синът на бай Коста - Пею, съвсем малко момче, вдигаше огромния десеткилограмов чук и започваше да го стоварва с ритмични и точни удари върху желязото по местата, които майсторът му "посочваше" с малкия чук. Пълният синхрон, с който те работеха, изискваше голям майсторлък и голяма физическа издръжливост.

Звънът на метала създаваше една особена мелодия, синкопите на която се носеха надалеч из квартала. И никой не се възмущаваше от високите децибели, защото това беше най-истинската песен на труда.

От време на време в тази "ковашка симфония" се чуваше и императивният речитатив на "главния солист" - бай Коста: "Лама! Орди! Пердал! Ай, мочо!" ("Чукай! Отгоре! Встрани! Ей, мой човек!").

Понякога стояхме с часове да гледаме и да се възхищаваме на изкуството и на бързината, с която те работеха. "Желязото се кове, докато е горещо!" - и пред очите ни се извайваха подкови, петали, кирки, мотики, лемежи, брадви, тесли. Истинско чудо!

Тази тежка и много прецизна работа изискваше голяма концентрация и бай Коста просто не забелязваше нашата "детска аудитория". Само в помрачните дни кротко ни подвиквайше да не му отнемаме светлината. Пропуснах да отбележа, че в ковачницата нямаше електричество. А ние обикновено заставахме пред бившите прозорци, от които бяха останали само рамките.

Паянтовата врата на ковачницата се "заключваше" с парче тел. И нито веднъж не се чу да е изчезнало нещо от ковачницата. Може би защото тогава нямаше "вторични суровини". Нямаше и гладни цигани. Не че сьвсем не се крадеше, но... вероятно имаше повече сьвест у хората. Как да откраднеш чуетнос по това, че никога не просеше. Тя просто искаше да свърши някаква работа, за да заслужи това, което ще й се даде. Затова баба се държеше с Дуда като с равна. Доверяваше й се. Тя беше "нашата циганка". И доколкото знаех, не ходеше по други къщи.

Обикновено Дуда не хлопаше на пътната врата, а просто влизаше в двора, сядаше по турски на калдъръма и с висок глас викаше баба. И най-напред питаше: "Има ли боклук?"

Боклук за изхвърляне не винаги имаше, защото отвременавреме с каруца минаваше общинският боклукчия. Със стар училищен звънец той приканваше жените домакини да си изхвърлят сметта. В онези времена отпадъците бяха твърде малко, защото всичко се използваше. Туй, което можеше да гори, отиваше в печката. Хранителни отпадъци почти нямаше. Всичко се изяждаше. За кокошките, които всяко домакинство отглеждаше, оставаха само трохи, обелки от плодове и зеленчуци и черупки от яйца. Черупките бяха нужни на кокошките за производството на нови яйца. С тази цел и за дезинфекция с вар се измазваха и курниците - носачките кълвяха варосаните стени.

Така че боклук невинаги имаше, но баба все намираше нещо, което да се изхвърли в реката до нас. Тя знаеше, че това не е редно и затова даваше указания:

- Дудо, да го хвърлиш във водата, да отива надолу, да не е на брега!

Дуда отговаряше:

- Каше, мо, Мико! (Дума да не става!) Ша го фърла у водата.

Този път Дуда е отворила пътната врата, но не влиза, а вика:

- Мико, Мико, здравчува тор има (т.е. тор от място, където расте здравец).

Баба се интересува:

- Да не си я донесла от табахните? (дъскорезниците)

Дуда се възмущава:

- Ле, каше, мо! Цял ден съм се кикерила по баирите. Туй здравчува тор, мо!

Баба пита:

- Како ша искаш?

Дуда:

- За вету (стари дрехи) я давам.

На улицата, на земята до Дуда, е седнала млада циганка, също със задната на гърба голяма цедилка (торба). Баба пита коя е тази жена. Дуда отговаря:

- И то нашто, мо. Аз му викам недей ела, то пак ела! (Казах й да не идва, но тя все пак дойде!) И то тор носи, мо.

Баба мърмори:

- То много тор, ама хайде, ша дам половината на Иванкини.

И сделката е сключена...

Всяка година преди Великден всички дувари и къщи се варосваха с киреч (вар). Дуда своевременно и делово се осведомяваше:

- Мико, кога ша мажим, мо?

И в уречения ден рано-рано тя се появяваше. Дуда беше "специалист" по замазването на появилите се дупки в кирпичените дувари. Това ставаше на ръка със смес от пръст, плява и говежди тор. След това участваше и във варосването, което се извършваше с огромни четки (хорчи).

На обяд баба й даваше ядене. И все се препираха с Дуда, защото тя почти нищо не кусваше, стараейки се да занесе повече храна вкъщи. Майка!

Баба я уверяваше, че ще й даде отделно хляб и манджа за децата, но Дуда не кандисваше...

На тръгване бакърчето на Дуда беше пълно догоре. Всъщност на тези циганки съдинки им казваха "видрици". В тях слагаха всичко за ядене - на едно място. Оттогава е останало и нарицателното "циганска видрица" за безразборно струпани на едно място различни видове храни.

След години баба много плака, когато научихме, че Дуда е починала. Бяхме свикнали с нея, обичахме я. У тази жена имаше достойнство и благодарност, трудолюбие, честност.

Ковачи

На пазара за ромски булки

Веселбата е в кръвта им

НЕ ШОУ, НЕ ЦИРК - КРАЖБА!

Бяхме седнали на чист въздух пред кафенето на главната улица. Разказвахме си несериозни истории, гледахме кой минава. Понякога ни поздравяваха. Разменяхме умерено нецензурни оценки за стъпващите грациозно млади дами - хубав свят, ей! Накратко казано - релакс, кафе и кеф.

По едно време до нашата маса край стената приклекна възрастна циганка. Винаги съм се чудувал на този типично ориентални начин за почивка.

Един от нас й направи забележка, че ни дими с цигарата си. Тя даде вид, че не го чува. След малко жената съвсем незабелязано изчезна. И заедно с нея изчезна и мобилният телефон на този, който седеше най-близо...

Както се казва, бяхме слисани. Няколко мъже, претендиращи все още да са в активна възраст, и нито един да не забележи как циганката е бръкнала в джоба на нашия приятел!

Какъв майсторлък! С такава ловкост тя би могла да стане фокусничка, да работи в някое шоу или в цирк, а не да залага свободата и здравето си с тази твърде рискова професия, каквато е джебчийството.

Какво ли не прави гладът!

Мечката - приятел и помощник в препитанието

Когато конската талига е заменена с по-модерно превозно средство

Катун

И те ще бъдат граждани на утрешна България

КОЙ ЩЕ БЪДЕ ПО-УЧЕН, ПО-УСПЯЛ, ПО-БЯЛ

В нашия град има цигани, които отдавна са се интегрирали. Живеейки заедно с останалото население, те са стигнали до простата формула на успеха в живота: образование и честен труд.

Такива бяха ковачите в нашия квартал. С болка пиша "бяха", защото тази прекрасна професия почти изчезна в наши дни, погълната от промишленото производство. Бяха се заселили преди много години в нашия квартал край реката. Най-важното в избора им на място е било къде да бъде наковалнята. Това бил дънерът на вековно дърво. Огромните коренища са издържали с години непрекъснатите удари върху наковалнята. Понякога напролет от дънерите пониквала филизи, показващи изключителната жизненост на тези дървета, останали в центъра на ковачниците.

Потомците на ковачите сега са инженери, лекари, учители, общественици... А учителката по български език на брат ми в гимназията беше с ромски произход.

Преди три години си счупих лявата ръка. Ортопедът, който ме оперира и закрепи натрошените кости с три винта, също беше ром. Голям майстор!

Един от най-добрите ми приятели още от детските години - инженер, също е циганин. И досега дружим, въпреки че живеем в различни градове.

Някои от циганите забогатяха. Първият истински благодетел с ромски произход в нашия град беше Янко Пелишев - баща на мой съученик. Той имаше ковачница и не само правеше най-различни железарии, но и успешно ги продаваше и беше забогатял повече от останалите ковачи. Традиция за него беше на всеки голям християнски празник да обикаля с чанта в ръка циганския квартал и да раздава пари на бедни свои сънародници.

Той беше и първият сливенски спонсор в областта на спорта. Легендарният сливенски колоездач Милко Димов караше скъп състезателен велосипед, купен от бай Янко. С негови пари сливенският колодрум се подготвяше за състезания по един оригинален начин. Цялата писта се измазваше на ръка с говежди тор, кал и плява от няколко цигански, наети от бай Янко. Голяма част от премиите за победителите в колоездачните състезания в Сливен бяха пак спонсорство от него. На всички спортни прояви на Колоездачния съюз в Сливен свиреше циганска духов оркестър, нает естествено пак от бай Янко.

По традиция на абитуриентските празници около 24 май току-що завършилите ученици полагат цветя на паметника на Хаджи Димитър. В тези дни градът става едно голямо модно дефиле. Шпалир от граждани се любува на прекрасните и понякога твърде предизвикателни тоалети и най-вече на красивите млади хора.

Една вечер ми направи впечатление, че външният вид на голяма част от шикарно облечените абитуриенти е като на любители на соларумите. Оказа се, че тези пораснали вече юноши и девойки са от Първа гимназия, където учат много ученици от ромски произход. Освен че бяха много пищно облечени, те бяха и много красиви - особено момичетата! Бяха като звезди от латиноамерикански филми.

Това е вече външният вид на интеграцията! Дано тези млади хора да се доизучат, да си намерят работа, да успеят в живота!

Някои се опасяват, че през 2050 г. циганите щели да станат повече от българите. А кой след години ще може да определи кои от нас ще бъдат по-учени, по-успели, по-бели?!

Нека да не забравяме, че в нас са гените на толкова народи, нации и етноси. Нали сме на кръстопът...

Кой ще донесе писмото от баба?

България е длъжна да защити своите пощи

Тодор КАНЕВ

Наскоро гледах един позабравен анимационен филм, в който пощальонът Печкин носи писмо, когато потропва на вратата, отвътре му отговаря малко свраче, което са го научили да повтаря определената фраза “Кой е там?”, на която пощальонът отговаря “Аз съм пощальона Печкин, нося Ви писмо”. След няколко уморителни часа на повтаряне на действието, вече ролите са се разменили и пощальонът пита “Кой е там?”, а сврачето му отговаря “Аз съм пощальона Печкин, нося ви писмо”.

Институтът за пазарна икономика преди време проведе дискусия на тема: “Либерализацията на пощенския сектор в ЕС и ефектите върху България”. В нея се акцентира, че след либерализацията от 2011 година “Български пощи - ЕАД” е на загуба и според тях трябва да се направят следните промени:

- Закриване на губещите пощенски станции в малките населени места до 800 жители.
- Ревизия на Колективния трудов договор в насока съкращаване на персонала и промяна на работното време на служителите.
- Промяна на универсалната пощенска услуга, като от нея да отпаднат отделни продукти.

Тези промени, които те предлагат, за пореден път показват, че са усвоили репликата и ролята на сврачето от анимационния филм, като повтарят една и съща реплика за голяма част от държавните компании, без да се опитват да потърсят възможност, която ни дава европейското законодателство в тази сфера.

Европейският регламент, който либерализира пазара, все пак остави и възможности, според които ние можем да защитим нашия оператор. Като първа стъпка може би трябваше да искаме дерогация (частична отмяна на определен закон) за България, като се отбележи, че страната е с особено трудна топография и труднодостъпни места, но тази възможност не беше предявена към Европейската комисия, а от нея се възползваха страни като Гърция и Люксембург.

Съгласно чл.3 от Директивата за либерализация държавата трябва да гарантира, че универсалната пощенска услуга се предоставя без прекъсване към всички потребители на територията на цялата страна, на достъпни цени и с определено качество. Според изискванията на тази Директива е видно, че няма друга алтернатива в страната, която може да извърши тази услуга на достъпни цени и на прилично качество. Може би въпросът дали беше необходима либерализация в сектора се обезсмисля след тази точка от Директивата, но въпреки това тя се състоя. Според същия регламент всяка страна членка трябва да създаде собствен компенсационен фонд, който трябва да покрие натрупаните загуби от националния оператор, който извършва универсалната пощенска услуга. Този фонд може да бъде запълнен чрез увеличаване на данъчната ставката, която се начислява върху хазартните игри или чрез въвеждане на данък върху финансовите транзакции. Безспорен е фактът, че държавата ще трябва да субсидира сектора, но защо не се потърсят добрите практики, които се прилагат в Европа и в частност в Германия и техния оператор за универсалната пощенска услуга “Дойче пост”, в който държавата не просто субсидира, но и инвестира през оператора, и дори навлиза в други сектори от икономиката. Предприятието не е получавало субсидия от страна на държавата в продължение на две години и е в тежко състояние. В бюджета за 2013 година, като за компенсации за “Български пощи” са били предвидени 22 млн. лв, а тогавашният министър на финансите съкращава субсидията до 2 млн. лв., която така и не се получава от оператора и до днес. Работната заплата е замразена от 2009 година, когато идва на власт управлението на ГЕРБ, служителите изнемогват, но в определени общини това е единственото сигурно работно място. Не се получават пари за дрехи, а парите за храна са малко над един лев на ден. Работниците работят под непрекъснат стрес от възможни съкращения. До 2010 година “Български пощи” са на печалба, но след като се либерализира пазарът, от 2011 година предприятието работи на загуба. Основната причина е, че му се отнемат пощенски услуги от частни компании при съмнителни обстоятелства и при дъмпингови цени. Общински и държавни институции все по-често използват услугите именно на тези частни компании. Те не се замислят, че и те са държавни служители като тях и по този начин прехвърлят ресурси в ръцете на капитала и вземат допълнителни средства от бюджета, за да се компенсира загубата на дружеството. Наскоро познат ми сподели, че е получил писмо от данъчните, като то било доставено именно от такава частна компания. Оказва се, че дори сметките, които получаваме за комунални услуги, вече са в ръцете именно на тези компании. Къде са обаче те, когато трябва да се вземе писмо в някое родопско село и по възможност да бъде на достъпна цена. Оказва се, че частните компании, които навлязоха в сектора, се интересуват основно от разнасяне на писма в големите градове, като по възможност се търсят така наречените пешаци (куриери, които извършват разнос на собствен ход), тъй като разходите са най-малки, а експлоатацията на пешаците е най-голяма.

Снимка БГНЕС

Пощите не трябва да престават да бъдат държавен ангажимент

Наистина ли е дошъл краят на социалната държава?

Александър СИМОВ

Новият крал на Холандия Вилем-Александър, който се възкачи на трона в края на април тази години, блесна тези дни в световните новини с едно свое изявление, което е достатъчно скандално в един свят, разтърсен от жестока криза, краят на която изобщо не се вижда. Вилем-Александър обяви “края на социалната държава” в Холандия и го направи в свое официално изявление. Запознатите с мистериите на холандската политика знаят много добре, че кралят в тяхната политическа система е просто един говорител на правителството и чете не свои, а чужди мисли. Но фактът е факт - един монарх бе превърнат в официален говорител на тезата, която богатите отдавна се опитват да пробутат - че на социалната държава трябва да бъде сложен край.

Разбира се, винаги е прелестно, когато един търтей, който е изцяло на държавна издръжка като всеки европейски монарх, почне да дърдори за край на мисленето, че държавата трябва да помага, но ще отнесем това като неслучайните иронии на историята. Големият въпрос е с какво ще бъде заменена социалната държава. Отговорът на холандските богаташи е плашещ със своята поетична разтегливост - Крал Вилем е казал на холандските граждани, че те трябва да създадат свои собствено социални и финансови осигурителни мрежи. И Величеството също така споделило, че да чакаш държавата да ти помогне, било нещо, което останало в XX век.

Социалното уравнение на пазарните икономики обаче е нещо гениално. Когато държавите са в просперитет и развитие, те стимулират гражданите си да отделят пари за осигурителните системи. А когато изведнъж дойде икономическа криза, богатите прослойки правят и невъзможното да убедят хората, че вече трябва да си помагат сами - тоест да не разчитат на преразпределителните сили на държавата. А е очевидно, че в ситуация на криза не трябва да се отменя моделът на социалната държава, а просто богатите прослойки да бъдат накарани да плащат по-големи данъци, тъй като, така или иначе, финансовите проблеми на света се дължат на тях. Но не. В криза изведнъж се оказва, че парите на гражданите са били изхарчени и сега от тях се иска не само да не си търсят финансите, но и да почнат да градят мисленето си и очакванията от държавата наново.

Във фейсбук поспорихме с доста хора по тази тема. От тях чух мнения, че социалната държава в Холандия е много щедра и очевидно трябва малко да отстъпи назад, което хората щели да понесат. Аз бих приел такова мнение. Но кралят не казва това - той твърди, че краят на социалната държава е дошъл. От моя гледна точка има огромна разлика в това да кажеш: “Отидохме много далеч, трябва да се върнем малко” и в това да отсечеш: “Това е краят на социалната държава”.

Първото е разбираемо във времена на криза. Второто обаче вече е идеологема и то отвратителна неолиберална идеологема, която на всичкото отгоре е невярна и глупава. Под фразата “край на социалната държава” и балонът - “социална политика, но не на ниво държава”, винаги се крие класов, да, точно класов интерес и той върви срещу устоите на това, което наричаме държава изобщо.

Този класов интерес е ясно осъзнат и той се крие в идеята бедните да платят за пореден път за кризата на богатите. Социалната държава е най-великото изобретение на европейската следвоенна политика и тя не може да бъде жертвана така лесно, особено под натиска на прослойки, които никога не са имали интерес от нейното съществуване.

Големият въпрос е каква е алтернативата на социалната държава? Част от гражданите могат да се грижат сами за своето благополучие, но какво става с тези, които не успяват? Когато целият свят е в криза, от която не може да излезе, социалната държава е по-необходима отвсякога.

Ако няма социална държава, какво има? Плутокрация на свръхбогатите? Чиновнически авторитаризъм? Микрообщества без път и посока?

Нали смисълът от съществуването на държавата е да помага на хората? Ако тя се откаже от тази своя функция, за какво ни е държава изобщо? С други думи - държавата може да бъде единствено и само социална. Спре ли да бъде такава - остава на бунището на историята.

Чух мнения за това, че социалната държава има свойството да се саморазраства. Така е. Проблемът е, че несоциалната държава пък има свойството да фалира от алчност. Защото концентрира основната част от капиталите в ръцете на един малък кръг от хора. Ние в България обичаме да спекулираме с думата “олигархия”, но истинската олигархия в световен мащаб е също плашеща. И тя е тази, която от години настоява за демонтажа на социалната държава, защото само в дезинтегрирани общества са възможни чудовищни норми на печалба.

В този смисъл проблемът, който кризата поставя пред нас, съвсем не е съществуването на социалната държава, а свръхконцентрацията на финанси в неконтролируеми ръце. Кризата не е криза на социалните модели, а на либералните и дерегулирани финансови пазари, тоест криза на системата, а не на това, което спаси тази система от рухване още преди половин век.

Най-ироничното е, че ако бъде поставен окончателен край на идеята за социална държава, това съвсем няма да стабилизира европейските общества. Поставяйки край на социалните държави, Европа ще се лиши точно от модела, който я прави привлекателна за целия свят. Това дава и отговор на въпроса защо светът не може да излезе от кризата. Защото този път богатите видяха в кризата възможност да унищожат всичко онова, което им пречи да стават все по-богати. Но това е път към пропаст, която няма дъно. Проблемът е, че това знание ще стане очевидно, едва когато е много късно. Тогава инженерите по деконструкцията на социалната държава отчаяно ще искат пак да я върнат, но, както обича да става в историята, ще бъде късно, твърде късно.

А точно монарсите би трябвало да имат най-безпогрешните инстинкти за това кога престъпват границите.

Защото обикновено плащат за такива грешки с безценни и незаменими части от тялото си.

Пухкавото дете - болен възрастен

Българчетата са шести по затлъстяване в Европа

България заема шесто място в Европа по детско затлъстяване и едно от първите места по сърдечно-съдови заболявания, съобщи неотдавна доц. Светослав Ханджиев. Той е категоричен, че истинското предпазване от болестното свръхтегло започва в пренаталната възраст: ако бъдещата майка не желае нейното дете да бъде дебело, после да боледува от захарен диабет, от високо кръвно налягане и други сърдечно-съдови заболявания, не бива теглото й по време на бременността да се увеличи повече от 15-16, максимум 20 кг.

Всеки четвърти малчуган поне веднъж дневно яде тестени закуски и картофен чипс, 57,3% пият безалкохолни напитки, а 1/3 - поне веднъж дневно. Това показват данните от национално представително проучване за храненето на учениците в България.

Наднорменото тегло е предпоставка за развитие на хипертония, сърдечно-съдови заболявания и захарен диабет от втори тип дори в юношеска и младежка възраст, предупреждават медиците.

Най-нови проучвания на американски и европейски учени показват, че наднорменото тегло и затлъстяването са в пряка връзка с различни видове рак.

ДЕЙСТВИЯ НА ЕС СРЕЩУ ЗАТЛЪСТЯВАНЕТО

В страните от ЕС средно 17% от възрастното население страда от затлъстяване. С наднормено тегло или затлъстяване са 52% от възрастните европейци. Това означава, че един на всеки двама възрастни и близо едно на всеки три деца имат подобни проблеми.

ЕС участва активно в борбата срещу затлъстяването. Един от основните начини, по които ЕК прави това, е чрез Стратегията на Европа по отношение на храненето, наднорменото тегло и здравословните проблеми, свързани със затлъстяването и инструментите за нейното прилагане - Групата на високо равнище по въпросите на храненето и физическата активност и Платформата за действие на ЕС относно храненето, физическата активност и здравето.

Наскоро стратегията бе подложена на независимо външно оценяване, за да се определи нейната ефективност и до каква степен е постигнала целите си за насърчаване на по-здравословен начин на живот. В заключенията се подчертава, че е необходимо да продължи координацията от страна на ЕК на равнище ЕС, за да се увеличат разработването на политики и действията.

На срещата на съвместната група на високо равнище и платформата през юни 2013 г. комисар Тонио Борг потвърди, че стратегията ще продължи да се изпълнява. Комисията също така определи групите с по-нисък социално-икономически статус и децата като целеви групи за действие и обърна по-голямо внимание на насърчаването на физическата активност.

В сряда живеем най-здравословно

Всяка сряда, дори несъзнателно, човечеството живее малко по-здравословно в сравнение с всички останали дни през седмицата - хората спазват най-голяма част от препоръките за здравословен живот. Напълно забравени са характерните за уикенда навици - преяждане, препиване, излежаване и мързелуване. До това заключение са стигнали група британски изследователи. Всеки пети човек отива на фитнес в сряда, докато в останалите дни от седмицата броят на спортуващите е далеч по-малък.

Най-трудно за обяснение е може би обстоятелството, че в сряда най-голям брой от хората, които редовно обръщат по няколко чаши алкохол в края на работния ден, не близват. Алкохолът се оставя за следващия ден или просто се избягва.

Според авторите на проучването всички тези на пръв поглед съвпадения са пряко провокирани от обстоятелството, че в сряда човек най-лесно контролира живота си. Това е показало проучване, проведено с близо 5000 души, които са разказали с какво срядата е различен ден от всички останали дни.

Учените обаче отчитат, че здравословният ефект от срядата е временен. Още в четвъртък хората усещат уикенда и започват да се отпускат.

Преди няколко години учени от Университета на щата Вермонт съобщиха диаметрално противоположна теория - най-трудният ден от седмицата е сряда, а не понеделник! Ръководителят на екипа проф. Питър Додс съобщи, че в понеделник човек още е зареден с енергия от почивните дни, което му помага да гледа по-бодро на случващото се. Своите изводи американските специалисти са направили след анализ на 2,4 милиона съобщения в социалната мрежа Twitter, като са използвали специална скала за позитивни и негативни оценки.

В „Пирогов" преглеждат безплатно деца за гръбначни изкривявания

На 22 октомври от 12 ч., предварително записани на телефон 02/9154334, деца ще преглежда д-р Красимира Казалъкова - началник на отделението по рехабилитация. След профилактичните прегледи от 13 ч. ще се проведе и лечебната физкултура под формата на игри.

Не са необходими направления, а предварително записване на телефон 02/9154334.

Материалът се отпечатва със съдействието на „ГлаксоСмитКлайн" Номер BG/DUTT/0001/13. Материалът е одобрен до м. 10. 2014.

СИНДРОМ НА НЕСПОКОЙНИТЕ КРАКА

Синдромът на неспокойните крака спада към т.нар. нарушения на съня - голяма група заболявания, чиято диагностика се развива активно през последните години в световен план. "За съжаление, това заболяване често е пропускано или грешно диагностицирано", обяснява доц. д-р Иван Стайков, дм, началник на Клиниката по неврология в болница "Токуда". Симптомите имат циркаден (денонощен) ритъм и се проявяват главно при почивка, вечер и през нощта.

Пациентите описват неразположения като сърбеж, болка, мравучкане, крампи, затопляне. Това са част от симптомите на неврологичното заболяване, от което страдат от 5 до 15% от населението на света.

Симптомите обикновено се засилват между 23 ч. и 1 ч. след полунощ и намаляват или изчезват през втората половина на нощта. Специфичното неврологично заболяване се причислява към двигателните нарушения на съня и често води до безсъние, породено от неприятните усещания. Наблюдава се зачестяване на оплакванията при бременни жени, пациенти с бъбречна недостатъчност и ревматоиден артрит.

Във връзка с международния ден на заболяването - 23 септември, широк кръг от хора ще имат достъп до

БЕЗПЛАТНИ КОНСУЛТАЦИИ

в кабинетите по неврология на "Токуда" от 18 септември, като се изисква предварително записване на тел. 02/403 4000 и 02/403 4912.

Продължава кампанията за превенция на сърдечно-съдови заболявания в "Токуда". Пациентите с кардиологични проблеми и съмнения могат предварително да се запишат на тел. 02/403 4000 и 02/403 4912 за преглед на 27 септември. Пациентите с поставена диагноза е необходимо да носят цялата налична медицинска документация. Направления не са необходими.

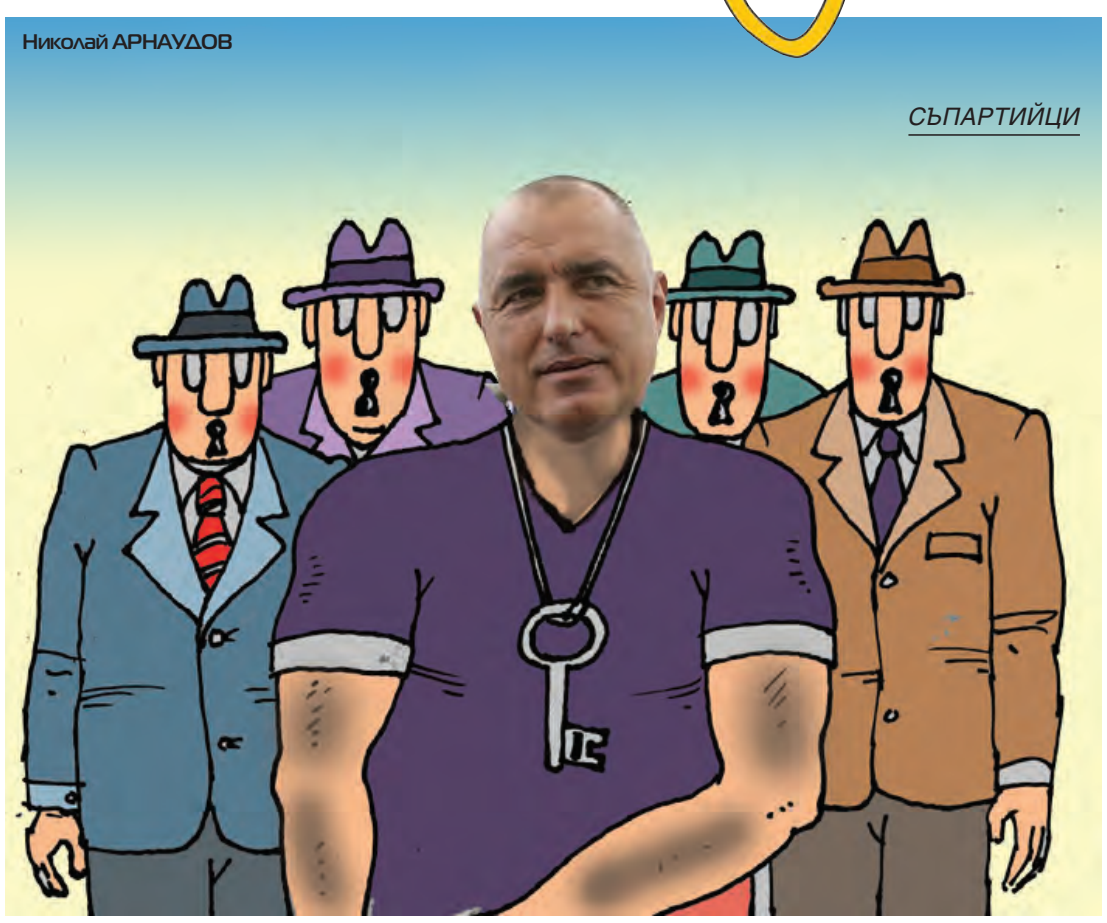
Съдържанието на материалите в „Здраве" дава обща информация за здравето и болестните състояния на достъпен немедицински език. Тя не може да замени консултацията с лекар за поставяне на диагноза и за лечение. Екипът на вестника не носи отговорност за самостоятелно поставяне на диагноза и самолечение, основани на публикациите.

Страница на Аида ПАНИКЯН

Тарзан

Николай АРНАУДОВ

СЪПАРТИЙЦИ

ГРАЖДАНСКО ДВИЖЕНИЕ, ТА ЧАК БАРОЗУ ДА НИ ЗАВИДИ!

Мишо КАВАДАРКОВ

Направо за главата да се хванеш - откъде се пръкна тая тъпанарка Дечева! Вече втори месец обикаля от вход на вход. Ще прави гражданско движение за оправяне на градинката пред блока. Викам й:

- Ма, Дечева, ма кой днеска прави гражданско движение, за да спасява градинки! Днес граждански движения се правят, за да думкаш с тъпан пред парламента и да не пускаш депутатите дори до тоалетната да изтичат! Това е то истинското гражданско движение - интервю на репортерка да дадеш, цица да покажеш, вувузел да надуеш! Това твоето никакво гражданско движение не е, а реставрация на ленински съботник!

А тя ми вика:

- Добре бе, Коцев- вика,- глей на какво е заприличала зелената площ пред блока! Бунище! Що да не я оправим, под прозорците ни е? Дайте да излезем две-три събота и да си подредиме гледката? Защо не си съгласен?

- Защото баламосваш ни, че гражданско движение правиш, а всъщност реставрираш отминал етап! Мрачен при това! Виж, да беше гражданско движение - готово! Веднага влизам! Но да е истинско гражданско движение! От нов тип!

А тя ме гледа все едно бебе с мустаци вижда и вика:

- Защо бе, Коцев! Хващаме се здраво за метлите и лопатите и за нула време градинката долу ще стане все едно не е най-обикновен междупанелен свинярник от софийски тип, а парк пред Европарламента в Брюксел!

- Едно време бяха метли и лопати! Кой сега ще ти се хване за метла и лопата! Отминал етап е това, Дечева, казах ти! Сега се хващаме за вувузелите и тъпаните и набегом на Дондуков 1 и 2! Едно време гражданското движение копаше, сега гражданското движение вика “Долу!”, надува пищялки, вее знамена и дава интервюта! За нашата градинка има кой да се грижи. Конституцията е отредила за тая работа и кметове, и министри, нашата работа е да легнем на Орлов мост! Да побъркаме града, отвсякъде да го затапиме, та не трамвай, не автобус, пиле да не може да прехвръкне!

Така й викам на тая реставраторка на социализма Дечева и не само й викам, а дори ми се иска ей така, един шамар да й отвърта, ама не го правя, щото демократ съм, дотолкова съм демократ, че чак Барозу да ми завиди!

Да живееш в България...

Димитър БЕЖАНСКИ

Работата ми е такава, че ходя по улиците с микрофон в ръка и разпитвам хората за най-различни неща. И записвам най-различни откровения. Професия... Ето например какво записах вчера...

I.

Здраво, брато! Живео! Питаш ме кой сум, откаде сум. Па, Бога ми, я сум сръбин! Сръбин из Косово. Из Косовска Митровица сум. Вече половин годин и мало више живим у Бугарска! Врло лепа, много лепа земља! Па я сум си овде као дома! Улазим у кафану, па речем: “Ракие!” Моментално - те ти ракие, бре! Удави се у ракие, ако хочеш! Кажем: “Плескавица!” Па на ти и плескавица! Ем плескавицаааа! Као волско лайно! Ама най ми е кеф ка пойдем вечер код кучи! По бугарски - ка си пойдем вкъщи да спавам! Море како да спаваш, Бога ми! Бам! Трес! Опет бам, опет трес! Пуцат отлево, пуцат отдесно! Епа исто както в мойта родна Косовска Митровица! Направо сузе ми течат от умиление! Ле-ле, време ми йе да си бегам код кучи! Е, айде, чао! Я съм из Косовска Митровица, да ви е жива и здрава Бугарска Косовица!

II.

Ай ем... не, не, по български - аз ем... аз съм англичанин! И понеже закъсал със здраве, понеже не съм добре, дошъл в Българиа! На мен казали - иди в Българиа - там много добър климат, там ти - о, йе! - оздравееш! И аз дошъл живее в Българиа! Аз тука много доволен! Тука климат наистина - о кей! Климат много здравословен! Тук даже и фог и смог, да, да - мъгла... Тук даже мъгла не както в мъглив Албион! Тук и в мъгла има бацилус булгарикус като в йогурт, като в кисело мляко! Освен това българи много добри хора! И всички - много добри лекари! Тука всеки българин - лекар! Мен - лекар, уомън - лекар, даже тийнейджър - лекар! Щом заговори с мен, всички българи веднага разбира, че аз болен, че аз не добре! Всички българи на мен веднага казва: “Ти - англичанин? И ти дошъл живее в Българиа? О, ти не си добре!” Когато аз се върне в Ингланд, в Англия, аз каже на всички мои приятели: Който от вас не добре, да отиде да живее в Българиа!

III.

Аз от шейсет години живея в България. Доста време! Както виждате, говоря български без акцент! Чист български говоря! Е, искам да ви кажа, че ми се разказа играта за тия шейсет години, които живея в България! Какво ли не съм преживял! И скъпотия, и безработица, и стачки, и избори, и смени на правителства! Преживях липсата на олио и наличието на гроздова-менте! Преживях гангстерски войни, пирамиди и фалити на банки! Сега, в момента преживявам и здравна реформа. Предстои ми, ако е живот и здраве, да преживея и нови избори! След които, отново ще ми се разкаже играта! Тежко е! Тежко е да живееш в България! Особено пък като мене - цели шейсет години! Ще ме попитате - като ми е чак толкова кофти, защо тогава живея в България? Ами щото съм българин, ей затова!

Отново нормален

Петър СОФРОНИЕВ

- Гошо, спри да спираш пиенето! Действа ти зле. Оглупяваш!

- Защо бе, Маноле? Аз пък мисля, че мога да съм пример за други. Вместо и ти да ме последваш...

- Пийни една ракия, че да си станеш отново нормален. Наливаш се с лимонада в заведението. И какво? Допреди малко имаше две жени на съседната маса. Истински кукумявки. А ти ги гледаше любовно и ги нарече гугутки. Едната с мустаци, а на другата носът й като саксофон!

- Гяволъкът е на грозничкото комплимент да направиш, че да му вдигнеш самочувствието. Аз съм емоционален спомоществовател.

- Преди две години пак спря да пиеш. Катастрофа!!! Ожени се! Да се опазиш до четиридесет и да свършиш тази глупост в зряла възраст! Видели са те да тупаш и килими. Добре, че се върна при нас, нормалните, след два месеца.

- Ама, като се върнах при вас и се опитах да си наваксам пропуснатото и после ме намериха заспал под пощенските кутии на стълбището.

- Нормален финал на красиво прекарана вечер. А, сега?! Пий една ракия, черпя те, че иначе не мога да те гледам.

- Абе какви сте вие такива хора? Всеки ти вика: “Пий една ракия, черпя те!”. Защо веднъж не чух: “Хапни една тройка черпя те?

- Защото учените казват, че повече натровени има от скара, отколкото от пиене. Като приятел ти казвам - спреш ли да пиеш, започва да ти вреди! Гледам те, че трета порция с кюфтета си готов да си поръчаш. Ядеш колкото трима пенсионери за месец!

- И планинар мисля да ставам...

- Опаааа, значи и извратен! То от теб вече могат да се очакват и по-големи страхотии. Съвсем ще превъртиш от непиене. Я ще започнеш да цвилиш нощем, я денем ще хапеш баби - беззащитни и социалнослаби...

- Ама и такива отклонения ли ми се предвиждат?

- И по-големи! Учените така казват. Един като теб спрял да пие и се опитал да мушка тъща си с тирбушон! После и с работещ оксижен!

- Ами то... тогава... Ти ме склони да пийна. Ама само една ракия и от утре - нито капка.

- Келнер, дай две ракии за моя приятел, че да не те разкарваме после пак за още една. Най-обичам да стоя до нормални хора!!! По-спокоен се чувствам за себе си и за него...

Людмил АСЕНОВ

НЕРЪЖДАЕМА ФИГУРА ОТ ДЪРВО “ПЕРПЕТО ПРОТЕСТАБИЛЕ”

Рашко СТОЙКОВ

3 ХИЛЯДИ ГОДИНИ МАРЦИАЛ

В епиграмите си Марциал
всеки с името е назовал...
Колко ли са били възмутени
от това, че са обезсмъртени?!

ГЛОБАЛИЗАЦИЯ

97 процента
от Америка до Япония
не знаят
в кой град е Виенската филхармония?!

АКТЬОРИ РЕМОНТИРАХА ТЕАТЪРА СИ

Добре изиграха ролята
на Неволята!

ДОБРИТЕ ДУМИ

Кажете добрите думи!
Недейте за утре отлага...
Може би те са нужни
някому днес веднага!

ПОЗИТИВИЗЪМ!

Не вярвам аз да занемее
смехът ми, даже и след век...
Винаги има над какво да се смее
един гледащ изпод земята човек?!

Срещат се двама приятели. Единият нещо не е в настроение:
- Ще се развеждам. Не се разбираме нещо с жената...
Минало време. Срещат се пак. Оня вече весел:
- Какво стана? Разведе ли се?
- А, не. Повреди се компютърът. Седнахме с жената, пийнахме, поприказвахме... тя не била лош човек..

☺

- Как са се появили ирландските танци?
- Имало е много бира, а малко тоалетни...

☺

Драма:
Срещнали се българският футбол и българското образование. Погледнали се, безмълвно се прегърнали и заплакали...

☺

В съдебната зала тече дело срещу крадец. Жертвата задава въпрос:
- Ще ви простя за деянието, но в името на Бог, кажете ми как сте успели да влезнете в къщата, без да събудите жена ми?

☺

В чудния свят на физиците:
В час по физика на Исак Нютон му паднала ябълка на главата и той формулирал закона за земното притегляне.
В час по механика на Иван Ненов му паднал гаечен ключ на главата и какво той формулирал, езиковедите още не могат да разберат...

☺

Извънземен кораб каца на земята. Люкът се отваря, излиза малко зелено човече с големи черни очи и вика към изумената тълпа посрещачи:
- Who is Дельо?

☺

Модерни времена:
Пиян мъж се прибира вкъщи и за да не го усети жена му, отваря лаптопа и започва да щрака на него. Влезнала жената в стаята:
- Пешо, пак си се напил като животно! Затвори куфара и си лягай!

☺

Висша форма на ревност:
- Скъпи, какво правиш?
- Разхождам кучето, скъпа.
- Я го ритни, за да го чуя!

☺

Мечо Пух казва на Прасчо:
- Прасчо, искаш ли да ти прочета бъдещето?
- Откъде, Мечо?
- От една готварска книга.

☺

Знаете ли, че:
Женските гърди са приети официално за доказателство, че и мъжете са способни да се съсредоточат върху две неща едновременно.

☺

Приказка:
Стефан имал работа до едно село. Натоварил багажа на каруцата, взел кучето и тръгнал.
Изминал десет километра, но конят му се уморил и казал:
- Стефане, дай да спрем да си почина малко! Не издържам вече!
Стефан като чул, че конят му говори, се стреснал много, оставил всичко и тръгнал да бяга. Бягал, бягал, избягал пет километра и спрял да си почине. По едно време кучето му го настигнало. Стефан си казал:
- Добре, че поне кучето ми е нормално!
А кучето му казало:
- Стефане, а знаеш ли и мен как ме стресна тоя кон, бе?

☺

През салона в самолета забързано минава пилотът с парашут на гърба.
Какво става? - попитала разтревожена пътничка.
- А, нищо. Проблеми в работата...

☺

Вечният мъжки проблем:
След секс възниква същият проблем като след убийство - какво да правим с тялото, което лежи до нас?

☺

Един човек влиза в аптека и казва:
- Един презерватив, моля!
- Момент - казала аптекарката. Минута след това му подава красиво пакетче. С финтифлюшка. Изумен, клиентът попитал:
- В такава изискана опаковка никъде не са продавали. Новост ли е?
- Така е, господине, защото сме в конкуренция с аптеката отсреща! - отговаря аптекарката.
Изуменият човек решава да види какво пък правят конкурентите и влиза в отсрещната аптека.
- Един презерватив, моля!
- Момент, кажете часа и мястото, където да ви го доставим!
Втрещеният клиент се прибрал вкъщи и започнал да чака. В уречения час се звъннало на вратата. Той отворил и очите му се събрали под носа - пред вратата стоели три красавици. Средната държала в ръце едно прекрасно малко пакетче.
- Девойки, знам какво носите! Знам и защо сега! Но бихте ли ми казали защо сте три?
- Ние сме монтажната бригада, господине!

Еврокласици

Лешек БИАНСКИ - ПОЛША

☺

- Толкова години сте женени с жена ти, а колкото пъти ви срещна из града, винаги се държите за ръка... Възхищавам се на чувствата ви!
- Ако я пусна, веднага ще купи нещо...

☺

- Кажи честно, Мише, аз дебела ли съм?
- Не, ти си апетитна!

☺

- Днес го няма началника, заместника - също!
- Голям късмет!
- Не съвсем... Водка също няма...

☺

Арменско семейство: мъж, жена и двегодишно момченце пътуват с кола из Малдивите.
Таткото казва:
- Каква природа, какви красиви къщи?! Колко хубаво би било да живеем тук?!
Малкият бързо му отговаря:
- Не! Арменците трябва да живеят в Пловдив!

☺

Знаете ли, че:
Ако Пиер де Кубертен би бил жив, той отдавна да е преименувал Олимпийските игри. Би ги нарекъл Фармакологични игри.

☺

- Не съжаляваш ли, че се омъжи?
- Що? Аз да не би да не съм човек! Съжалявам го, разбира се.

☺

Един свещеник, един имам и един равин стоят и спорят на религиозна тематика.
Свещеникът:
- Веднъж отивахме в съседна енория с един колега и внезапно заваля силен, проливен дъжд. Измокри ни до кости. Започнахме да се молим на Исус да ни предпази от тази беда. И о, чудо! Отляво дъжд, отдясно дъжд, а по средата - сухо, и ние се спасихме!
Имамът:
- Нищо работа! Веднъж пътувах с един кораб през Средиземно Море и се изви жестока буря. Вълни като планини, гръмотевици! Корабът насмалко да се обърне! Паднах на колене и се помолих на Аллах да ни избави от това злощастие. И о, чудо! Отляво буря, отдясно буря, а по средата - слънце грее и оцеляхме!
Равинът:
- Хм! Веднъж моят колега Ицхак си вървял по улицата и какво да види? Пред него портфейл, натъпкан с пари! А било събота, свещен за евреите ден, не бивало тогава да докосват пари. Помолил се наум Ицхак на Яхве. И о, чудо! Отляво събота, отдясно събота, а по средата - четвъртък!

☺

Мама-робот казва на дъщеря си:
- Нека първо да се ожени за теб! И преди сватбата не му показвай схемата си!

☺

Стар английски лорд отива на лекар.
- Докторе, преди половин година се ожених за прелестна млада особа, но тя все още не може да забременее. Бихте ли ме посъветвали нещо?
- На колко години сте, сър?
- Седемдесет и пет.
- А вашата съпруга?
- На двадесет и пет.
- Ето какво ще ви посъветвам, вземете вашата съпруга, наемете си млад секретар и отидете с вашата яхта на пътешествие за два-три месеца. Морският въздух, както знаете, прави истински чудеса!
След половин година старият лорд се появява при доктора.
- Страшно много ви благодаря, докторе! Морският въздух действително прави истински чудеса! Моята съпруга е бременна!
- Хм, а как е младият секретар? - пита докторът.
- Знаете ли, тя също е бременна! Морският въздух прави истински чудеса!

☺

Политпросвета:
Бе как няма да ги стигнем американците, те си имаха Буш, ние пък си имаме Борисов ...

☺

Семейство пътува с влак. Малкото момченце гледа през прозореца.
- Мамо, мамо - виж конче!
- Мамо, мамо - виж стадо овчици!
- Мамо, мамо - виж горичка!
- Тате, тате - виж блондинка...

☺

В чудния свят на възрастните:
Само пет минути се познават, а вече се карат като съпрузи с десетгодишен стаж...

☺

- Бабо, колко километра са до съседното село?
- Цял живот бяха пет. А после дойдоха специалисти, мериха, мериха и ги изкараха седем. Сега заради тях ходим два километра повече.

☺

Ирландец влиза в бар. Барманът:
- Извинете, сър, отваряме след час.
- О, ще почакам.
- Не възразявам. Ще пийнете ли нещо, да не скучаете?

☺

Съпруг се прибира в четири през нощта. Жена му почва още на вратата:
- Къде беше?
- Бях на кино и ще се придържам към тази версия!

☺

Свободен пазар:
Що е чипс - чипс е умението да продадеш едно картофче на цената на един килограм картофи.

☺

Мутра казва на архитекта си:
- В двора искам три басейна: един с хладна вода, един с гореща и един без вода.
- А защо третия без вода? - пита архитектът.
- Някои мои приятели не могат да плуват...

☺

Жена се прибира от работа. Мъжът:
- Скъпа, забеляза ли, че съм поправил часовника с кукувичката?
Жената:
- Да, сега на всеки петнадесет минути се показва и пита:"Колко е часът?"

☺

Прибира се мъж вечерта, след като не си е спал вкъщи през нощта.
Жената:
- Е, къде беше?
Мъжа:
- Скъпа, уредих се на още една работа като нощна смяна.
Жената:
- И какво работиш?
Мъжа:
- Терорист.
Жената:
- Какво ще рече това?
Мъжа:
- Опитвам се да направя демографски взрив в страната.

☺

- Знае ли някой защо нощем блондинките минават на пръсти пред аптеката?
- Защото ги е страх да не събудят приспивателните.

☺

- Не знам какво да правя - мъжът ми се е побъркал, мисли си, че той е президентът.
- Заведи го на доктор!
- Разбира се, че трябва... Но така ми се иска да бъда жената на президента...

☺

Разбор на десантно учение.
Генералът:
- Участваха сто, успешно се приземиха деветдесет и седем, загуби - няма!
Ужасена репортерка пита:
- Извинете, как без загуби? А къде са останалите трима?...
Генералът:
- Екипажът на самолета отказа да скача...

☺

Бъбрят си пенсионери:
- Чу ли, че вече може да има четвърта пенсия?
- Да, първата е за парното, втората за ток, телефон и вода, третата за храна, четвъртата вече е лукс...

☺

- Докторе, когато получавам заплата, не мога да спра да се смея!
- Е, това е добре! Смехът удължава живота!
- Т.е. ще издържа до пенсиониране?
- Разбира се! И тогава е още по-смешно!

ПЕГАС

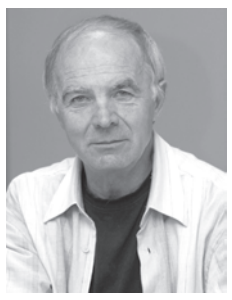
ПРИЛОЖЕНИЕ ЗА ЛИТЕРАТУРА, ИЗКУСТВО И КУЛТУРА

ДУМА

СЪБОТА 21 СЕПТЕМВРИ 2013, БРОЙ 219

От редактора

Слово и политика

Борис ДАНКОВ

Утре българските писатели ще честват 100-годишнината от създаването на своя творчески съюз, което може да бъде повод не само за равносметка, но и за размисъл. Какво са ни оставили след себе си българските класици на изящната словесност? Какво са ни завещали Вазов, Смирненски, Гео Милев, Никола Вапцаров, Димитър Талев, Димитър Димов?... Кои са стойностните творби, които влизат в златния фонд на българската литература? Въпроси, на които не е възможно да се отговори с няколко изречения, а и едва ли е необходимо...

Сега, от разстоянието на времето, не е трудно да се отсее плявата от зърното, да се различи талантливото и ценностното от конюнктурното и преходното. В близкото и далечното минало националната ни литература неведнъж е плащала данък на политическите домогвания и идеологическите посегателства. Особено в годините на соцреализма, когато партийни чиновници и плиткоскроени апаратчици бяха повярвали, че литературата може да се "управлява" и да бъде част от системата на властта и... "идеологическото възпитание".

Днес сме свидетели на друг вид политизации и идеологически мистификации (с обратен знак), които делят литературата на "наша" и "ваша", писателите на "свои" и "техни". По всичко изглежда, че някои платени литературни "експерти" на Сорос не могат да разберат, че истинският талантливото слово не може и не бива да обслужва политиката и новите идеолгически "проекти".

Ако има обаче някакъв проблем, той е в това, че през годините на така наречения преход никой от нашите управници не прозря, че именно политиката трябва да обслужва талантливото слово, да помага на националната ни литература. Тъжно е, но е факт, че 20 години след промяната в България липсва стратегия за подпомагане и развитие на българското книгоиздаване, за подкрепа на свободното литературно слово. Не бяха един и двама големите български писатели и поети, които си отидоха, забравени от "бога и царя". И днес "пишещите братя" мизерстват и едва свързват двата края, камо ли да повярват, че някой ще им помогне да издадат написаните от тях книги.

Крайно време е и тъй нареченият "данък убиец" върху книгите на български автори да бъде премахнат. В противен случай политиката ще продължи да печели от словото. Докога?

ПРЕМИЕРА

История на Писателския съюз в два тома

Пред 100-годишнината на Писателската гилдия излезе двутомна "История на Съюза на българските писатели". Това юбилейно издание включва издадената вече (и допълнена) първа част на историята, която обхваща периода от 1913 до 1944 година. Нейни автори са Георги Дръндаров, Никола Атанасов, Христо Борина и Георги Караиванов. Събирането на материали за написването на този том започва още през далечната 1938 г., но книгата излиза едва през 2003 г. по случай 90-годишнината на Писателския съюз. В него са включени материали върху първите опити за сдружаване на българските писатели преди 1913 г. и след това - с неговото учредяване на 8 септември с.г. и избирането на първия председател Иван Ст. Андрейчин, на почетния - Иван Вазов, и следващите председатели: Кирил Христов, Божан Ангелов, Михаил Арнаудов, Т.Г. Влайков, Никола Атанасов, Добри Немиров, Елин Пелин и др. В този том са публикувани всички протоколи и документи, свързани с дейността на СБП от този период.

Вторият том включва времето от 1944 до 2013 г. В него са включени статии и материали от Виктор Барух, Симеон Хаджикосев, Георги Константинов, Матей Шопкин, Елена Алекова, Надя Попова, Никола Инджов, Лъчезар Еленков и др. Публикувани са документи на СБП, както и пълен списък на членувалите (и членуващите) в съюза от 1913 г. досега. Съставители на сборника са Благовеста Касабова, Иван Есенски и покойният Воймир Асенов. Изданието е дело на ИК "Български писател", а негов редактор Боян Ангелов.

ПРЕДСТОИ

Паметна вечер за Николай Хайтов в БАН

Вече излязоха десет тома от съчиненията на народния писател. Български учени, общественици, писатели и много почитатели на творчеството на акад. Николай Хайтов ще се съберат на паметна вечер, посветена на народния писател на 25 септември т.г., сряда, от 18 ч. в големия салон на БАН. Вечерта се организира от Българската академия на науките, Столична община и издателство "Захарий Стоянов", което току-що пусна от печат поредния том от съчиненията на писателя. Този том е десетият и носи заглавие "Гробът на Васил Левски." Той е сборник с исторически и археологически свидетелства, излязъл през 2002 г. Въпреки документалния характер разкрива умението на Николай Хайтов да полемизира, да доказва тезите си, да отстоява своите позиции.

По време на паметната вечер ще бъдат представени и останалите девет тома от съчиненията на писателя, издавани от "Захарий Стоянов" и "Български писател". А именно: том 1. "Шумки от габър","Хвъркатото корито"; том 2. "Диви разкази"; том 3. "Бодливата роза", "Вълшебното огледало", том 4. "През сито и решето"; том 5. "По света"; том 6. "Родопски властелини", том 7. "Хайдути"; том 8. "Троянските коне в България". Предстои да излязат още седем тома от съчиненията на народния писател.

ПЕРИОДИКА

Нов брой на „Моята вяра“

Излезе брой 2 на изданието за литература, изкуство и култура вестник "Моята вяра", посветено на 100-годишнината на СБП. В него са включени статии и материали за загиналите за свободата на България - български поети и писатели. На тази тема е интервюто с председателя на СБП Николай Петев. За мястото на Христо Ботев в националната ни литература и историческа съдба пише проф. Симеон Хаджикосев. Статиите на Светозар Тошев, Елена Фурнаджиева и Матей Шопкин са посветени на Димчо Дебелянов и Гео Милев. Ангелина Шопова представя творчеството на Алеко Константинов. Редове за братя Миладинови споделя Венцеслав Пейков. За драматичната участ на Йосиф Хербст пише Николай Христозов. Георги Стоянов - Бигор посвещава свое есе на поезията и героичната участ на Никола Вапцаров. За големия ни национален поет са вълнуващите размисли на испанския писател Мануел Муньос Идалго. Стефан Стефанов ни припомня личността на един от "забравените реалисти" - Илия Иванов - Черен. Есето на Антон Страшинировв "Този кървав стълб от бляскави имена", публикувано през 1926 г. във в. "Ведрина", е тъжен помен за Хр. Ясенов. За Сергей Румянцев е бележката на Драгомир Шопов. Божанка Димитрова пише за Иван Хаджийски. В броя е публикуван и откъс от поемата "Септември" на Гео Милев. Изданието излиза с подкрепата на НС на БСП, на Антония Каракостова и Анжел Вагенщайн.

МЕЛПОМЕНА

„Сфумато“ с пиеса на Иван Випираев

С премиера на пиесата "Илюзии" от руския драматург Иван Випираев откри новия сезон тетралната работилница "Сфумато". Новата постановка е дело на младия режисьор Младен Алексиев. Ролите в спектакъла са поверени на артистите Елена Димитрова, Ирмена Чичикова, Васил Читанов и Стефан А. Щерев. Темата на пиесата е "илюзорността на човешките отношения", тяхната безусловна... условност. Илюзиите се рушат по "принципа на доминото". От персонажите и техните любови се разбира, че всеки е обичал не този, който е до него, а някой друг. В спектакъла участват като "непрофесионални изпълнители" Юлия Калудова, Ваня Михайлова, Христо Буцев и Русчо Тихов. Сценографията е дело на Евгения Сърбева, а музиката на Калин Николов.

Режисьорът на спектакъла Младен Алексиев

Иван Випираев е достатъчно известен у нас и в Европа. Талантливият сибирски драматург е автор на няколко емблематични пиеси: "Еуфория", "Кислород", "Сънища", "Градът там, където съм аз" и др., които неведнъж са поставяни на руска и чужда сцена. У нас Випираев е познат с постановки на Галин Стоев "Археология на съществуването" ("Сънища") и "Кислород", "Валентинов ден" ("Денят на Валентин") - спектакъл на Явор Гърдев и др.

Забравено или малко известно...

Любопитни случки, срещи, хобита и увлечения, страсти и пристрастия на едни от най-известните български писатели и поети, които ни връщат към миналото и напомнят за днешния ден

Тези словесно-снимков колаж е от личния архив "Литература, бит и култура", създаден от Галина Божилова (член на СБП и СБЖ) в библиотеката към Народното читалище "Димитър Динев 37" в софийския квартал "Гоце Делчев"; консултант е писателят Кирил Божилов. В него са събрани щрихи от любопитни случки и срещи, спомени за български писатели и поети, за техните хобита и увлечения, страсти и пристрастия, епистоларни откровения и пр.

Словесно-снимковият колаж не е подреден хронологически, нито пък е съобразен с някакво "старшинство" на авторите. Той е чисто и просто един любопитен разказ за писателската гилдия, който ни връща към миналото, но не може да не ни напомни с нещо и за настоящето. Дължим особена благодарност на двамата автори, които предоставиха своя архив специално на в. ДУМА, за да отбележим с него 100-годишнината от създаването на Вазовия писателски съюз.

* * *

Иван Вазов - в минути за отмора - се е забавлявал с решаване на ребуси. Дори е съставил ("нарисувал и композирал") един ребус - публикуван в "Илюстрация - Светлина", илюстровано списание на Ю. Михайлов.

Рисунка Ал. БОЖИНОВ

***

Иван Вазов често се е разхождал в боровата горичка над Княжево, с навик да поседва край една чешма с песенен чучур. Това правело впечатление на хората и те започнали да я наричат Вазовата чешма.

Чешмата все още песенно шурти, само че колко софияци днес я знаят с това нейно име?

***

Първият паметник-бюст в Борисовата градина е на Иван Вазов, изработен, докато той още е жив (пръв случай у нас - паметник на жив заслужил българин).

Уви, Вазов - приживе провъзгласен за народен поет, не дочаква откриването му.

***

Добри Немиров - един от учредителите на СБП и дългогодишен негов председател, в своето време е сред най-известните български писатели, популярен столичен мъж. Правил е опити и в рисуването, негов е "дружеският шарж" на Христо Абрашев-Абрашката - единственият добре запазен "образ" на първия българин с журналистическо образование (починал твърде млад).

Рисунка Добри НЕМИРОВ

***

От биографията на Елин Пелин се знае: кандидатствал е в новооткритото рисувално училище в София, но не е приет. Запазва обичта си към рисуването, през 1904 г. публикува портретна карикатура на писателката Евгения Марс.

Рисунка Елин ПЕЛИН

***

Георги Илиев е първият български фантаст - с романа си "О-Корс" (1930 г.); по професия инженер. Живее и работи, твори и умира в Стара Загора.

***

Художникът Константин Щъркелов - покоряващ зрителите със своите акварели, е пишел и стихотворения, някои - превърнати в градски шлагери, например:

Таз вечер празнувам
разлъка -
скъп спомен, по теб
изживян...

Въпреки шлагерите му не е поканен за член на СБП...

***

Творческите си изяви Йордан Йовков започва - според някои литературни критици - със "слаби стихотворения", наистина ли са такива? Разгръщаме сп. "Художник", бр.4 от 1909 г., първият куплет от "Ноемврийски вечери":

Брегът е пуст; от
есенните трепки
листата капят - отекват
се въздишки
и жалби тихи. Ивал е и
плакал е горчиво
тук някой сам - личат
незнайни стъпки...

***

Първият писателски юбилей, честван в с. Бяла Черква през 1921 г. - е на Цанко Церковски, по случай 30 години творческа дейност. Тогава той е министър на народното просвещение, определян като "певец на българското село". Той е и първият български сценарист - на игралния филм "Под старото небе", 1922 г.

Цанко Церковски

***

През 1938 г., за 25-годишния си юбилей, СБП - с председател Добри Немиров и секретар Георги Караиванов - организира необикновена лотария: в полза на новообразуванията пенсионен фонд - за 20 хиляди лева от книги - подвързани и неподвързани. Билетите са били 600 хиляди. Разделени на 10 серии, като всяка серия е с лика на бележит български писател: Иван Вазов и Константин Величков, Пенчо Славейков, П.К. Яворов и П.Ю. Тодоров, Т.Г. Влайков, Антон Страшимиров и Елин Пелин, Йордан Йовков и Алеко Константинов.

***

Писателят Константин Величков като министър на народното просвещение (след 1894 г.) е инициатор за създаването на Рисувалното училище в София (Художествената академия). Самият той учи живопис в Италия, участва в първата българска колективна изложба по време на Първото българско земеделско-промишлено изложение в Пловдив, 1892 г. Неговият автопортрет е първият автопортрет на български писател.

***

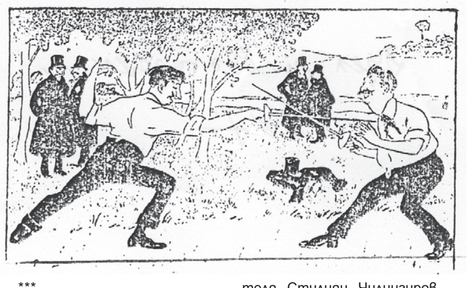
Кирил Христов е сред първите български "плъзгачи" с кънки на лед. Той е и "учител" по кънки на ученичката Лора Каравелова - бъдеща съпруга на П.К. Яворов.

***

Кирил Христов заради несдържания си характер като студент в Белгия се скарва с друг българин - театроведа Никола Петков. И му обявява дуел. Само че в тази страна дуелите са забранени, затова - след повече от година - дуелът "продължава" и в България. Все пак и този български дуел е уреден от секунданти - по мирен начин.

***

Обявените дуели у нас - закъсняла европейска мода - са трийсетина. В тях се намесват и немалко писатели, сред които: Петко Р. Славейков, Иван Вазов и Антон Страшимиров, П.Ю. Тодоров, Иван С. Андрейчин (първият председател на СБП), Симеон Радев, Добри Немиров, Г.П. Стаматов, д-р К. Кръстев... Нашенски дуели - с вестникарска шумотевица!

***

Първият детско-юношески роман - "Златно сърце" (1930 г.), е написала Калина Малина (псевдоним на Райна Ив. Радева). Тя и поетесата Елисавета Багряна са сред малкото първи български писателки, родени в София.

***

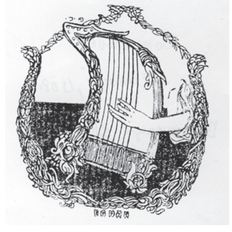
Първите семейни съавтори на художествена книга у нас са великолепната ни артистка Роза Попова и Стоян Попов, повече известен с псевдонима Чичо Стоян. Книгата им излиза през 1901 г. - "Лирически песни".

Съавтори в по-късна година - 1938-а, са поетесата Елисавета Багряна и белетристът Матвей Вълев, представили се с пиесата "Госпожата" (постановката ѝ в Народния театър - не съвсем сполучлива).

***

Дора Габе е първата българска поетеса, издала своя стихосбирка "Теменужи" (1908 г.), чиито първи стихове звучат така:

Те могат ли разбра на
цветето мечтата,
през утрото на май
обсипано с роса...

***

Проф. Николай Райнов, завършил Духовната семинария, е единственият български писател, отлъчен и анатемосан от църквата - заради романа му "Между пустинята и живота" (1919). Остава вдовец на 43 години, решава се на втори брак, макар и кратковремен, с Елена Радушева, първата българска дипломирана богословка; балъза на писателя Стилиян Чилингиров.

***

През 1920 г., поради Октомврийската революция в Русия, в София емигрира видният писател и академик Иван Бунин, той често гостува на български писателски семейства. Когато идва в дома на Стилиян Чилингиров (известен и с най-голямата домашна библиотека), след "изобилната трапеза" възхитен застава пред библиотеката и благодарствено възкликва: "Та ние сме си у дома!"

***

Писатели, първи завършили Софийския университет: Стилиян Чилингиров, специалност филология и педагогика (дипломата му - с Nr 875); и Кирил Христов, правни науки - диплома Nr 963 от 1903 г.

***

За първи път образ на историческа личност върху българска банкнота е поставен през 1924 г. върху банкнота от 5 хиляди лева, с най-голямия номинал дотогава. Затова с нея е извършена най-голямата фалшификация (бързо е спряна от обращение, днес рядко срещана дори за колекционери, тук - копие от единственият запазен фалшификат). А образът е на Христо Ботев, проекта прави художникът Христо Лозев.

***

"Писателска тема" върху български пощенски марки - за първи път през 1920 г.: серия от 6 марки, посветени на 70-годишнината от рождението на Иван Вазов. Негови портрети, родната му къща, мотиви от произведенията му. Между другото: първите ни пощенски марки - защото още си нямаме национална парична единица в началото на 1879 г. - са във френски сантими...

***

Писателят Михалаки Георгиев е живял на днешния булевард "Васил Левски", вляво и източно от ул. "Граф Игнатиев". Не, няма паметна плоча на това място. Неговата сватба е възприета като първата европейска сватба у нас, шаферка е бъдещата първа в света жена дипломат - Александра Колонтай. Той е първият български писател, летял на балон, пак в дните на изложението, балонът - на френския въздухоплавател Й. Годар.

***

Иван Вазов е кръстник на село Красно село, сега столичен квартал ("красно" - красиво). Дал е това име по молба на

десетината първи заселници в ливадите край откритата вече трамвайна линия към село Княжево, най-дългата тогава. Да, казал им той, много харесвам това място, то е много красно...

***

Един от най-изтъкнатите наши поети - Теодор Траянов, инженер по образование - е и първият български писател шахматист. Той играе - още като 16-годишен гимназист в София - първата състезателна партия по шах у нас през 1898 г.: със своя млад учител по математика Димитър Табаков, бъдещ професор в СУ.

***

На 29 юни 1947 г., неделя, 10 часа и 28 минути, България, последна в Европа, открива своя национална въздушна линия. През 15 минути излитат два самолета: от летище Враждебна, край София - в посока към Бургас (летището там - край с. Сарафово). В първия самолет - екипаж и 14 пътника. Във втория са "официалните и полуофициалните лица", само 7 "редовни пътници", или всичко 20 души. Сред 20-те най-много са журналистите, сред тях - поетът Никола Фурнаджиев, главен редактор на в. "Литературен фронт"; първият български писател, летял на самолет на първата българска гражданска авиация.

Ана Карима (вдясно) - първата българска писателка, летяла със самолет

***

Почти четвърт век след първите европейски дипломати, и българка става аташе: аташе по печата в българското посолство във Варшава - писателката Веселина Геновска. Годината - 1946. Тогава е на 35 години, родена е в гр. Левски.

***

Писателката Ана Карима е и изключителна общественичка, първа знатна българска интелектуалка. В старините си живее бедно - с "писателската" си пенсия". Умира в хотел на 78 години: през 1949 г. тя е най-възрастният тогава член на СБП. Впрочем тя е една от първите две българки, приети в СБП, още с учредяването му през 1913 г.

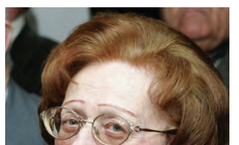
***

Другата българка, приета заедно с Ана Карима в СБП, е Евгения Димитрова, авторка на три белетристични книги. Романът ѝ "Зара" е пръв посполучлив опит на българка в този жанр. Умира млада, по повод на смъртта ѝ литераторът Стефан Чолаков публикува статия, в нея откриваме един непознат афоризъм: "За скромността у нас няма вкус..."

***

Първите български юбилейни монети, с изображения на български книжовници, са сечени в Българския монетен двор и са с образите на светите братя Кирил и Методий; монетите са сребърни и златни. Следват: Климент Охридски, Иван Вазов и Г. Сава Раковски, Паисий Хилендарски, Добри Чинтулов, Христо Ботев... Но и П.К. Яворов, Йордан Йовков, Алеко Константинов...

Не и български писателки!

Банкнота с образа на Отец Паисий

***

През юнското лято на 1927 г. във Варна става "нещо нечувано и невиждано по българските земи - малка революция": по настояване на чужденци разделените дотогава плажове за мъже и жени се създават и смесен плаж. Така Варна окончателно се утвърждава като "Царицата на българските летовища", "Българската Ривиера". Същата година летовниците са над 4 хиляди, хиляда са българските. Сред гостите от столицата се мяркат и писатели, например Добри Немиров и д-р Асен Златаров, младата писателка Вера Г. Бояджиева...

***

През 1929 г., по покана на парижкия вестник "Журнал", България участва в конкурса "Мис Европа" със своя избраничка. С организирането на българския конкурс "Мис България" се заема вестник "Зора" - първият подобен конкурс у нас. Проведен е в "непоносимо" студена януарска вечер, в Градското казино на столицата - спечелва го 20-годишната г-жа Люба Йоцова, родена във Враца, живееща в София.

В журито най-много са разбираемо - художниците, участва и една жена - Константина Кирова, млада оперна певица, както и двама писатели: Добри Немиров и д-р Асен Златаров.

***

Писателката Леда Милева е първата жена - директор на Българската национална телевизия (1966-1971).

***

Гледането на кучета в самото жилище е пристрастие на отделни български семейства и в по-стари години. Например семейството на писателя Антон Страшимиров. И на друг писател - д-р К. Кръстев; кучето е получавало вниманието и на многото писатели, посещавали гостоприемния дом на ул. "Аспарух". Кучето пък на Елин Пелин е било ловджийско, казвало се е Руже.

Известна е привързаността на Иван Вазов към мъничките кучета, той е имал три. На Горко посвещава и стихотворение, Хектор пък - "безстрашният и наперен булдог" - му е "нераздделен спътник и другар". А Буби го съпровожда до последния му час.

Иван Вазов и Иван Д. Шишманов с кучето Хектор

***

На столичната улица "Аспарух", в съседство с приземната къща на д-р К. Кръстев, е двуетажната къща на писателя Тодор Г. Влайков. Неговата трета съпруга - другите две са починали, е родолюбивата Мария, родена в Битоля. Със свои средства, с подкрепата и на писателя, тя подарява на своите съквартали край Орлов мост киносалон - единственото кино с име на жена: кино "Влайкова".

***

Тръгнете по ул. "Бачо Киро" в столицата, тя започва от бул. "Дондуков". Вървете все от лявата страна, срещу пр. щ31 и оглеждайте красивата триетажна къща. В нея, на редовен четвъртчен "литературен чай", е идвал и единственият тогава наш народен поет Иван Вазов. Там е израснал Павел Елмазов - блестящият български оперен певец. А майката и сестрата, стопанката на модерния дом, е Евгения Марс (псевдоним): благотворителка, белетристка, дългогодишен председател на Клуба на българските писатели, по-късно член и на СБП.

Паметна плоча ли? Няма!

***

Писателката Ана Каменова от Копривщица - по линията на баща си Михаил Маджаров - е правнучка на баба Грудевица, майката на Георги Бенковски.

***

При кръстовището между ул. "Раковски" и "Стара планина" (до входа на щ1) има паметна плоча - на това място са били ъловата постройка и "кулата" - къщите, където е живял Алеко Константинов. Предложението за паметната плоча е на "изчезналото" вече сп. "Пламъче" и неговия главен редактор, покойният вече поет Анастас Стоянов.

Монета с образа на Алеко Константинов

***

Директори на Народната библиотека в София са били писателите: баща и син Славейкови, Константин Величков, проф. Иван Шишманов, Стилиян Чилингиров, Божан Ангелов, Тодор Боров, Орлин Василев и др. И за първи път - жена, от 1998 г. проф. Боряна Христова.

***

На 7 януари 1879 г. - колко месеца след Освобождението? - е открита Софийската мъжка гимназия. Учители в нея са били и писатели. Сред тях Михалаки Георгиев, Иван Ст. Андрейчин (първият председател на СБП), д-р К. Кръстев, Кирил Христов, Тодор Г. Влайков... Още: Ал. Балабанов, Ангел Каралийчев, Теодор Траянов и др.

***

Екслибриси - знаци на притежателите на книгите - у нас са използвани и преди Освобождението. Свои екслибриси са имали писателите Пенчо Славейков, Андрей Протич... За Иван Вазов и Стоян Михайловски екслибриси рисува художникът Ал. Божинов, показва ги на своя изложба и повече нищо не се знае за тях. В края на XX век сп. "Пламъче" публикува поредица от екслибриси на наши писатели, три от тях бяха направени от художника Борис Димовски: на Йордан Радичков и Николай Хайтов, на Радой Ралин.

Екслибрис на Йордан Радичков

***

Колко ли българи - особено емигранти - е разплакала тази песен, незабравяна повече от век: "Я кажи ми, облаче ле, бяло..."? Има ли автор текстът ѝ, да не би да е Ран Босилек или е народна песен?

***

Първите илюстровани картички, разпространявани у нас от пощите, са от 1898 г., тяхното "златно време" е от началото на XX век. Използвани са - дори с увлечение, събирани са в албуми - най-вече от интелигенцията. И от писатели: Пенчо Славейков по различни поводи е изпращал десетки природни и градски изгледи, както и репродукции на картини, до поетесата Мара Белчева.

***

И П.К. Яворов е имал албум с пощенски картички, една от тях е общ изглед от град Елена (с неговите 2 хиляди жители), надписът е кратък: "Една кола много здраве от славната Елена. Здравейте!" Изпраща му я Мина Тодорова през великденската си празничния. Иначе е гимназистка в столицата, само преди месец се е запознала с П.К. Яворов - в дома на брат си П.Ю. Тодоров, създател на българската идилия като литературен жанр.

Вечният юноша на българската поезия

115 години от рождението на Христо Смирненски

Здравко ЧОЛАКОВ

Паметната плоча на Хр. Смирненски, свидетелство за българската... безпаметност

Традиция специфично тъжна е, най-големите поети на България да си отиват нелепо рано, в разцвета на най-силните си години: Христо Ботев (28), Пейо Яворов (36), Димчо Дебелянов (29), Гео Милев (30), Никола Вапцаров (33)...

Авторът на "Червените ескадрони", "Йохан", "Москва", "Цветарка", напуска белия свят, ненавършил 25 години, поразен от милиарна??? туберкулоза, от оная "жълта гостенка", която той все иронизираше...

Скърбим, съвсем човешко е, за тъй безмилостно прекъснатия крехък живот. Но като утеха може би не бива да забравяме, че тези поети ни оставиха непреходни образци на творчество от класически ранг. Затова звучи някак неуместно въпросът: "Какво ли биха написали още, ако съдбата не беше тъй скъпернически съкратила дните им?"...

Те са вече безсмъртни! - със стиховете, които създаваха, напук на безпощадното време!...

Поезията на Смирненски, творчеството му като сатирик, публицист, са сред най-убедителните доказателства за онова характерно тържество на големия, истинския талант над житейските несгоди и абсурди...

А животът се оказва доста... щедър

тъкмо по отношение на изпитанията, които буквално заливат семейството на Елисавета Попанастасова и Димитър Измирлиев.

Христо се ражда на 17 септември (29-и нов стил) 1898 г. в Кукуш, Македония. Учи в местното първокласно училище (1905-1908). През Междусъюзническата война (1913) родното му място е опожарено и семейството се влива в бежанския поток към София (колко актуално звучи!). Бащата успява да уреди горе-долу нещо като сладкарница (по-скоро - малка бакалия), в

Къщата, в която е живял поетът в София

Когато се пише и говори за Смирненски, и широки читателски кръгове, и литератори-специалисти, са единодушни, че той дължи огромната си популярност на голям поет преди всичко на стихотворенията "Червените ескадрони", "Йохан", "Москва", "Цветарка", цикъла "Зимни вечери". Това е вярно и е доказано тъкмо от несекващата известност на автора - пряко всички абсурди на политически и литературни конюнктури.

Пътят до... „Приказка за стълбата"

Много често обаче - и това е непростимо за сериозния изследовател - се забравя, че хумористът и сатирата имат решаващо, органично присъствие в невероятно огромната дарба на Смирненски. Тук ще припомня факти от творческата хронология. Поетът започва с хумор и... завършва дните си с една наистина емблематична за българската сатирична проза и изобщо за родната литература творба - "Приказка за стълбата". Това е последната отпечатана работа на автора, която той вижда, прикован вече на смъртно легло - в. "Младеж", бр.53 от 25 май 1923 г. Умира след по-малко от месец - на 18 юни. До навършване на 25 години не му "стигат" два месеца и половина...Не бива да се остава с впечатление, което се е настанило и у професионални литератори, че хумористът и сатирата на Смирненски "идват" ей така, между другото, за разтуха. Който непредубедено е чел текстовете на хумориста и сатирика, ще да е забелязал, че в тази творческа насока е налице показателен от идейно-естетическо гледище творчески път. Смирненски започва с безобидни, артистични шеги и закачки, за да стигне до творби, които са антологични образци за българската литература изобщо: "На гости у дявола" - в поезията, и "Приказка за стълбата" - в прозата. Ще рече, авторът е търсил "нещо" далеч по-значимо като естетическо внушение и е успял да ни даде с тези две творби най-вече образци на философска сатира - жанр, който изисква голям талант в осмислянето на мотивите, за да се получи общочовешко звучене на изказа.

Хуморът - веселата смърт на поета

И още нещо ще отбележа, което е твърде интересно и важно. Атанас Далчев сред великолепните си "фрагменти" има един очарователно ефектен афоризъм: "Хуморът е веселата смърт на поета." Оказва се, че тази иначе блестящо изказана сентенция на автора на "Камък", "Повест", "Съдба", има редица... "опровержения" тъкмо в българската поезия. Те доказват, че хуморът и сатирата могат да "съжителстват", при това - в твърде оригинални "пропорции", с голямата лирическа дарба. Смирненски в този смисъл е сред най-убедителните доказателства. И за това, че той самият е държал на хумористично-сатиричните си изяви, говори недвусмислено фактът, че неговата първа книга е тъкмо тяхно средище. И както би следвало да се очаква, озаглавена игриво-артистично: "Разнокалибрени въздишки в стихове и проза" (книжката излиза през 1918 г. като щ26 на хумористичната библиотека на издателство "Гутенберг"). А стихосбирката "Да бъде ден!", в която са най-значимите и най-популярните творби, излиза в края на февруари 1922 г. Тя е втората книга...

И тъй като стана дума за естетическите "опровержения" на изящния Далчев - афоризмът в българската поезия, си струва да отбележим, че значима сатира пишат големи български лирици: Христо Ботев, Иван Вазов, Пенчо Славейков, Димчо Дебелянов. Дори изящният Николай Лилиев е автор на сатира - "Рондел на един малък цар"...

Око и за трагизма на Октомври

Много е писано и говорено за "Червените ескадрони", "Йохан", "Москва". И тук основателно се изтъква възторгът от размаха, главно на Октомврийската революция в Русия от 1917 г. Но не трябва да забравяме и "другото", което не е тъй известно, но е показателно за това, че момчето-поет е имало око и за трагичния делник на същата тази революция. Налице са няколко стихотворения, които не са от върховите му постижения, но са значими с това, че невероятно надареното момче е имало вярна представа и за реалността - безмилостно сурова, трагична, и за конкретната революция, и изобщо за кървавите световни обществено-политически преврати. Прави чест на Смирненски, на неговата гражданска и творческа съвест, че наред с възторга си е дал израз и на жестоко реалното. Този специфичен реализъм поетът е изявил в стихотворенията "Глад", "В Поволжието", "Поема за руското дете"...

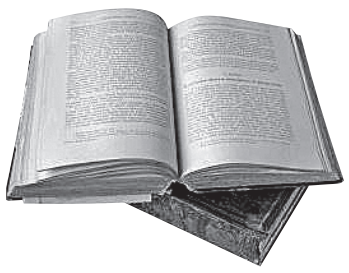
Един невероятен поетически талант

Според мен сред най-известните "посвещения" на революцията най-мащабно-естетичното е "Йохан". Това е поема за индивидуално-героичния революционен подвиг, която въздейства като мощен трагедиен спектакъл, "разигран" от един невероятен талант!

...Има едно стихотворение, което не е от най-шумно известните на Смирненски, но е сред най-дълбоко изповедните в българската поезия - "Юноша". Който иска да разбере истинския голям поет-момче, неговата непреходност, трябва да познава тази творба. Тя е и изповед, и манифест! От стихотворението разбираме как сложно, в борба за идеал, се ражда най-точният, най-адекватният избор на позиция, на смисъл в живота:

И тогава - залюбен в тълпите, пленен
от лъчите на нова зора -
без да питам защо съм на тоз свят роден,
аз ще знам за какво да умра.

ПЕГАС Редактор Борис Данков

Лавица

“ПУСТИННО ЦВЕТЕ” от Уерис Диъри описва истинската история за живота на една сомалийка. Книгата е разтърсващ разказ за невероятната сила на една жена, която на 5-годишна възраст е лишена по особено жесток начин от своята женственост заради чудовищен местен ритуал и която накрая, след множество обрати на съдбата, завладява световния моден подуим и се превръща в символ на женствеността. Родена в африканската пустош и отраснала сред номади, на 12-годишна възраст Уерис бяга от семейството си, прекосява съвсем сама сомалийската пустиня до столицата Могадишу. Пътят й я отвежда в Лондон, където след години непосилен труд като прислужница Уерис става световноизвестен модел и се посвещава на каузата да помогне и на други жени да се изправят срещу варварските традиции и да променят живота си. Издава “AMG Publishing”.

“РЪКОПИСЪТ НА МАИТЕ” от Марио Рийдинг издава “Унискорп”. В “Предсказанията на Нострадамус” американският писател Адам Сабир рискува живота си, за да открие изчезнали четиристишия на Нострадамус. Едно от пророчествата на великия предвещател остава неразгадано. Отговорите са в Свещената книга на маите. Съществува ли тя все още? Кой е нейният пазител? Дали сред многото информация за живота в древен Юкатан, за религията, митовете, традициите на маите, разбиранията им за космологията, астрономията, техниките за гадаене, ритуали и фолклор, е съхранена и истината за бъдещето на човечеството? Сабир и могъщите членове на тайното общество Корпус Малефикус са в съдбоносна надпревара за изнамиране на древния ръкопис, запазил тайните на изчезналата цивилизация.

“ОСТАВЕТЕ СТАЯТА, КАКТО СИ Е” от Амилкар Бетега Барбоза издава “Весела Люцканова”. Едно лице, съществуващо независимо в което и да било тяло, наблюдава собственика на къща, която преструктурира своите помещения, както си иска. Един младеж получава в наследство от баща си малка кутия и като докосва съдържанието й - безформена желатинова маса, не успява да я отлепи от ръката си през остатъка от живота си. Ситуации като тези са точки на тръгване или на пристигане в разказите от тази книга. В тях необичайното прогресивно се разпростира върху обстановката, персонажите и самото писане, което изглежда възприема като естествена логиката на тези преобърнати светове. Нищо не е сигурно или предвидимо. Места, предмети, хора - всичко се променя най-неочаквано.

“ВЕЧНАТА СЕМЕЙНА САГА или... Така започват скандалите”, която излиза с марката на “Труд и право”, предлага анекдоти за семейния живот. В някои от смешките има доза неприличие. Но всички знаем максимата: “За да е добър и смешен, вицът трябва да е малко или повече неприличен.” Бракът е като обсадена крепост. Всички отвън искат да влязат вътре, а всички отвътре искат да излязат навън. Бракът е общност, състояща се от един господар, една господарка и двама слуги, или всичко - двама души. Трагедия е, когато съпругът неочаквано си отива. Или неочаквано се връща. Животът е забавно нещо: една дума, произнесена пред олтара, и вече си женен; една думичка, изтървана насън - и вече си разведен. Това са само част от истините, които развеселяват.

Да разкажа на съвременните млади хора...

Иван Воденичарски е написал книга, пропита с дълбоко уважение към интелектуалеца и науката

Йонко БОНОВ

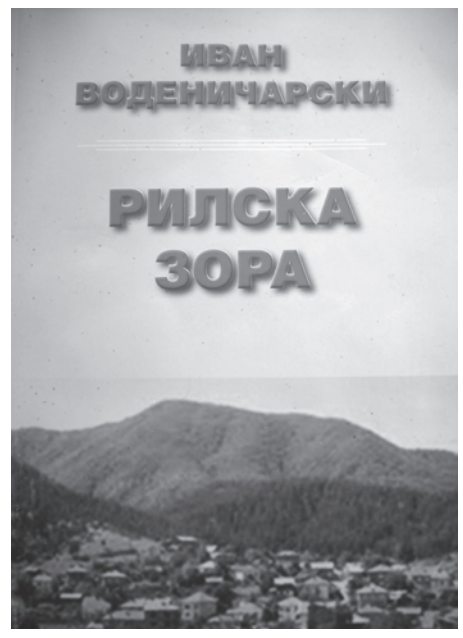
Сборникът с разкази на Иван Воденичарски, озаглавен “Рилска зора” (издателство “Жарава”), е сред онези книги, които оставят топъл спомен в душата на читателя и го карат да се връща в мислите си към художествените образи, сюжетната логика и най-важното - към техните правдиви и хумани послания, с които няколко поколения изграждаха новия облик на родината ни в близкото социалистическо минало. Всъщност тези идеали не са само минало, те продължават да живеят и днес, тъй като са основа на естествените топли и безкористни човешки отношения, но хвърлят мост и към бъдещото развитие на младото поколение. Така най-общо бихме могли да характеризираме посланията на автора.

Разказите на Иван Воденичарски, от една страна, са синтез от вълнуващи биографични моменти от неговото детство и младост. От друга страна, творецът е потърсил естетическото въздействие на художествения израз при построяването на своите характерни белетризирани послания, в които се отразява дръзновената епоха на социалистическото строителство.

Може би най-добре авторът е изразил идеята, водила го при написването на творбите в сборника, в началото на своя разказ “Несбъднатата любов”: “Целта ми беше да разкажа на съвременните млади хора колко красиви неща се случваха тогава в нашия живот.”

Кратките белетристични произведения, включени в “Рилска зора”, са написани от сърце, с убедително и неподправено чувство към една вдъхновена епоха, когато народът, воден от копнежа си за социална справедливост, беше разчупил оковите на експлоататорския капитализъм, беше устремен към бленуваното бъдеще на крилата на дръзновения си честен труд. Затова и героите в книгата се отличават с последователното отстояване на своите хумани идеали и с високите си нравствени достойнства. “Историята върви напред, но винаги повтаря онези минали фази, които са настъпвали в името на свободата и доброто у всички хора, отбелязва авторът в послеслова на изданието. В трудните периоди хората черпят сили и вдъхновение от миналото, наситено със светли примери на всеотдайност в името на дълга. Така беше и по наше време, когато заедно с основите на хуманния обществен строй израствахме и ние.”

В този сборник могат да се прочетат и горчиви критични реплики, произнесени от героите му непосредствено, по повод помътения блясък на политическото ни съвремие: “Всяка политика, която е враждебна към културата, е обречена”, обобщава Данчето, млада писателка, в разказа “За цял живот”. Изобщо това е книга, пропита с дълбоко уважение към интелектуалеца и към науката, към творците, които с мъдрото си слово моделират добродетелността, формират моралните устои на нацията. За съжаление в нашето настояще, отличаващо се с доста объркани и дори размити стойности, мъдростта на интелектуалеца звучи само сред най-близки или сред сродни души, затворена между четири стени. Тази тъжна практика, налагаща се в съвремието ни, е пресъздадена от Иван Воденичарски в посочения вълнуващ разказ “За цял живот” - в разговора между споменатата млада писателка и възрастните вече Васил и Юлия, оказали се родители на нейния любим, загинал при нещастен инцидент, от когото обаче писателката има син. Надеждата за промяна е в енергията и в жизнеността на младите, съхранили нравствените достойнства на предците си, тя е загатната в косвения образ на техния общ наследник - млад интелигентен мъж, който работи в Испания, твърдо решен да се завърне в родината си. Тема, която си заслужава да бъде продължена и разгърната от Иван Воденичарски в следващо повествование.

Стихове

Поезия, нагребана от жаравата

Продрум ДИМОВ

Това почувствах, след като затворих и последната страница от новата поетична книга на Веселка Колева “Когато добротата е порок”, която ИК “Българска книжница” предложи на читателите.

Тази амбициозна авторка навлезе в родното литературно пространство през последните две десетилетия с появата на непретенциозните й, но дълбоко емоционални стихосбирки “Скандална обич”, “Нежно оръжие” и “Прошката на музите”. Тези й първи по-сериозни творчески изяви подсказват наличието на безспорното й дарование и същевременно са обнадеждаваща заявка за по-трайно присъствие в съвременното ни литературно битие.

В тази насока намирам за твърде показателно и новото й поетично заглавие “Когато добротата е порок”. Стиховете й са отражение на сложните и противоречиви социално-психологически процеси, които резонират болезнено в изключително чувствителната й душевност. Тя не може да приеме безпрецедентното крушение на традиционните ни високи нравствени ценности, бруталната комерсиализация и деградация на нашия съвременник, подложен на недопустимо ограбване от хищния морал на порочното ни съвремие и с болка заключава в стихотворението “Когато добротата е порок”, дало името и на новото й издание:

Когато добротата е порок
и ближният не е до твойто рамо,
и ти си изоставен и от Бог -
наказан си да губиш и да нямаш.

На фона на напрегнатата и нажежена социално-психологическа атмосфера Весела Колева съвсем съзнателно и целенасочено ни повежда из загадъчните лабиринти на своя неукротим интимен свят, чиито неспокойни и драматични преживявания изграждат и основната тъкан на цялата й творба.

В поезията на Весела Колева нерядко се прокрадва минорното настроение, но това едва ли може да сломи устрема й към доброто и щастието. Във всичко търси да открие любовта и човека. С подобен емоционално-тематичен натюрел се открояват и стихотворенията й “Към щастието”, “Вечните”, “Яворов и Лора”, “За любовта” и др. Значителна част от стиховете й обаче ни грабват с носталгичния си емоционален колорит - “Севернячка”, “Дар сокак”, “Първият”, “Дунавското”...

Талантливото перо на Весела Колева никога не остава чуждо и на острите социално-граждански проблеми, от които се задъхва днешният объркан ден. Тъжната ни действителност, страхът за физическото ни и духовно оцеляване засилват динамиката и покачват градусите на сгорещения до червено пламнал вътрешен свят на лиричката и в редица други нейни творби - “Мисия”, “Хващане на огън”, “Полет над Ада” и мн. др.

Поезията на Веселка Колева е изтъкана от много обич, динамичен устрем към доброта, светлина и социална хармония, които придават изключително много виталност на стиха й. Но едва ли би се справила така успешно с тази нелека творческа задача, ако вдъхновеното й перо не се опираше на удивителното й умение да борави подчертано сръчно с метафората, модерната съвременна рима, повторения, глаголни градации и други силно въздействащи художествено-естетически похвати.

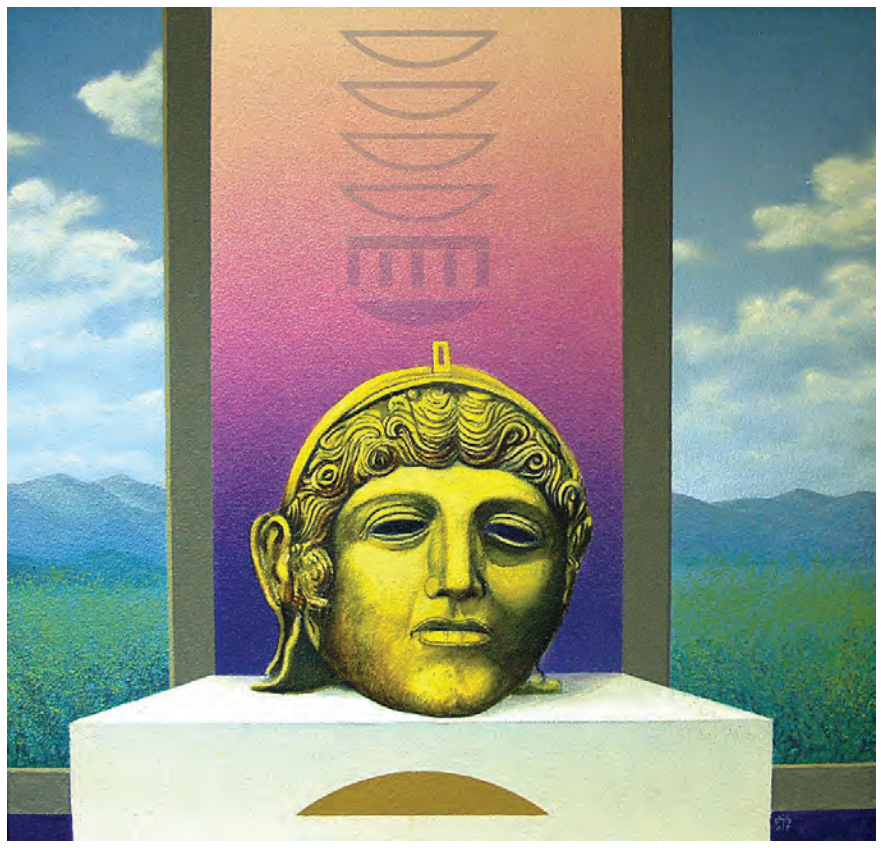
Христо Танев

Роден между две измерения

Старозагорският художник Христо Танев на 70 години

"Заветът на Херакъл"

"Закрилникът на Обетованата земя"

Трифон МИТЕВ

Да се родиш на границата на два сезона не значи друго, освен че прекрачваш от един свят в друг. Това е за нас, простосмъртните. За художника от Стара Загора Христо Танев това е нещо много повече - той сякаш преминава от едно измерение в друго. От един свят в друг. Побърква в амалгама двата свята и се взира в едно бъдно, което не всекиму е дадено да види...

Роден е на 21 септември 1943 г. - пресмятам и не вярвам на сметките - на 70 години ли е вече този исполин и по ръст, и по дух. И е толкова енергичен!

Потомък на траки, славяни и прабългари, може би и на митичните атланти. Богатир и приятел на православния свят и на Русия. Човек на познанието, и с една голяма мечта - в местността "Гьоновец" край Стара Загора да се вдигне библиотека с името на светите братя Кирил и Методий, по-голяма от някогашната Александрийска, която да събере мъдростта на човечеството.

Картините му са неповторими. Много са изложбите и колекциите в страната и по света, които като най-скъпо съкровище пазят неговите платна.

В картините на Христо Танев има философия, мъдрост, подсказани и недоизказани съкровения. Има въпроси в багрите и съзерцателят може да търси отговори за себе си и за Вселената. Да усети българския дух, тайнството на глаголицата и на кирилицата, вечността на тракийското наследство.

Невероятни, хубави картини. Специалистите да кажат повече...

И накрая: на старозагорския художник, на човека и българина Христо Танев - честит юбилей!

Любен Петров получава приза „Едмонд Демирджиян"

Картина на Любен Петров

Изложба на Едмонд Демирджиян и Любен Петров е подредена до 26 септември в столичната галерия "Ракурси", ул. "Хан Крум" 4а. С тази експозиция фондация "Едмонд Демирджиян" връчва за четвърти път ежегодната награда за живопис на млад художник.

Едмонд Демирджиян (1951-2009) винаги е подкрепял младите таланти. Затова присъждането на наградата е изключително подходящ акт на почит към паметта на художника. Отличието се състои от предоставяне на възможност на младия автор да покаже свои творби в престижна галерия в колективна изложба с Демирджиян, грамота и сума от 1000 лв. Досегашните наградени са Минко Йовчев, Калия Калъчева и Велислава Гечева. Изборът на журито (Мария Василева, Надежда Олег Ляхова, Даниела Радева и Правдолюб Иванов) тази година е Любен Петров. Картините на Демирджиян, които са собственост на колекционер, се показват за първи път.

Любен Петров представя творби, повечето от които създадени специално за изложбата, която продължава до 26 септември. Сюжетите се движат между реалното и въображаемото. Мост между двете изграждат герои от митологията, християнската религия и народните обичаи.

Любен Петров е роден през 1984 г. в Бургас. Учи живопис в Националната художествена академия, където получава бакалавърска степен. През 2009-а продължава образованието си в Университета по технология, Факултет по изящни изкуства в Бърно, Чехия. Дипломира се като магистър през 2011 г. в класа на проф. Мартин Майнер. Организира самостоятелни изложби в Бургас, Бърно и Прага. През 2012-а е сред финалистите за наградата "Мост". Тази година печели приза на "Арт Prague" за млад художник.

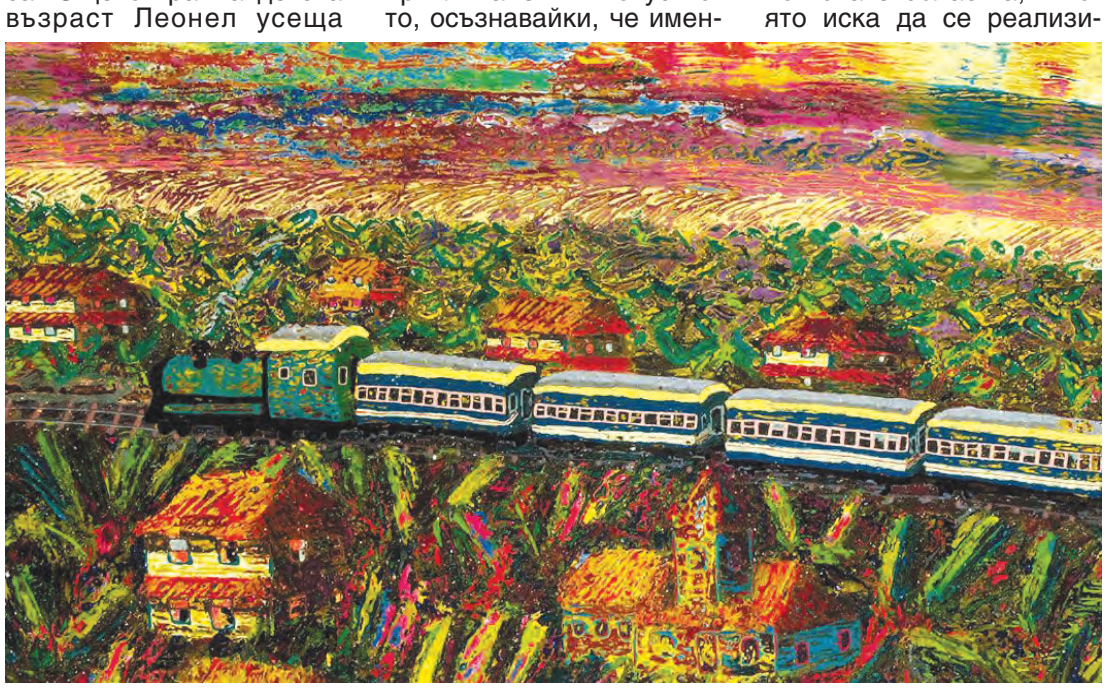

Картина на Едмонд Демирджиян

Екзотичният Гонзалез гостува на галерия „Париж-Москва"

Арт галерия "Париж-Москва" продължава да изненадва софийската публика със заинтригуващи представители на световното съвременно изкуство, непознати до този момент у нас. След силното начало на сезона с изложбата на популярния италиански художник Атос Фачинкани, следва втора, отново любопитна изява на екзотичния автор от Коста Рика Леонел Гонзалез. Експозицията е отворена за посетители до 25 септември на ул. "Г.С. Раковски" 92 (Дом на Москва).

Гонзалез е роден през 1962 г. в Ередия, Коста Рика. Израства в семейство, представител на местната средна класа. Още от ранна детска възраст Леонел усеща привличане към изкуството, осъзнавайки, че именно това е областта, в която иска да се реализира. Началото на развитието на художествения талант на Гонзалез е поставено в Консерватория де Кастела в родната му Коста Рика. Там той окончателно бива пленен от цветовете, формата и текстурата.

Авторът продължава своето художествено образование в Московския художествен институт "Суриков" в Русия. Той усъвършенства своите възможности и се превръща в завършен творец. Именно това е причината да определя Московския институт като важен "пристан" в живота си, където натрупва солидни познания в професионално отношение и същевременно с това създава многобройни контакти от академичния свят. Носител е на първа награда от биеналето на живописта "Lashner & Saenz", Сан Хосе, Коста Рика, през 1990 г., научи ДУМА от галерията.

Пласидо Доминго издава албум с арии за баритон

Световноизвестният тенор отдава почит на великия композитор Джузепе Верди

Снимки "ВИРДЖИНИЯ РЕКЪРДС/SONY CLASSICAL"

Пласидо Доминго в ролята на Симон Боканегра в Щатсопер Берлин

След 52 години активна музикална кариера един от най-важните композитори за Пласидо Доминго си остава Джузепе Верди. След безброй изпълнения и записи на партии за тенор, Пласидо Доминго подготви нова изненада за почитателите си: за първи път издаде студиен албум с арии за баритон от оперите "Макбет", "Риголето", "Бал с маски", "Травиата", "Симон Боканегра", "Ернани", "Трубадур", "Дон Карлос" и "Силата на съдбата" ("Вирджиния рекърдс/Sony Classical").

В новия студиен проект "Verdi" Пласидо Доминго не само разкрива различни нюанси на тембъра си, но се впуска в изследване на характери, непознати за оперния му репертоар до момента. Този албум е акт на почит към композитора в годината, в която светът отбелязва 200 години от рождението му. За записите певецът си партнира с Оркестъра на Валенсия под диригентството на Пабло Ерас-Касадо и Хора на Валенсия с диригент Франсеск Пералес.

Пласидо Доминго подчертава, че целта му е била не само да представи нещо ново, въпреки че "... каквото или както да го изпея, винаги в центъра си остава моят глас, който хората познават твърде добре". Независимо от това новият репертоар хвърля светлина върху неподозирани до момента страни на тембъра му.

Още повече че самият Доминго приема музикалните партии за баритон като огромно предизвикателство. Той е развълнуван да се потопи в характера на мрачните герои на италианския класик. "Верди отдава изключително значение на човешката болка, той разработва до най-малкия детайл чувството на омраза, което в най-голяма степен пресъздава в оперите си и по-специално в баритоновите партии. Всеки път, когато изпълнявам някоя от тези роли, преживявам емоциите на героя толкова силно, че в този момент живея неговия живот. Страдам пред публиката на сцената, а това не винаги е лесен процес."

Пласидо Доминго е певецът, който може би е изпълнявал най-много тенорови роли от репертоара на Верди на съвременната оперна сцена. През последните няколко години Пласидо Доминго изпълнява баритоновите партии в пет опери от Верди: "Симон Боканегра", "Риголето", "Двамата Фоскари", а от тази година - в афиша на Метрополитън опера в Ню Йорк е Жорж Жермон от "Травиата" и в главната роля от "Набуко" на сцената на Кралската опера Ковънт гардън в Лондон. До края на годината той участва в още две постановки и дебютира с ролите на Джакомо от "Жана д'Арк" на фестивала в Залцбург през август и като Граф ди Луна от "Трубадур" на сцената на Берлинската държавна опера.

Титулуван през годините като Верди-тенора на своето поколение, Пласидо Доминго е на път да бъде обявен за Верди-певеца, след като представя нова страна на своето вокално майсторство и умение в интерпретация на творчеството на композитора.

"Верди е извор на изключителна музика и всеки лиричен певец изпитва дълбока благодарност към неговия талант. Така че за мен 2013-а е много специална година, в която искам да отдам искрената си признателност и любов към великия композитор Джузепе Верди", заявява Пласидо Доминго.

Страницата подготви Вилиана СЕМЕРДЖИЕВА

Пинкас Цукерман и мюзикъли на „Дисни" в четвъртия сезон на „Музиката на Америка"

Пинкас Цукерман и Аманда Форсайт

"Кантус фирмус" и фондация "Америка за България" представят четвъртото издание на цикъла "Музиката на Америка". Програмата е съставена от 6 концерта с участието на Оркестъра на Класик ФМ радио. Звездата на цикъла е големият американски цигулар Пинкас Цукерман, който ще гостува през февруари 2014 г. и за първи път на българска сцена ще се представи като солист и диригент. Заедно с него идва и съпругата му - виолончелистката Аманда Форсайт. Двамата очароваха българската публика още при първото си гостуване у нас през 2006 г., припомня Ирена Данкова.

По традиция цикълът започва с концерт с филмова музика. Специален гост за програмата на 18 октомври ще бъде американският диригент Франсиско Ноя, който ще предложи мелодии от филмите "Форест Гъмп", "Спайдърмен", "Джурасик парк", "Властелинът на пръстените", "Аризонска мечта", "Семейство Симпсън", "Капитан Америка". В края на календарната 2013 г. музикантите от Оркестъра на Класик ФМ радио ще поканят слушателите на "Бяла Коледа" - коледна програма с участието на американското сопрано Джанина Бърнет, хор на Класик ФМ радио и детски хор "Пим-пам". А през февруари в "Музиката на Америка" ще оживеят вълнуващи музикални моменти от хитовите детски мюзикъли на "Уолт Дисни" - "Красавицата и звяра", "Цар Лъв", "Аладин", "Снежанка" и др.

В програмата на цикъла ще участва още цигуларят Вадим Глузман, носител на престижната награда на фондация "Хенрик Шеринг", както и българските музиканти Ангел Заберски, Васил Петров, Михаил Йосифов с проекта "Symphony-Jazz", в който са събрани най-известните американски джаз стандарти, аранжирани от Ангел Заберски.

Абонаментни карти за цикъла "Музиката на Америка" се продават на касата на "Кантус фирмус" в зала "България".

Франсиско Ноя

Ангел Заберски

Снимки "КАНТУС ФИРМУС"

Вадим Глузман

Джанина Бърнет

За зрители с изискан вкус

✓ Театър 199 - престижното и уютно „театрално мазе”, за тези, които ценят високите карати в драматичното изкуство

✓ Малко място с много енергия

Светлана ПАНЧЕВА

В центъра на София има едно закътано място, изпълнено с много театрална енергия и вече доста години привличащо зрителите с прецизно и интелигентно подбран репертоар, със специфична и характерна само за това пространство комуникация, с възможността и увереността да се срещнат с добри актьори и интересно мислещи режисьори, и то се нарича Театър 199. В този театър нещата от живота и нещата от изкуството по магически начин се смесват във въображението предимно на съвременни автори, претопяват се в творческата работилница на режисьорите, изливат се в блестящата и въздействаща форма на актьорското пресъздаване, за да изследват и разкрият вътрешния свят на съвременния човек с неговите страхове, тревоги, любови, надежди, очаквания и разочарования. В репертоара на Театър 199 акцентът е поставен върху две основни направления - съвременна българска и чужда драматургия и представления за деца, като най-важното е, че в повечето случаи и в двете театърът успява да постигне не само добрия баланс между стойностни и смислени търсения в широкия свят на съвременната драматургия, но и да намира път към своята бъдеща публика. Затова и директорът на театъра Анна Монова определя облика на това престижно “театрално мазе” като обичан театър, в който зрителите се чувстват уютно и приемат предизвикателствата от сцената като театър, в който се случват съприкосновения. И наистина, като че ли случването на съприкосновения най-добре характеризира артистичните и социални функции на Театър 199, който в организационен и творчески план има своите специфики и проблеми, които Анна Монова очертава като определено организационни и твърде специфични, за да се коментират подробно, но... все пак!

Първо трябва да се подчертае, че Театър 199 е създаден и функционира като открита сцена от 1965 г. досега. Театърът няма щатна творческа трупа и привлича най-добрите актьори. Каузата му изисква качествени театрални събития, които се получават в особената симбиоза на едно камерно пространство, едновременно с дихотомия на творци и зрители. Случва се! Творците искат да работят тук, “театралните хора” от екипа ни са на изключително професионално ниво, а зрителите са обикнали “изискания вкус”, уточнява тя. В афиша на театъра в момента се поддържат 24 постановки за възрастни, сред които са и някои от най-гледаните и най-награждавани спектакли като трите постановки на Галин Стоев по пиесите на Яна Борисова “Хората от Оз”, “Приятнострашно”, “Малка пиеса за детска стая”, “Кралицата майка” от Манлио Сантанели, постановка на Валентин Ганев, “Монолози за вагината” от Ева Енслър, постановка на Галин Стоев, “Пухеният” от Мартин Макдона, постановка на Явор Гърдев, “Отворена брачна двойка” от Дарио Фо и Франка Раме, постановка на Мариус Куркински. За децата, които театърът привлича с любими заглавия и очарователни приказни герои, се играят 12 представления, сред които любими на малки и големи зрители са сценичните варианти на българските народни приказки “Неродена мома”, която разказват актрисата Симона Нанова и режисьорката Христина Арсенова, и “Сливи за смет”, разказана от Десислава Минчева и режисьора Петър Тодоров, а също и историята за “Барон Мюнхаузен”, представена от актьорите Росица Спасова и Георги Спасов в постановката на Славчо Маленов. След началото на новия сезон, което за Театър 199 бе поставено с участието в Празници на изкуствата “Аполония” с “Гарванът” от Калина Попянева, постановка на Бина Харалампиева, сценография Петя Стойкова, с участието на Теодора Духовникова и Калин Врачански, и “Хората от Оз” от Яна Борисова, режисьор Галин Стоев, художник Юлиян Табаков, с участието на Цветана Манева, Атанас Атанасов (има награда “Аскеер 2013” за поддържаща мъжка роля), Стефан Вълдобрев, Вежен Велчовски и Радена Вълканова, започва работата по нови проекти. Вече текат репетициите на авторския спектакъл на Бойко Богданов, Вечеслав Парапанов, Мария Сапунджиева и Тончо Токмакчиев със заглавие “Вересии” по текстове на емблематични български автори, а премиерата е насрочена за 12 октомври. Следващият ни проект е на режисьора Ивайло Христов, който ще постави “Заешка дупка” от Дейвид Линдси-Абер. В представлението, чиято премиера е предвидена за декември, ще видим актьорите Меглена Караламбова, Кристина Янева, Валери Йорданов, Елена Телбис и Асен Мутафчиев. Предстои също така да бъде осъществен и вторият български текст, отличен на последния конкурс на театъра за драматургия на името на Славка Славова, а именно пиесата на Радослав Чичев “Колекционерката”. В екипа на спектакъла са режисьорката Катя Петрова, сценографката Рин Ямамура и актрисата Мая Бежанска, отбелязва Анна Монова. Тя добавя, че през настоящия сезон предстоят и други съществени за театъра събития като юбилейните представления на моноспектакъла на Татяна Лолова, постановка на Съни Сънински - “Дуенде”, който ще бъде представен за 250-и път, и две 100-тни представления на постановките на Галин Стоев по пиесите на Яна Борисова “Малка пиеса за детска стая” и “Приятнострашно”. А най-хубавото нещо, с което Анна Монова се е срещнала като директорка на Театър 199, са “Творците - тяхната енергия, тяхното мечтание и сбъдването на “магията”. Без да бъдат подценявани всички останали компоненти, които я сбъдват.”

Меглена Караламбова в сцена от моноспектакъла “Кики ван Бетовен” по пиесата на Ерик-Еманюел Шмит, постановка Георги Дюлгеров

Малин Кръстев и Ивайло Христов в най-новата премиера на театъра “Самотният Запад” от Мартин Макдона, постановка Владимир Люцканов

Снимки СИМОН ВАРСАНО

Силвия Лулчева и Владимир Пенев в постановката на Владимир Люцканов “Дуети” от Питър Куилтър

Стефан Вълдобрев, Вежен Велчовски, Снежина Петрова и Радена Вълканова в “Малка пиеса за детска стая” от Яна Борисова, постановка Галин Стоев

Стефан Вълдобрев, Атанас Атанасов и Цветана Манева в постановката на Галин Стоев “Хората от Оз” от Яна Борисова

Непокорните синове на България в единен фронт

Септемврийското антифашистко въстание от 1923 г. през погледа на тогавашния английски пълномощен министър у нас Уилям Ърскин

Репродукции от графики на художника Тодор Атанасов на тема "Септември'23"

Кирил МОМЧИЛОВ

ИСТОРИЯТА НА СТРАНДЖАНСКИЯ КРАЙ Е ПЪЛНА С ПРИМЕРИ НА НЕПОКОРСТВО ПРЕД ЧОРБАДЖИИ И ПОРОБИТЕЛИ, НА БОРБИ ЗА НАЦИОНАЛНО И СОЦИАЛНО ОСВОБОЖДЕНИЕ. В ТОЗИ НИЗ ОТ РЕВОЛЮЦИОННИ ПРОЯВИ НАЙ-ЯРКО Е СЕПТЕМВРИЙСКОТО АНТИФАШИСТКО ВЪСТАНИЕ.

ДНЕС, КОГАТО НЯКОИ "ИСТОРИЦИ" СЕ ОПИТВАТ ДА ПРЕНАПИШАТ БЪЛГАРСКАТА ИСТОРИЯ ИЛИ ДА ПРИНУДЯТ УЧАЩИТЕ СЕ ДА ЧЕТАТ ОТ НОВ УЧЕБНИК "БАЛКАНСКА ИСТОРИЯ", НАЙ-УБЕДИТЕЛЕН ЩЕ БЪДЕ РАЗКАЗЪТ МИ ЗА УЧАСТИЕТО НА СТРАНДЖАНЦИ ВЪВ ВЪСТАНИЕТО ОТ 1923 Г., АКО СИ ПОСЛУЖА С ОФИЦИАЛНИ АРХИВНИ ДОКУМЕНТИ И СПОМЕНИ, КОИТО НЯМА КАК ДА БЪДАТ КОРИГИРАНИ.

СЛЕД ПРЕВРАТА НА 9 ЮНИ 1923 Г., КОГАТО БЕ СЪБОРЕНО ЗЕМЕДЕЛСКОТО ПРАВИТЕЛСТВО, НОВАТА СГОВОРИСТКА ВЛАСТ НАСОЧИ ВЕДНАГА УДАРИТЕ СИ ВЪРХУ КОМУНИСТИЧЕСКАТА ПАРТИЯ - ВТОРАТА ПО ЗНАЧИМОСТ ТОГАВА ПОЛИТИЧЕСКА СИЛА В СТРАНАТА. КАК СЕ СТИГНА ДО ДРАМАТИЧНИТЕ СЪБИТИЯ ОТ СЕПТЕМВРИ 1923-ТА? ЗАЩО ТЕ ПРИВЛЯКОХА ВНИМАНИЕТО НА ЦЯЛАТА СВЕТОВНА ОБЩЕСТВЕНОСТ?

НА ТЕЗИ ВЪПРОСИ ТУК ЩЕ ОТГОВОРЯ ПЪРВО С ДУМИТЕ НА АНГЛИЙСКИЯ ПЪЛНОМОЩЕН МИНИСТЪР В БЪЛГАРИЯ УИЛЯМ ЪРСКИН, КОИТО ОТКРИХ В "ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА 1923 ГОДИНА" ДО НЕГОВОТО ПРАВИТЕЛСТВО, ВЪЗГЛАВЯВАНО ОТ ЛИДЕРА НА ЛЕЙБЪРИСТКАТА ПАРТИЯ РАМЗЕЙ МАКДОНАЛД.

(Цитирам по превода в книгата на акад. Димитър Косев "Септемврийското въстание 1923", С., 1973)

ПОГОЛОВНИТЕ КЛАНЕТА ПОРОДИХА ГОЛЯМ ЗАРЯД ОТ ОМРАЗА

"Сър,

С настоящето имам честта да Ви изпратя годишния доклад за България за 1923 г.

1. Най-важното събитие през изтеклата година бе свалянето на земеделското правителство чрез военен Coup d'Etat и убийството на г-н Стамболийски наскоро след като парламентарният му мандат бе подновен на изборите с голямо мнозинство...

...6. На 9 юни веднага след държавния преврат новият председател на Министерския съвет (Александър Цанков) ме уведоми за случилото се, като ме увери, че неговата политика предвижда изпълняване на договорните задължения и отбягване на всякакви рискувани действия...

...129. Откакто дойде на власт, правителството предприе редица репресивни мерки против комунистите, които от своя страна насочиха своите усилия да привлекат по-крайното крило на земеделската партия и да постигнат с нея споразумение с цел да образуват общ фронт при предстоящите избори (парламентарните избори за XXI обикновено Народно събрание, насрочени за ноември 1923 г.). През втората седмица на м. септември правителството съобщи, че е разкрило заговор за установяването на съветски режим, насрочен за 17 септември (вероятно се има предвид тайната заповед на министъра на вътрешните работи о.з. генерал Иван Русев до окръжните управители и столичния градоначалник от 6 септември, която им е била изпратена на 11 срещу 12 септември 1923 г. за най-строго изпълнение). То арестува 135 видни комунисти в София и няколко хиляди в страната, конфискувайки всички книжа на партията, до които можа да се добере. Опитите, направени от въоръжени комунисти за спасяване на архивите в различни градове на страната, доведоха до въоръжени стълкновения с войскови части и бунтове на много места в страната, в които взеха участие значителен брой земеделци. Особено сериозни бяха вълненията в северозападната част на страната около Фердинанд (Монтана) и Берковица, където бунтът е имал много по-сериозни размери, отколкото на останалите места в страната. Обявено бе военно положение и както през м. юни, голям брой военни от запаса и македонски чети бяха призовани да подсилят редовната войска. С тяхна помощ вълненията бяха потушени навсякъде с крайна жестокост, тъй като очевидно правителството бе решило да даде на земеделците и комунистите урок, който те да не забравят. По-късно правителството призна, че са били убити 5000 комунисти, като жертвите, дадени от въоръжените сили, били незначителни. Няма сериозни доказателства, потвърждаващи твърдението на правителството, че въстанието е било подбудено от Москва. От друга страна, има известни основания да се предполага, че правителството умишлено е провокирало вълненията с цел да изведи комунистите от строя преди изборите. Каквато и да е причината, безмилостните мерки, приложени при потушаването на бунта, които в някои случаи достигнаха до поголовни кланета, очевидно не бяха оправдани и натрупаха голям заряд от омраза срещу правителството, който трябва да се има предвид в бъдеще. Голям брой въстаници избягаха през границата и изглежда, че са получили добър прием от сръбско-хърватско-словенското правителство, което, както се посочи в друг раздел на този доклад, в момента бе възприело заплашително поведение спрямо България на основание на това, че подпомага дейността на четите в Македония."

Паметникът на загиналите септемврийци на площад "България" в Средец

Известно е, че още на 9 юни ЦК на БКП изпрати по нелегалните си канали специално писмо до местните партийни организации, в което е изразено отношението на партията към преврата: "Нашата партия няма да даде подкрепа нито на старото, нито на новото правителство и няма да вземе участие във военните действия и въоръжените борби срещу градската и селската буржоазия. Ако движението увлече в себе си масите и се дойде до гражданска война, нашата партия ще определи своята позиция в зависимост от положението... Партията издига свои собствени лозунги, между които на първо място лозунга за работническо-селско правителство. Гответе се за по-нататъшно развитие на събитията".

Месец по-късно ЦК решава:

"...комунистическата партия, без да пренебрегва възможностите за легална борба, трябва да съсредоточи всичките си сили главно за всестранната подготовка на масовото въоръжено въстание... В политическо отношение партията е длъжна да се стреми да образува единен фронт на трудещите се маси от града и селото против бруталното настъпление на капитала..."

На нелегални окръжни и околийски конференции решението е разгледано, приети са оперативни планове за подготовка на въстанието. Ала провокаторите и агентите донасят на новата власт. Министърът на вътрешните работи на 6 септември с телеграма заповядва на окръжните управители при строга секретност да се подготвят за нанасяне на удара върху партията. Към него призовават и вестниците: "С комунизма в България трябва да се свърши именно сега!"

В извънредно заседание на 10 септември Министерският съвет решава на 12 в цялата страна да се извършат арести на комунистите! Вижте какви са били действията на военните части в Бургаски окръг, които подробно е описал командирът на 3-ти пехотен балкански полк: "На 23-ти в 1 часа преди пладне в гр. Бургас по посока на тухлената фабрика са били забелязани настъпающи групи. Натъкват се на охранението, откриват огън по същото и се нахвърлят с викове "Ура!" и "Да живее революцията!" Охраняющите части се оттеглят до окрайнините на града и откриват огън по настъпающите. В същия момент изпратената с моторна лодка картечница открива силен огън в тил и фланг на метежниците и пръска настъпающите в различни посоки".

"Бургаски фар" от 6 октомври описва бунтовете в Бургаски окръг: "Конспираторите комунисти са успели в някои села да групират около себе си тълпи от 40-50 души, заблудени и алчни за грабеж селяни, които въоръжили с набързо конфискувани от самите села трилинейни и берданови пушки с 15-20 патрона. Тези групи са сполучили да заемат управлението в някои села, където обявили "съветска република". Доказано е, че в тези метежнически групи освен комунисти и случайно въвлечени безпартийни селяни е имало и привърженици на провалените земеделски режим".

За масовия характер, за успехите на въстаниците от Карабунарско, показателни са и следните числа: от общо 32 села въстават 27, в 22 от тях въстаниците учредяват местни органи на властта - революционни комитети от комунисти и земеделци.

За кървавата разправа на Цанковото правителство с въстаниците и днес се разказват легенди. Без съд и присъда от Карабунарския край са разстреляни 38 души. Една от най-жестоките драми, които палачите на Цанков разиграха през септември в Странджанския край, бе залповият разстрел на тринадесетте въстаници на осмия километър пред Бургас, тръгнали да дирят правда и възмездие за потъпканата свобода.

Оставям читателят сам да се съгласи или не с оценките на английския пълномощен министър, които цитирах по-горе. Господин Уилям Ърскин е бил не само добре осведомен, но и най-добросъвестно е информирал своето правителство. Такава е "голата" истина за събитията от септември 1923 г., за трагизма и величието на трудовия народ - победен, но непокорен...

Илюстрация към поемата "Септември" от Гео Милев, худ. Борис Ангелушев

www.duma.bg

Националното обединение на българския народ

Обявяването на Независимостта на България е защита на нейната цялост и суверенитет

Богомил КОЛЕВ

Съединението на България, извършено на 6 септември 1885 г., е първото значително политическо събитие след Освобождението от Османско владичество, което определя нов етап в нашето самостоятелно държавно съществуване. Обединението на Северна и Южна България има съществено и решаващо значение за по-нататъшното развитие на страната. Създава се по-голяма териториална и стопанска общност. Дава се тласък на капиталистическото развитие на България, която се превръща в сериозен фактор на Балканите. Премахната е една от тежките несправедливости на Берлинския конгрес 1878 г.

В навечерието на Балканската война външната плитическа програма на правителството на Александър Малинов се свежда главно до национално обединение на българския народ. Набелязано е да се премахнат ограничаващите суверенитета ни клаузи на Берлинския договор от 1878 г. Високо се изразява желанието за добросъседски отношения с всички съседни държави при спазване на условието "националните и икономически права в нищо да не бъдат накърнявани". С първите си външнополитически изяви правителството приема позицията, "че македоноодринският проблем е български", защото населението в тези земи е българско, подложено на "системно и безразборно изтребване". В Цариград оценяват това като войнствени намерения. Високата Порта, някои балкански страни и Великите сили се опасяват, че в региона може да се създаде една нова силна държава под опеката на Русия.

На 10 юли 1908 г. въстаналите гарнизони в Македония обявили възстановяването на Конституцията от 1876 г. и принудили султан Абдул Хамид II да "признае резултатите от върхушечната революция". Българското правителство и княз Фердинанд приемат тактиката на изчакване, това не означава отказване от набелязаната цел. Намеренията са ясно изразени на 6 август 1908 г.: "Нашата най-близка цел трябва да бъде независимостта на България и запазването на някои особени права в управлението на Македония, например автономия на общината, автономия на учебното дело и т.н". Нужна е била предпазливост, тъй като всяко неспазване клаузите на Берлинския договор е можело да предизвика неодобрението и гнева на Великите сили.

На 5 септември 1908 г. обаче служителите от Източните железници обявяват стачка, която застрашава стопанските и външнополитическите интереси на България. За да бъде прекратен произволът на компанията на Източните железници, която се държала като "държава в държавата", на 9 септември 1908 г. железниците били окончателно заети от българските власти. Протестната нота на Портата срещу връщането на железниците, които били формално нейни и собственост на германски капиталисти, била отхвърлена с уговорката, че

Фердинанд, Александър Малинов, министри при обявяването на Независимостта

въпросът ще се уреди пряко с компанията. Този инцидент в българо-турските отношения ускорява процеса, свързан с необходимостта от обявяване на независимостта. След решението на императора на Австро-Унгария Франц Йосиф за анексирането на Босна и Херцеговина, насрочено за 24 септември 1908 г., монархът и министър-председателят тайно в Русе вземат решение

„да не се отлага повече назрялото събитие"

Независимостта на България е обявена в старопрестолния град Велико Търново на 22 септември 1908 г. (стар стил). На този ден в 11,30 ч. в църквата "Свети четиридесет мъченици" е отслужен благодарствен молебен в присъствието на Фердинанд, министър- председателя Малинов, неговите министри и властите на Търново. В 12 ч. Фердинанд провъзгласява: "Ако за християните денят на възкресението е ден, в който са се скъсали веригите на ада, 22 септември за нас българите, ще бъде денят, в който скъсаха и последните остатъци от ония окови, що спъваха правилното ни и свободно развитие, окови, които стягаха гърдите ни и не ни позволяваха свободно да дишаме". Вълнуващи речи произнасят председателят на Народното събрание, министър-председателят, протосингелът на Митрополията и др. Хорът завършва с "Многая лета". В двора на църквата за молебена са строени войските на целия Търновски гарнизон. След това на площада Фердинанд, обявен за цар на българите, поздравява войските.

На историческия хълм Царевец, върху развалините на това свещено място, пред насъбралото се множество министър-председателят Малинов чете манифеста към българския народ, който подканя народа да поддържа правителството в неговия държавен път. В манифеста се казва: "Аз и народът Ми искрено се радваме на политическото възраждане на Турция. Тя и България, свободни и напълно независими една от друга, ще имат всички условия да създадат и оякчат приятелските си връзки и да се преродят на мирно вътрешно развитие. Въодушевен от това свето дело и за да отговаря на държавните нужди и народното желание с благословението на Всевишния, провъзгласявам съединението на 6 септември 1885 г. България за НЕЗАВИСИМО БЪЛГАРСКО ЦАРСТВО и заедно с народа Си дълбоко вярваме, че този ни акт ще намери одобрението на Великите сили и съчувствието на целия православен свят". Манифестът е подписан от Н.В. цар Фердинанд, от министър-председателя и министрите. Следват срещи, молебени и тържества в Преображенския манастир, Дряново, Габрово, Казанлък, Ст.Загора, Пловдив, които завършват на 29 септември 1908 г. в София. Народни тържества и веселие избухват в цяла България. Българското население в Македония и Одринска Тракия посрещнало вестта за провъзгласяване на независимостта "с всеобщ възторг и радост".

Великите сили не признават веднага независимостта. Следват дълги дипломатически разговори. Силите на Съглашението отново съветват да се възстановят нормалните отношения между България и Портата. Независимо от засегнатия престиж на империята, спорният въпрос се очертал да бъде главно на парична основа. На 6 април 1909 г. след запитване до посланиците на Русия, Англия и Франция дали техните правителства ще признаят независимостта и след като е получен положителен отговор, е подписан Турско-Български протокол за признаване на независимостта ни.

Турция заявила, че ще признае независимостта, ако й се заплатят 125 милиона златни лева срещу "компанските - източните (Хиршовски) железници", завзети преди това от българските власти и срещу "капитализирания трибут на бившата автономна област и при известна оправка на границата в нейна полза".

Русия откупува независимостта ни

Откупуването на независимостта ни се смятало не толкова за финансово несправедливо, колкото обидно за националната чест. България в крайна сметка заявила, че е съгласна да плати 82 милиона златни лева. Това става, защото Русия се намесва с предложение да заеме на България 82 млн. златни лева, които държавата ни ще й изплаща след това, а срещу това Русия се отказва от 125 милиона обезщетение, което Високата порта по силата на Берлинския договор дължи на нея. За втори път след Руско-турската война и Освобождението Русия спасява държавата ни, нейната цялост и суверенитет. България никога не връща на Русия дадените ни от нея 82 млн. златни франка. Което не пречи на днешните ни русофоби да се правят на интересни.

След като Портата признава независимостта на България, я признават и европейските сили. През 1911 г. Петото Велико народно събрание приема Конституцията на царство България. Тридесет години след тежките за България решения на Берлинския конгрес България се нарежда в международноправно отношение между независимите държави.

Честването на 22 септември като ден на Независимостта на България е възстановено след 1989 г. Този ден е официален празник.

Точката над И-то

Аргументът „69"

Иво АТАНАСОВ

Заглавието е донякъде подвеждащо, защото в текста става дума не за пози, а за позиции. И за отговорности - реални и натрапени. Почти четвърт век лявото устоява на хулите за предишните 45 години. Пое вината и се извини за престъпленията в този период. Същевременно не се отказа да изтъква като принос постигнатото. Няма причина да се откаже. И не защото е безсрамно и нагло, неспособно на покаяние и на посипване на главата с пепел. А тъй като животът е не само черен или само бял, в него има плюсове и минуси. И когато положителното в оценките за времето на социализма надделее, дясното излиза от равновесие.

Така беше, когато хилядите участници в организираната от БНТ анкета определиха 9 септември 1944 г. като най-значимото събитие за страната през XX век. Така се случи и сега, когато социолози обявиха, че дори сред младите всеки пети желае да живее в епохата на Тодор Живков. И това няма как да се обясни с внушаваната в подобни моменти изостаналост и назадничавост на българите спрямо другите източноевропейски народи. Напротив, според вашингтонския проучвателен център „Пю" най-голямо е разочарованието от днешните реалности в Унгария - 20 години след падането на социализма цели 72 на сто заявяват, че капитализмът е направил живота им по-лош. Спрямо годините непосредствено след началото на прехода сега одобрението на преминаването към пазарна икономика и демократично управление у нас е намаляло с 24 процента, в Украйна - с 42 на сто, в Унгария - с 34, в Литва - с 26 на сто.

На фона на огромните средства, влагани за пропаганда срещу предишния строй и за възхвала на неолиберализма, този спад в подкрепата за новия капитализъм е крупен неуспех на дясното. С гръм и трясък се провалят аргументи от типа на този колко унизително било преди да се чака за жилище. Да, чакаше се и това дразнеше позаможните, но пък лишаваше парите от главната им привилегия - не само да прежддат, но и да бъдат всевластен господар. Самият термин „чакане" предполага, че след известно време ще има и получаване. И това не е голословие, а тъкмо обратното - тогава България се нареди сред първите в световните класации по процент от населението, притежаващ собствено жилище. Хиляди са готови и сега да чакат, но няма такава институция, в която да се запишат. Който има пари, строи, купува и живее толкова нашироко, че чак хеликоптерите на НАП влизат в преразход на гориво, когато им се налага да прелитат над луксозните комплекси от затворен тип. А който няма, не може дори да чака - до такава степен е лишен от перспектива. Това няма как да породи възторг у онези, обречени от новото време да преминат живота си под наем и назаем.

Катастрофираха и много други клишета за предишния строй, например твърденията, че образованието и здравеопазването не били безплатни. На когото сега се наложи да намери пет хиляди за операция, от които здравната каса поема само хиляда, няма как да не си даде сметка, че това преди му е излизало без пари. Разбира се, разходите е поемала държавата - същата, която днес е толкова критикувана, че е принуждавала гражданите да чакат за кола. Принуждавала ги е, но не защото е лоша, а тъй като е смятала здравето за по-важно и е насочвала усилията си в тази сфера. Както и в образованието, в почивното дело, в ниските цени на отоплението и осветлението.

Още по-кахърен за дясното е фактът, че едва четири на сто от живелите при социализма го споменават като травматичен спомен. Това сочат изследванията например на проф. Евелина Келбечева от Американския университет в България. Дори при българските турци процентът на травматичното изживяване на възродителния процес е почти равен на одобрението за Живков. Още по-любопитно, но не и неразбираемо, е, че даже сред многобройните нашенци, живеещи днес по света, най-романтичният период в историята ни е Възраждането, а най-щастливият - Освобождението от османско иго. А не примерно периодът след промените.

Всичко това показва, че дясното е на прага на провала в опитите си да наложи своето обяснение за социалистическия период. Навярно затуй сега се е вкопчило като удавник за сламка в аргумента „69". Което ще рече, че левите трябва да отговарят не само за предишните 45 години, но и за последвалите ги вече 24. Сигурно затова се връщат към лозунгите от началото на прехода, скандирайки „червени боклуци", танцувайки „последен валс" и забивайки „последните пирони в ковчега на социализма". Връщайки стилистиката на едно отминало време, десните се опитват да черпят сили, но всъщност изваждат на показ своята слабост. Защото няма как да се забрави, че не само няколко пъти бяха на власт през „допълнителните" 24 години, но и че тъкмо в техните мандати бяха сринати земеделието и индустрията, загубени пазарите и разпродадени за дребни суми предприятията. Вината за уродливия ни капитализъм не е изцяло тяхна, но е достатъчно голяма, дори най-голяма. Ето защо опитите им да се представят за вода ненапита не могат да бъдат успешни. Особено пък с аргументи, напомнящи повече пози, отколкото позиции.

Други текстове от автора на: www.ivoatanasov.info

www.duma.bg

СРЕЩИ

ИННА ПОГЛУБКО, ЖУРНАЛИСТКА В АГЕНЦИЯ „ФОКУС”:

Имах късмет да уча в България

Когато няма възможност за развитие на младите хора, е напълно естествено те да мигрират в по-големи градове, или като мен - в други държави - казва младата българка от Бесарабия

ИННА ПОГЛУБКО е родена на 25 март 1990 г. в село Нова Ивановка, Арцизски район на Одеска област в Украйна. Завършила е журналистика във Факултета по журналистика и масова комуникация в Софийския университет “Св. Климент Охридски”. Брат й Алексей е 5 години по-голям от нея, завършил е ЮЗУ “Неофит Рилски”, специалностите “Социология” и “Международно право”. Родителите й са обикновени работници в селото, където живеят. Инна е сред многото бесарабски българки, избрали да учат, работят и живеят в България. Това е поводът за разговора ми с нея.

Интервю на Георги АРГИРОВ

□ *Инна, какво би ни разказала за родния си край? Всички знаем, че в Украйна и бившия Съветски съюз има етнически българи, но малко се знае за техния живот.*

- До 7-и клас учих в родното си село. След това - в Болградската гимназия “Г. С. Раковски”. Местното население основно е българско. Малък е процентът на живеещи там украинци. В училищата се изучава български от първи до дванайсети клас. Ние сме официално признато малцинство от украинската държава и имаме право да изучаваме родния си език. Училищата ни са част от украинската образователна система. Но в местните учебни заведения е застъпено обучението и на български език и литература. Те малко се различават от неделните училища, които са организирани от български граждани зад граница. В една гимназия има няколко профила: хуманитарен, история и право, математически, биология и химия. В тях се влиза, след като се издържи изпит. Аз учих в гимназия в клас с хуманитарен профил.

□ *Има ли някаква разлика в българската и украинската системи на образование? Можеш ли да направиш някакво сравнение?*

- В Украйна началното образование е от първи до четвърти клас, непълното средно е до девети клас и пълното средно образование до XII клас. Има и гимназии и лицеи - това пак са училища за средно образование, обаче в тях има профилирани паралелки и там се влиза с изпити. В случай, че един ученик няма достатъчния успех, с който да продължи следването си, трябва да се върне в обикновеното училище, от което е дошъл.

В украинската система на образование няма предмет “Човек и природа”, както е при малките деца в България. В тези класове децата имат предмет, който се казва “Безопасен живот” или нещо подобно - в рамките на който те учат как да пресичат правилно улицата, как да се държат по време на почивка в планината, при пожар вкъщи и др. От пети клас изучават биология, от шести физика, а от осми - химия.

□ *Инна, знаеш ли как твоите предци са се озовали в Украйна? Има ли предания, митове и легенди, които можеш да разкажеш?*

- Моето село е основано през 1821 година, това е времето на второто масово преселение на българи в тогавашната Руска империя. Според преданията първите семейства са били около 40. Най-често срещаните фамилии са били Недови, Сербинови, Карапетрови, Поглубко - това е стара българска фамилия, нищо че звучи като типично украинска. Те са живеели преди това основно в Ямболско - село Ветрино. И в наши дни нашето село е побратимено с това ямболско селце. Същото се отнася за селото на баща ми. А селото на майка ми е Виноградовка (старото - Бургуджи). То също е основано по времето на второто голямо преселение на българи към Русия, може би с една или две години разлика. За майчиния ми род има една легенда, която може да се стори интересна на читателите. Момче, далечен родственик на мама, ако мога да го нарека по този начин, е било сираче. Турците го взимат като дете и го отглеждат, казвал се е Вълчо. Той се е грижел за конете на войските им. След войните и въстанията в България мъдър турчин го е посъветвал да тръгне с останалите българи да търси по-добър живот, защото в Османската империя нещата щели необратимо да се променят. След като намира българите, настанили се вече в тогавашна Русия, Вълчо се жени и му се ражда син. Кръщава го Иван и затова родът в селото се казва Вълчанивановци. Родът на тази фамилия произхожда от Горна Оряховица.

□ *Как се е развил този район за тези вече повече от 130 години?*

- До 1961 година Нова Ивановка е град. Сами можете да си представите как и доколко е бил развит. Имали сме голяма детска градина, училище, пожарна, болница, затвор. Дори и колхоз. С навлизането на железопътния транспорт градчето постепенно се е превърнало в село. Просто в районния ни център Арциз е построена жп гара и така животът се е “преместил”.

□ *Спомена за колхоз. Според теб има ли някаква носталгия в твоите съселяни по социализма?*

- Да, определено. Лично в моето село колхозът се разпадна през 2000 година. Наистина, онзи строй, за който само съм чувала, но при който никога не съм живяла, се разпада през 1989 година. Но въпреки това колхозът бе запазен до началото на новото хилядолетие. Не така, както е било до промените, но все пак го имаше. Дотогава е давал препитание на много хора, неминуемо е да има носталгия поне по миналото, ако не и по самия строй от онова време. След 2000 година земите на хората бяха раздадени, но те нямаше с какво да ги обработват. Даваха земята под аренда, но цените не бяха в полза на собствениците на земи, а точно обратното. Та в момента нямаме болница, пожарна, нито възможности за препитание на хората. Младите са принудени да напускат родните си места, а старите преживяват едва-едва. Има детска градина, но младите дават на своите родители да гледат децата им. Дойде ли време за училище, те се местят в друго село или град. Има основно училище, но децата в него с всяка изминала година стават по-малко и по-малко поради естествената миграция.

□ *Инна, как се озова в България?*

- Възползвах се от възможността да се запиша в България да следвам висше образование. С Постановление 103 на Министерския съвет се урежда възможността на етнически българи или чужденци с български произход да следват в България, като използват някои облекчения. Аз държах приемни изпити в Болградската гимназия “Георги Сава Раковски”. Записах се да уча журналистика в СУ “Св. Климент Охридски”. По времето, когато кандидатствах, само в Софийския университет имаше възможност да запиша избраната от мен специалност. Сега, доколкото зная, има по-голям избор на специалности в повече български университети. Тогава избрах журналистика, защото винаги съм искала това да уча и работя. Това министерско постановление дава много големи предимства на българите, родени и израсли зад граница. Не заплащаме семестриални такси, ако учим една специалност, ако изберем втора - тогава заплащаме такса. Ето например, брат ми Алексей учи трети курс “Социология” и записа втора специалност “Международно право” в Югозападния университет “Неофит Рилски”.

□ *Би ли се върнала някога в родното си село?*

- Не, въпреки че моите родители са там.

□ *Обезлюдяват ли се българските села в Украйна?*

- Да, за съжаление. Когато няма възможност за развитие на младите хора, е напълно естествено те да мигрират в по-големи градове, или като мен - в други държави. Вече споменах, че основното население на село Нова Ивановка са предимно възрастни, пенсионери. Между другото, забелязвам, че подобна миграция и емиграция има и в България. Хората от селата избират по-големия град, жителите на малки градчета, където няма възможности за работа, предпочитат по-големия град или отиват в чужбина. Знаете колко райони на България се обезлюдяват, колко млади (и не толкова млади хора) отиват да живеят зад граница. А от ръководителите и на България, и на Украйна зависи това да се промени!

□ *А как се издържаше, докато следваше?*

- И аз, както и много други, разчитах на моите родители, а и още като студентка си намерих подходяща работа. Докато следвах, живеех на общежитие, както повечето мои колеги.

□ *Кога станахме колеги? Малко хора могат да се похвалят, че работят точно по специалността си.*

- Имах късмет година след като се дипломирах през 2011-а, да кандидатствам като журналист в агенция и радио “Фокус”. Видях обявата в интернет, подадох съответните документи, явих се на интервю и така започнах.

□ *Успех!*

www.duma.bg

ДУМА

СЪБОТА 21 СЕПТЕМВРИ 2013

Страница на Любо НИКОЛОВ

Горска трапеза

Рецепта на леля Ваня ТОКАДЖИЕВА

ОХЛЮВИ В МАСЛО

Измиват се и се нарязват на филийки по дължина на тялото 1 кг охлюви. Пържат се в 250 г масло. Малко преди да станат готови, добавяме 100 г джоджен, 100 г магданоз, 5 зърна черен пипер и сол на вкус. Поднасят се в метално саханче гарнирани с горчица и лимон. Отделно се поднася препечена с масло филийка хляб.

Богините на лова

ДИАНА

Диана е римската богиня на лова. Дъщеря е на Юпитер и на Латона. Известна е още и като Тривия - богиня на трите пътя. Това символизира тривластието ѝ на земята, под земята и на небето. Диана е измолила от баща си да не се жени никога. Юпитер ѝ дал стрели за лов, няколко нимфи и я направил царица на горите. Главното ѝ занимание било ловът, но тя била олицетворение на Луната и на растителността.

АРТЕМИДА

Артемида е гръцката богиня на лова. Дъщеря е на Зевс и Лето. Тя имала твърд и агресивен характер, качества, присъщи на ловеца. Освен богиня на лова Артемида е повелителка на дивата природа и на неомъжените жени, пазителка е на моминската девственост и е олицетворявала лунната светлина.

БЕНДИДА

Бендида е тракийската богиня на лова. Главно божество за траките било Слънцето. Равностойна на него била и Великата богиня Бендида. Херодот я нарича "Господарка на животните". Тя давала и отнемала живота, била повелителка на плодородието и природата. В нейна чест край Пирея са се устройвали обредни веселия, на които траките пиели хубаво вино и танцували. Платон описва тези празници като Бендидии.

Съвети

Кога, къде и как кълве рибата?

Известният руски познавач на лова и риболова Леонид Сабанеев, още през 19 век е установил някои закономерности в поведението на рибите. Те са актуални и днес:

Рибата кълве с по-голям апетит и по-стръвно в ранна пролет и късна есен.

Кълването на рибата през лятото е най-активно на разсъмване, най-слабо по средата на деня и средно - вечерта.

През ранна пролет и късна есен рибата кълве през целия ден.

Мрачните и облачните дни през лятото се приравняват към пролетните и есенните.

Кълването винаги се усилва преди и след хвърлянето на хайвера.

Приижданието или намаляването на водата намалява кълването.

Лекият вятър и малкото захлаждане увеличават кълването, а тихото време и горещината го намаляват.

Бистротата и прозрачността на водата в повечето случаи се отразяват благоприятно на кълването, а мътната вода пречи.

Колкото повече органически примеси, подходящи за храна се съдържат във водата, толкова е по-слабо кълването и обратно.

Концентрирането на намиращи се във водата организми и органически вещества в неголямо пространство, усилват кълването в това пространство.

Колкото повече се отличава някакво пространство на даден водоем от останалото, толкова по-голяма е вероятността там рибата да кълве по-добре. Например: при тесни реки - по широките места; в широки реки - по тесните места; в дълбоки води - по плитчините; в плитките води - във вировете; в стоящата вода - при протоците; в течащата вода - в тихите заливи.

Снимки АВТОРА И ЛИЧЕН АРХИВ

Такива са резултатите, когато се спазват съветите на Сабанеев

Факти

Косматият дивеч (бозайниците) са привързани към местообитанията си и се придържат към определен район, който за заека, пора и язовците е само няколко километра, докато за дивата свиня, вълка и др. той е 40-50 и повече километри. При определени условия обаче животните мигрират.

Виц

Съпруг казва на жена си:
- Прочети тази статия за рибите, за да се научиш как се мълчи.
- Добре, но преди това ти се научи от тях как се пие вода.

Прозрение

Грях

Жестоко нещо е да си ловец. Мене всякога ми е било жално за прекрасните божи твари, по които насочвам пушката си. Агонията и кръвта на моите жертви често пъти мъчи съвестта ми. Но пак убивам. Уви, проклятието на природата да се унищожаваме взаимно, за да продължаваме рода си, тежи и над мене. Напразно говорим, че човекът е облагороден. Не! Неговата кръв не е очистена. Тя тече в жилите на днешните хора същата, която е текла и в жилите на първобитните наши прадеди.

Елин ПЕЛИН

Попадения

Морски риболов

Морето очарова риболовеца. Откъдето и да го погледне, той открива в него безкрайността... Винаги еднакво и никога същото въпреки злините, които му причиняват хората. То все още ни предлага своето богатство от риби и други животни, от чието изброяване само може да ви се завие свят... Да вземем един случаен пример: рибите. Приблизително 80-90 вида населяват водите на Франция, Белгия, Холандия и Люксембург. В четирите морета, миещи бреговете на тези страни, те набройват поне 10 пъти повече...

От друга страна, морският риболов за мнозина е свързан с представата за огромни по размери и количество риболовни съоръжения, както и със скъпоструващи начинания за улов на огромни риби, които се вдигат с помощта на скрипец за снимката за спомен...

Разбира се, и това го има. Но емоцията на дребния риболов, който по-скоро е средство за забавление през ваканцията, е неповторима. Още повече че за него не се изискват големи разходи и кой знае какви технически приготовления...

Марсел ДОНЗНАК

Челен опит

В Германия ловът е по-организиран, в България - по-емоционален

Много ми харесва приятелството между българските ловци. Гостоприемството им към мен като чужденец. От първия момент на запознаването човек може да се чувства като у дома. Отзивчивост и приветливост.

Това, което ме учудва, е слабата организация. В петък вечер в кръчмата се прави разстановка - кой ще е гонач, в кои местности ще се ловува, кои пусии ще се викат, а на другия ден някои въобще и не идват и се започва съвсем друг лов. По-никога нещата излизат от контрол.

Разбира се, ловувал съм и с дружинки, където се подхожда съвсем професионално. Но има и дружинки, където на всичко се гледа през пръсти и човек се разочарова.

Малка компенсация е съвместната трапеза. Това е нещо като фолклор, който разказвам с най-ласкави думи на моите немски колеги - чувството на другарство, когато всички вадят съдържанието от раниците на стари вестници, когато всичко е общо... Предлагат домашната ракия, която може и да не е толкова качествена, но на човек му става приятно.

В Германия не се пие по време на лов. Сандвичи, малко бира. Накрая на лова се прави ловджийски съд. Коментират се успехите и грешките. По-скоро е на шега, но недостатъците задължително се отчитат. Избират се съдии и колкото те са по-талантливи, толкова по-весело става. Пием бира и обсъждаме. Има и сериозни случаи, с които се занимава този съд. На един излет през декември ловец стреля погрешно по срандак. Помислил, че е женски. Първо трябваше да плати солена глоба, след това обезщетение за убития срандак, но най-много го заболя, когато му казаха, че догодина няма да го поканят. Той се извини публично и цялата му вечер беше провалена.

Йорг Шенк с български трофей

(Разказано от Йорг ШЕНК - немски дипломат, работил и ловувал в България над 10 години)

www.duma.bg

ДУМА

СЪБОТА 21 СЕПТЕМВРИ 2013

В Сърбия знаят... защо

От Ниш до Белград - с нещо, казано наум по най-различни поводи

Бойка АСИОВА

Отвсякъде ни заливат тревожни новини за Сирия. Та, сетих се за Сърбия. За едно чудесно пътуване по тази наша съседка. За която не пропускаме да се изфукаме как сме ги напердашили край Сливница, пък те ни псуват на поразия заради нашия флирт с Америка.

Та, да си турист в Сърбия е хубаво. Красота и забележителности бол. По улиците срещаш ведри лица. Отвсякъде струи жизнелюбие. Тихо не е, мирно е. Покрай пътищата - поле, стопанисвано. В делник хората отиват и се връщат от работа. По неделно време сватби, кръчми, плескавици, Ноле Джокович...

Калемегдан. Пред нас е Панонската низина. От запад на изток Дунав. По време на бомбардировките се криехме в парковете - разказва жената.

Страст и тръпка

Да речеш, че война не е имало. Ама те си знаят. Казват, че споменът за нея непрекъснато се завръща. Внезапно и по различен начин. Този път се завърнал от признанията на убиец. "Махни се от нас" - сочи ми един гражданин заглавие във вестник. Убиец, вдъхновен от сръбски националист. А Сърбия е със статут на кандидат-член на ЕС. Та някакси лошо. Излагаме се.

Пристигаме в Ниш

Ебем ти град с три букви, казват с дълбоко презрение съседите от Лесковац. Щото пък те имат фестивал на скарата. Тяхната плескавица е в списъка на Гинес. А в Ниш отглеждат сал един пипер. Едно дете вика на майка си:

- Мамо, мамо, виж, комшиите ядат месо.

- Ако, сине, пада им се, щом не садят пипер.

Единствен паметник в света, сочи ни нашият гид към кулата от човешки черепи. Оттук натам ще знам, че в тази земя, и тя колкото една човешка длан, всичко е уникално.

Когато Нишкият Хуршид паша разбрал, че въпреки че спечелили позиция на хълма Чегар, загинали общо 3000 сърби, но и двойно повече османлии, наредил да се съберат главите на сръбските войници, да им се одере кожата, черепите да се зазидат в кулата, а кожите да се напълнят с памук и изпратят в Цариград. Този паметник е чучнат по пътя от Белград за Цариград като предупреждение към онези, които надигат глава. Годината на бунта е била 1809-а.

Пътуваме край планината Витлич

- българската Швейцария. Там, на билото й, Щастливеца е извикал: "Какво? Швейцария ли!" Ние сме оттатък Витлич, сърбите са отсам. Или обратното, зависи от гледната точка. От два дола дренки сме.

Днешният Ниш е с 270 х. жители. Гордеят се с музея Медияна от 1937 г. Мозайки, подово отопление. Лятна вила на Константин Велики, роден тук през 247 г. Екстри от отдавнашно минало.

Една довчерашна гордост е била тяхното предприятие за електронни изделия, най-голямото в бранша за цяла Югославия. В него са работили 22 х. души, сега работят 1000... без заплата, вметна водачът ни.

За Ниш са загинали 3000 българи, двама съветски и нито един сърбин. Това е октомври 1944 г. Очевидно този "комплимент" от туристическата беседа е специално за български групи.

Завиваме за Горни Адровац. В края на селото е черквата на... Вронски. Да, същият, героят на Толстой от "Анна Каренина". Храмът е построен в памет на Николай Николаевич Раевски и е повторение на черквата "Св. Троица" от село Воровка в Киевска губерния, където полковникът е кръщаван. Доброволец в Руско-турската война в 1876 г., на 20 август шрапнел уцелва на това място руснака и тук е погребан. След войната майка му пристига от Русия, дълбоко религиозна и в тежка скръб, събира костите на сина си и ги занася в родината му. Сърцето погребва в манастира "Св. Роман" в Сърбия.

Знае се, че този доблестен мъж е бил прототип за Лев Николаевич на неговия герой граф Вронски. Черквата е построена през 1903 г. с пари от семейството на загиналия, донесени в Сърбия от жената на неговия брат.

Снимки АВТОРКАТА

Черквата "Св. Троица", която всички знаят като черквата на Вронски

Новите "заселници" в черквата са 44 души, портретите им са наредени под формата на кръст. Загинали в Косово през последната война. Която уж вече е забравена, пък все витае някъде наоколо. Защо ли са загинали тия 44 мъже?

Сърбия е само кирилица!" - внушава този надпис на улицата. За разлика от нас, нашите съседи имат ясен отговор на заливащата ни отвред латиница

Минахме река Южна Морава, която при манастира "Свети Роман" се слива със Северна Морава. Като мъничък контрапункт на околната красота, на моста забелязвам раздърпан плакат - "За Сърбия! Знаеш защо". Щом си знаете защо, сте щастливци! - казвам си на акъла.

В двора на манастира, който е почти на хиляда години, е онази плоча, под която лежи сърцето на руския полковник, доброволец, воювал на страната на сърбите. Загинал е и може би щастливо усмихнат, защото... е знаел защо. Умира за свободата на един славянски народ.

● ● ●

Белград. Хълмът Дедине. Баровският квартал. Къщата на Цеца Величкович, съпруга на Аркан, посочи ни екскурзоводът сграда, напъваща се да прилича на гръцки храм. Мъча се да извикам в съзнанието си снимката, на която нашият бивш премиер и вечен мъжкар Б.Б., притиснал я, гледа сластно в черни очи. Човекът ни осведоми: Някогашната аристокрация е оставила на града 3 училища, Дом за стари хора, Дом за сираци. Днешната няма да остави нищо, защото си държи парите на острови с неизвестни имена. И ваште ли, бе? - рекох си на акъла.

Нови Белград. Ул. "Зоран Джинджич" - 20 банки, Уолстрийт на Сърбия. Убиха го членове на мафията, свързани с тайната полиция. След две-три години ги хванаха и осъдиха на по 40 години затвор, похвали се човекът от съдебната система и борбата с организираната престъпност. Пак си рекох нещо на акъла... Ама няма да кажа какво.

Последните четири етажа на телевизията са на дъщерята на Милошевич. Падат 4 бомби, разлетяват се само стъклата. А не като Кулите близнаци в САЩ, прибавя нов щрих към сръбската национална скромност гидът. Е, как!

Ето го и Бранков мост. На пазара на всеки град хората имат естествено поведение и трябва човек да позяпа. Виждаш какво ядат тукашните хора, кое колко струва, кой по колко купува, как си хортуват помежду си. Докосваш нравите.

"Св. Сава" пред нас се възправи бяла и внушителна, вътре още по-впечатляваща с мащаба си. Това е най-голямата християнска черква, която се строи в света. По-голяма от "Христос Спасител" в Москва, подчерта нашият домакин и похвали Светия им синод за този му размах. Без да подозира, че сред нас е един мъж, който поради своята интелигентност и осведоменост вижда в напречен и надлъжен разрез. Ааа, тука има пръст Руската църква, подметна зад гърба на разказвача, кани се значи да измести центъра на християнството на Балканите към Сърбия.

Под хълма Дедине вече се строи нова гара. Научихме, че старата ще стане жп музей. По тази линия е минавал Ориент експрес, същият онзи, който е спирал на гара София, където малкият Стефан Продев е продавал на пътниците вода в пръстена стомничка. Помня този мил спомен на стария Стефан Продев, който ни учеше да питаме "Защо?"

Всичко, което е възможно да се обнови, е обновено. Богати идват от Европа и влагат парите си, за да стане градът европейски, обясни нашият човек успешното възраждане на Белград след войната.

Този паметник се нарича "Защо?" 19 млади загиват. Родителите питат защо. Директорът още е в затвора, защото не е дислоцирал ТВ на Сърбия. По избора на съдбата тези млади жертви са били единствени деца на родителите си.

Пък Сирия защо ли?...

Сватба, сватба...

(Учебна екскурзия на Асоциация на екскурзоводите в България "Сърбия на длан")

www.duma.bg

Очаквайте

АКТЬОРИ ОТ ТЕАТЪР „ШИЗИ ПРО” ИМПРОВИЗИРАТ ПО КАЗАНА ДУМА

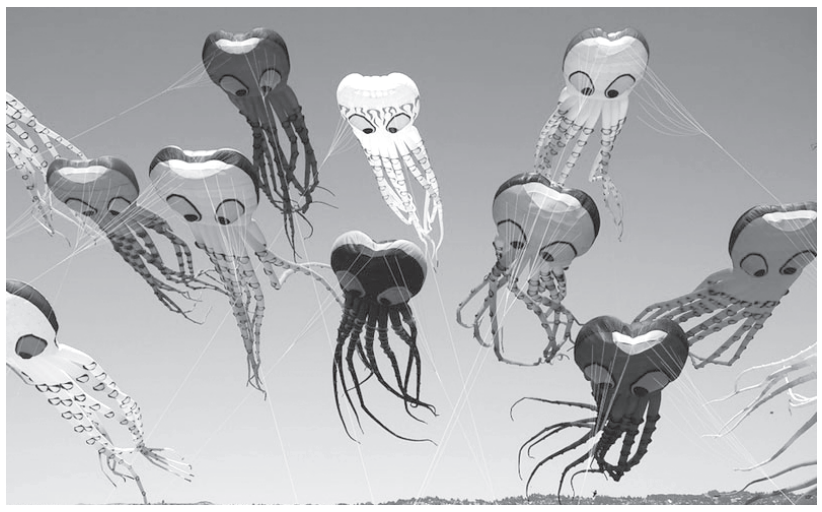
Фестивал на хвърчилата омагьосва край Шабла

Червеногушата гъска е „звездата” на проявата, а съпътстващата програма на събитието е доста разнообразна

За трета поредна година днес и утре - 21 и 22 септември, край Шабла ще се проведе Фестивал на хвърчилата. Омагьосващото събитие е посветено на хората на Крайбрежна Добруджа, житото и червеногушата гъска. Проявата този път придобива международен характер - оригинални модели хвърчила, собствена изработка, ще демонстрират участници от България, Италия, Турция, Румъния и др.

Програмата включва състезания с въздушни змейове за малки и големи, конкурс за най-атрактивен летателен апарат, демонстрации на парапланери, както и работилница за хвърчила на място. Разбира се, “звездата” на фестивала отново е червеногушата гъска, а съпътстващите прояви на фестивала са доста разнообразни.

Гостите на форума ще получат възможност да станат

част от кулинарно шоу с Ути Бъчваров, ще наблюдават визуалния проект “Фар Шабла графити 2013”, ще има представления на детски танцови и театрални състави от района, миниконцерт на Искрен Пецов, екскурзии за наблюдение на птици, изложба на селектираните творби от фотопленера “Фестивал на хвърчилата - Шабла 2012”, прожекции на новия научно-популярен филм за редките птици на България “Те отлитат”, приятна музика и много други забавления. Всички тези мероприятия ще се проведат южно от фара на нос Шабла и в сградата на Зеления образователен център в града.

Фестивалът се организира в рамките на проект “Опазване на зимуващата популация на червеногушата гъска в България”, финансиран по програма LIFE+ на Европейския съюз и изпълняван от БДЗП, със специалната подкрепа на неформална група “Аморфа” и в партньорство с международния Черноморски фестивал на хвърчилата (Black Sea Kite Festival), Зеления образователен център в град Шабла, Българската федерация по авиомоделизъм, Фотографско общество Варна, мол Варна, верига магазини “Стената”, “Бързо, лесно, вкусно”, БНР - радио Варна, Дарик радио, Dir.bg, списание за градско изкуство и култура “Balcans”, списание 360° за екстремни спортове, свободно време и алтернативен начин на живот, кайт клубове от страната и чужбина.

Организатори са Българското дружество за защита на птиците (БДЗП) и община Шабла. Предварителната програма на феста е публикувана на http://bspb-redbreasts.org/bg/?p=2686.

Пол Ди‘Ано включи София в прощалното си турне

Легендарният вокалист от първите два класически албума на известната рок група - Iron Maiden и Killers, ще гостува на 3 октомври в столичния клуб RBF. Специално за българската дата, както и за концертите си в Гърция, Пол Ди‘Ано ще изпълни парчетата от целия дебютен диск на “девиците”. Култовият певец обяви преди година, че през 2014-а ще се откаже от големите си изяви пред публика и това ще бъде последното му турне.

Пол Ди‘Ано пристига заедно с гръцката група Sorrowful Angels. Музикантите ще бъдат

настанени в 4-звезден хотел, като за концерта са поръчали виенски шницели, уиски, бира Heineken и любимото питие на култовия певец - Jack Daniels.

Билетите за прощалното шоу на Ди‘Ано в София се продават ексклузивно в мрежата на Eventim и са на цена 22 лв. Концертът започва в 20,30 и ще продължи около 2 часа.

Нов сингъл на „Б.Т.Р.” с онлайн премиера

Рок група “Б.Т.Р.” приключи със снимките на новото си видео към парчето “Забравената нежност” - вторият сингъл от предстоящия албум на бандата, а премиерата на клипа ще бъде тази неделя (22 септември) в 16,15 ч. на официалния им канал http://www.youtube.com/BTRonline. Парчето вече е познато на феновете, защото е хит в радиоефира, като тази седмица даже застана на върха на слушателската класация на БНР “Ескалатор”.

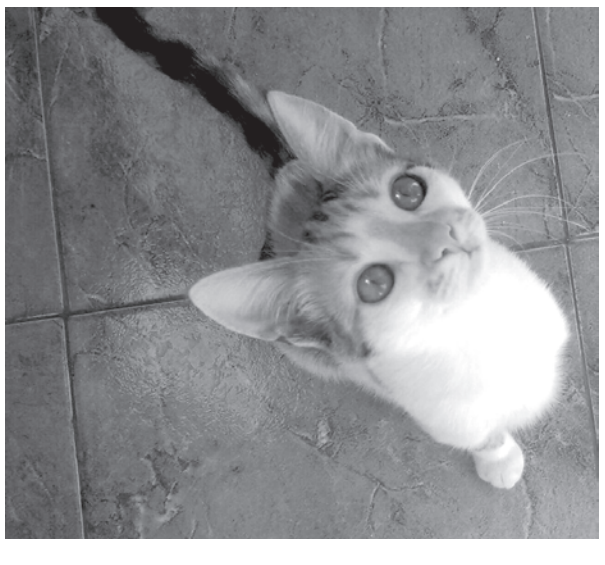
Музикантите от “Б.Т.Р.” показаха откъс от клипа във вид на трейлър на официалната си страница. Освен лайв кадри на бандата, “Забравената нежност” включва и любовна история. В главните роли са младите театрални звезди Яна Кузова и Димо Алексиев, а режисьор на видеото е Александър Моллов. Той е снимал клипове като “Минаваш през мен” на “Каризма” и “Ти” на Нина Николина и е използвал новата революционна камера *a*99. “Б.Т.Р.” е във финалния етап на записите на новия си албум. Междувременно концертният им график е по-зает отвсякога, като даже включва съвместно свирене с Джон Лоутън от Uriah Heep и Тим Рипър от Judas Priest.

Искат откуп за отвлечена котка

Котка в руската столица Москва бе отвлечена, като похитителите й поискаха откуп, за да я върнат. Животинчето с име Афиша е изчезнало преди 2 седмици, докато се разхождало на двора пред жилището на стопанката си Татяна Очинская. Писаната носела нашийник с адреса и телефона на дамата за връзка, ако евентуално се загуби.

Тези дни похитителите се свързали с Очинская, като назовали сумата от 5000 рубли (около 115 евро), за да оставят Афиша пред дома на Татяна. Жената поискала съдействие от полицията. Оттам не само че не проявили никакъв интерес към похищението, но дори се изсмели на дамата.

Очинская била принудена да плати искания откуп, като по желание на похитителите превела сумата в банка “Руски стандарт”. Котката обаче още не й е върната. Похитителите все пак изпратили на стопанката на Афиша скорошна снимка на животинчето, доказваща, че писаната е жива.

Музиканти от „Металика” биха свирили и по сватби

Американската рок и траш група “Металика” иска да свири по сватби. Хевиметълите признават, че с радост биха изпълнили нещо специално на младоженска церемония на приятел, но се оплакват, че за съжаление няма толкова щастливи поводи между тях. Китаристът Кърк Хамет сподели, че искрено се надява някой да покани групата на сватба. Но вокалистът Джеймс Хетфийлд се намеси и обясни двата основни проблема, които ги спират: “Първо, ние нямаме приятели, и второ, всички се развеждат.”

Групата, която е издала 9 албума в 32-годишната си кариера, има парчета, които не е свирила на живо. “Мисля, че най-малко 8 или 10 песни никога не сме изпълнявали на сцена”, уточни Кърк. А басистът Робърт Трухильо разкри, че дълго време се опитвал да убеди колегите си да изсвирят пред публика някои от по-малко известните си парчета.

Искаш приказка за лека нощ? Просто напиши есемес на твоята половинка с текст “Знам всичко!”

21. 09. 2013

Проф. БОРИСЛАВ СТОЕВ, художник
ВЛАДИМИР АТАНАСОВ, литературовед и преподавател
ЛИЛИ МИЛОШЕВА, политик и бизнесдама
КЕТИ МАРКОВА, конституционен съдия
КРЪСТЬО ТРЕНДАФИЛОВ, икономист
МАРИАНА ГЕОРГИЕВА, министър на младежта и спорта
СЕВДАЛИН БОЖИКОВ, юрист
ХРИСТО ТАНЕВ, художник

22. 09. 2013

АНА ТОМОВА-СИНТОВА, оперна певица
ДИМИТЪР КОСТОВ, финансист и политик
Проф. ЗДРАВКО ЧОЛАКОВ, литературовед
Д-р ЛЮБОМИР КУМАНОВ, лекар и политик
СПАС ДЕЛЕВ, футболист

ЦЪРКОВЕН КАЛЕНДАР

21

Св. апостол Кодрат, епископ Магнезийски. Св. Исакий и Мелетий, епископи Кипърски

Св. апостол Кодрат бил ученик на някои от апостолите, преки ученици на Господа Иисуса Христа. Бил поставен за епископ в Атина на мястото на мъченически загиналия Атински епископ св. Публий. Проповядвал словото Божие най-вече в Атина и в малоазийския град Магнезия. Подир много апостолски трудове и страдания в 130 г. св. Кодрат претърпял мъченическа смърт за вярата в Господа Иисуса Христа и бил погребан в Магнезия.

22

† 1 Неделя след Неделя подир Въздвижение

Св. свещеномъченик Фока, епископ Синопски (Синопийски) († 117). Св. пророк Йона, син на Амасия (VIII в. пр. Хр.)

От млада възраст Фока се сподобил да получи такава благодат на Светия Дух, че изгонвал бесове от хората и изцелявал недъзи. Когато свети Фока възмъжал, заради добродетелния си живот бил избран за епископ в родния си град и с ревност започнал да пасе своите словесни овце; като ги поучавал със слово, той ги и назидавал със своя пример. Фока предпазил много хора от заблуди, отклонил някои езичници от идолопоклонството и ги привел към почитание на Единия Бог. Господ благоизволил да сподоби Своя верен раб с мъченически венец.

www.duma.bg

ДУМА

СЪБОТА 21 СЕПТЕМВРИ 2013

Шоу, покорило 14 млн. сърца, или зад кулисите на „Алегрия“

Легендарният Цирк дьо солей пристигна в София за втори път

Наричат “Алегрия” (Alegria) най-зрелищното шоу на Цирк дьо солей. И това съвсем не е случайно и няма нищо общо с куртоазията. Уникалният спектакъл, покорил сърцата на 14 млн. зрители по света, е в бароков и оперен стил, актьорите-акробати са облечени в пищни костюми, оригиналната музика звучи на живо, а главозамайващият декор по неповторим начин допълва удивителното атлетично и артистично представление. Резултатът от всичко това е впечатляващ микс от страхотна драматургия, прецизни изпълнения на номерата, комбинирани с динамика, сила, но също елегантност и ефирност. Именно такива са отзивите на всички, успели да видят с очите си и да усетят със сърцата си шоуто “Алегрия”.

Снимки Благовеста ЦВЕТКОВА

Сцената, издигната за спектакъла, е сред най-внушителните, строени на закрито у нас. Покрита е с огромен купол и е украсена със стилизирани колони и перила. Структурата й не цели да изобразява специфична постройка, но формата на купола е архитектурен символ на много влиятелни институции като църквите и правителствените сгради. Спираловидните рампи, отвеждащи под сцената, символизират непознатото. Подът на сцената е изпъстрен с многоцветни петна и с малко фантазия в него може да се разпознае глава на саламандър. А осветлението е проектирано така, че да придаде носталгична атмосфера, подобна на тази в балните зали през XVII век.

Екипът, отговарящ за монтажа на сцената за шоуто, е пристигнал няколко дни преди първото представление в “Арена Армеец София”. Формата на съоръжението наподобява буквата “Х”, а пространството под нея е заето от огромен трамплин, от който отскачат акробатите. Техническият екип на продукцията наброява над 100 души, към които на финалната права се присъединиха и 80 българи. Митко Христов обаче е част от постоянно ангажираните с подготовката на сцената и другите важни съоръжения за шоуто. Българинът вече 7 години работи за Цирк дьо солей.

Цялата техника за представлението тежи общо 45 тона. Тя е побрана в над 30 тира, като само в 5 от тях са всички костюми, маски, обувки и перуки за шоуто. Преди всеки спектакъл те подлежат на задължително освежаване. 14 560 чифта обувки винаги се пребоядисват и излъскват до блясък, за да са в перфектно състояние за театрално-акробатичната магия.

Спектакълът, който се смята за визитна картичка на трупата, впечатлява с

няколко спиращи дъха акробатични номера, като може би най-въздействащ и труден е Aerial High Bar. Вероятно именно по тази причина той е запазен за финала. Изпълнява се на 15 метра над сцената, където акробатите правят салта, а долу ги хващат други техни колеги, които се люлеят на люлки. Номерът е един от най-трудните, правени в Цирк дьо солей, и затова изисква изключителна концентрация и прецизност.

С оглед безопасността на артистите, изпълняващи уникалните акробатични трикове в шоуто, изрично се забранява снимането с или без светкавици по време на представленията. Използването на видеокамери, аудиозаписваща техника и фотоапарати също е напълно забранено, уточниха от “София мюзик ентърпрайсис”.

След първото шоу, което бе показано в петък вечерта, зрителите имат възможност да се насладят на още 4 спектакъла: днес, събота, от 16 и 20 ч., както и утре, неделя, от 14 и 18 ч. Заради спецификата на сцената и уникалната постановка всяко представление на Цирк дьо солей е с лимитиран капацитет до 5000 души. Билетите вече са почти изчерпани, но все още се намират единични бройки на цени от 40 до 110 лв. на касите на “Арена Армеец София”, в НДК, Тикетпро и онлайн.

“Алегрия” е нещо повече от шоу, твърдят експерти. Това е вълнуващ и уникален спектакъл, който ще очарова зрителите от всички възрасти.

Страницата подготви Альона НЕЙКОВА

ВДЪХНОВЯВАЩО НАЧАЛО И 19 ГОДИНИ ЛИКУВАНЕ

Когато Ги Лалиберте създава Цирк дьо солей през 1984 г., подбира 20 артисти. Сега трупата наброява 5000 човека персонал, като 1300 от тях са акробати от 17 националности, събрани от 50 държави. Над 100 млн. души по света са гледали поне един от общо 19 спектакъла на уникалната канадска артистична формация, обиколила 300 града в 40 държави на 6 континента. Трупата е носител на множество престижни награди, сред които Emmy, Drama Desk, Bambi, ACE, Gemeaux, Felix и Rose d'Or de Montreux.
За първи път спектакълът “Алегрия” е реализиран през 1994 г. от режисьора Франко Драгоне и вицепрезидента на Цирк дьо солей - Жил Сте-Кроа.
В превод от испански названието на представлението означава “веселие”, “ликуване”, “радост”, “въодушевление”...
В шоуто не може да се видят животни, които са неизменна част на повечето циркови трупи. Спектакълът е представен от международен екип, включващ 55-има акробати и музиканти от 15 държави. Тренират непрестанно, за да са абсолютно перфектни в свръхчовешките си изпълнения, когато излязат пред публиката.

ПЕРВЫЙ КАНАЛ
ВСЕГДА С ВАМИ

ДОМ КИНО
МУЗЫКА
ВРЕМЯ
ТЕЛЕКАФЕ
карусель

АКО ИМАТЕ ПРОБЛЕМИ С НАМИРАНЕТО НА ПРОГРАМИТЕ, ОБЪРНЕТЕ СЕ КЪМ ВАШИЯ КАБЕЛЕН ИЛИ САТЕЛИТЕН ОПЕРАТОР

ПРЕДСТАВИТЕЛ ЗА БЪЛГАРИЯ
СТАР ТВ
0888 79 28 03

МИТКО ХРИСТОВ:

Жалко е, че спират спектакъла

☐ *Много нашенци се радват, че сред техническия екип на “Алегрия” има и българин. Как попаднахте в Цирк дьо солей, Митко?*

- С родителите си пътувах от малък, те работеха в традиционен цирк. Като станах по-голям, един от шефовете ни отиде да работи в Цирк дьо солей и ме взе със себе си. Явно ме е харесал.

☐ *Работата ви е свързана с много пътувания. А колко често успявате да си дойдете в България?*

- Старая се поне веднъж годишно да видя баба и дядо, които живеят в София. Идвам си за по една-две седмици.

☐ *Забелязвате ли някакви промени в столицата?*

- Прави ми впечатление, че тук има много стари сгради - полуразрушени, небоядисани, неподдържани. Тъжно ми става: по цял свят се строи, само в България - не.

☐ *За спектакъла, който публиката ще гледа в събота и неделя, се говори, че е визитната картичка на трупата. Като човек от бекстейджа, бихте ли потвърдили или опровергали тези думи?*

- “Алегрия” наистина може да се нарече знаково представление. Това е един от подписите на Цирк дьо солей. Трябва да се види. Защото е цяло приключение. Жалко е, че спират спектакъла в края на годината.

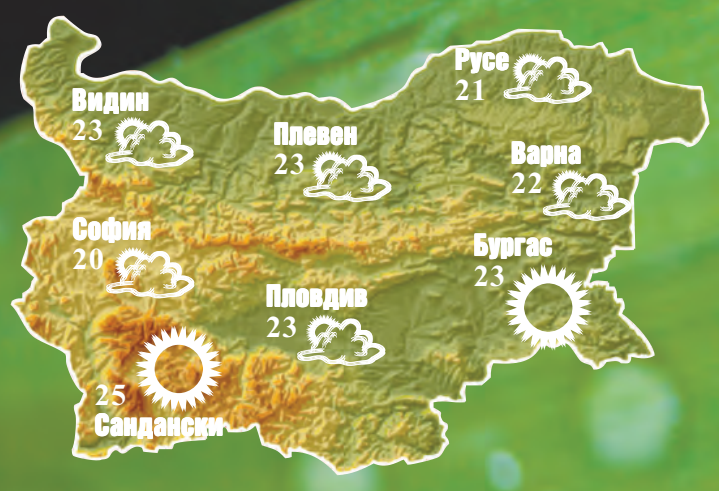
☐ *Защо? Нали е впечатляващ, интересен, завладяващ и т.н.*

- Шоуто се играе вече около 20 години, обиколило е почти целия свят. А Цирк дьо солей винаги се стреми да показва на публиката нещо ново - като тема, технология и изкуство.

☐ *Но след като “Алегрия” е толкова популярно и харесвано представление, няма ли шанс все пак да се запази в репертоара на трупата?*

- Всичко е възможно!

ВРЕМЕТО

Днес ще бъде предимно ясно със слаб вятър от запад-северозапад. Минимални температури между 6 и 11 градуса, по морския бряг 11-14 градуса, в София около 8 градуса. Следобед над Северозападна България, а по-късно през деня и над централните и източни райони от страната ще има временни увеличения на облачността. Без валеж. Вятърът от запад-северозапад отново временно ще се усили - до умерен. Максимални температури между 20 и 25 градуса, в София 20 градуса. Атмосферното налягане ще бъде около средното за месеца и през деня ще остане почти без промона. Над планините ще бъде предимно слънчево, следобед с временно увеличение на облачността. Ще духа умерен и силен северозападен вятър. Максимална температура на височина 1200 метра - около 14 градуса, на 2000 метра - около 6 градуса. Над Черноморието ще бъде предимно слънчево. Ще духа слаб северозападен вятър, следобед от изток-югоизток.

Изгледи за

22 максимални 19°/20°

23 максимални 20°/21°

Ще духа слаб северозападен вятър, следобед от изток-югоизток. Максимални температури 21-23 градуса. Температурата на морската вода е от 18 градуса по северното крайбрежие до 23 градуса по южното. Вълнението на морето ще бъде 1-2 бала.

ДУМА
www.duma.bg
duma@duma.bg

Основател
Стефан Продев

Издател „ДУМА 2008” ЕООД
Николай Малинов

Русия и България
Монд дипломатик
СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С ДУМА

И. д. главен редактор
Юрий Борисов
yborisov@duma.bg

Зам. главни редактори
Георги Георгиев
ggeorgiev@duma.bg
Таня Джаджева
tgeneva@duma.bg

Отговорен секретар
Ивайло Гиздов
igizdov@duma.bg

ТЕЛЕФОН НА ЧИТАТЕЛЯ: 97 05 200

Адрес на редакцията: София - 1000, ул. „Позитано” 20А Факс: 975 26 04, автоматичен номератор 97 05 + вътрешен номер

Управител **Павел Бебов**

ЖУРНАЛИСТИЧЕСКИ ЕКИП

НАБЛЮДАТЕЛ: Велислава Дърева

БЪЛГАРИЯ: **Александър Симов** - завеждащ отдел - 230; Аида Паникян - 218; Веселка Венкова - 224; Десислава Велева; Мария Нинова - 230; Павлета Давидова - 215; Ралица Николова - 230; Юлия Кулинска - 215

ИКОНОМИКА: **Наталия Гергова** - завеждащ отдел - 247; Мая Калпачка-Йовановска - 246; Светлана Велева - 246

СВЯТ: **Галина Младенова** - завеждащ отдел - 219; Алберт Аврамов - 220, Кристиела Симеонова - 220

КУЛТУРА: **Вилиана Семерджиева** - завеждащ отдел - 240; Надежда Ушева - 240; Альона Нейкова - 239

ОБЩЕСТВО: **Велиана Христова** - завеждащ отдел - 238; Ина Михайлова - 214; Светла Василева - 231; Валентин Георгиев - 232; Ева Костова - 229; Милена Николова

ЧЕТИВО: **Борис Данков** - завеждащ отдел, редактор на “Пегас” - 244; **Неделник:** Богдан Иванов - 225; **Пардон:** Чавдар Шинов; **Художник:** Анатолий Станкулов

СПОРТ: **Владимир Николов** - завеждащ отдел - 245, Марин Милашки - 245

ФОТО: **Благовеста Цветкова** - 206; Марието Томова - 206

ГРАФИЧЕН ДИЗАЙН: Валентин Аргиров; Желязко Тенчев; Силвия Шопова; Спаска Венева; Снежана Христова

АДМИНИСТРАЦИЯ

ОФИС МЕНИДЖЪР: **Ели Мишева** - 200; 226, факс - 975-26-04

ДИРЕКТОР МАРКЕТИНГ: **Дея Йорданова** - 207

ДИЗАЙН: **Велислава Хубавий** - 201

РЕКЛАМА: **Петрана Сомлева** - 205, Ива Костадинова - 221; e-mail - **reklama@duma.bg, Експонатор:** 91975 в. 112; **Печат:** „Нюзпринт” ЕООД, 1113 София, ул. „Тинтява” 100; **“Национална агенция разпространение - АД”** - 02/962-23-23; **“Национална дистрибуция” ООД** - 02/975 20 35

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ: **Мирослав Александров**, Румяна Кирилова - 208, 203; **abonament@duma.bg**

КАСА - 97-05-249

НАБОР: **Хрисула Василева** - 227, e-mail: **korespondenti@duma.bg;**
ПРОИЗВОДСТВО: **Владимир Тополски**

ВЕСТНИК „ДУМА” Е НАСЛЕДНИК НА ТРАДИЦИИТЕ НА ВЕСТНИЦИТЕ „РАБОТНИКЪ”, „РАБОТНИЧЕСКИ ВЕСТНИК” И „РАБОТНИЧЕСКО ДЕЛО”

ИЗПОЛЗВАНИ СА И ЕМИСИИТЕ НА БТА, "ФОКУС", БГНЕС, БНР, ФРАНС ПРЕС, ИНТЕРНЕТ И ДР.
РЪКОПИСИ НЕ СЕ РЕЦЕНЗИРАТ И НЕ СЕ ВРЪЩАТ

БНТ 1

06.10 Изкуството на 21 век /п/
06.40 Многоликата Япония /п/
07.00 Денят отблизо: Зелената линейка /п/
08.05 Ангели приятели анимационен филм /26 епизод/
08.20 Патиланско царство: Сбогом, мило село тв филм
08.30 Без багаж туристическо реалити
09.00 Животът и други неща съботно ток шоу
11.00 Денят отблизо с Мира магазинно предаване с водеща Мира Добрева
12.00 По света и у нас информационна емисия
12.30 Бразди
12.50 Иде нашенската музика фолклорно шоу с водещи Даниел Спасов и Милен Иванов
14.00 Малки истории коментарно студио с водещи Ирен Леви и Иво Христов
15.00 Ваканция с Дерек игран филм /Канада, 2010г./
16.30 Памет.bg: Забравените командири документална поредица
17.00 Вяра и общество с Горан Благоев предаване за религия и култура
18.05 Виж БиБиСи: Играта на Мадоф документален филм
19.00 Срещу новините сатирично предаване
19.45 Лека, нощ деца!: Малкият принц
20.00 По света и у нас информационна емисия
20.45 Шоуто на Канала развлекателно шоу
21.45 Докосване игран филм /САЩ, 2005г./
23.30 По света и у нас
23.45 Фестивал за поп и рок музика София 2013 конкурс за нова българска песен

bTV

05.10 „Пепел от рози“ /п./ - сериал, еп. 13
06.00 „Малките титани“ - анимация за деца
07.30 „Клуб Веселие“ - сериал, с. 2, еп. 18
08.30 „Кухнята на Звездев“ - кулинарно шоу с Иван Звездев
09.00 „Невероятно приключение с панда“ - приключенски, САЩ, 1995 г.; режисьор: Кристофър Кейн, в ролите: Стивън Ланг, Райън Слейтър, Уонг Фей, , Уай Линг, Брайън Уангър
11.00 „Модерно“ - токшоу с водещ Радост Драганова
12.00 bTV Новините - обедна емисия
12.30 „SOS Детски селища“ - документален филм
13.00 „Само самотните“ - комедия, драма, САЩ, 1993 г.; режисьор: Крис Кълъмбъс, в ролите: Джон Канди, Кевин Дън, Антъни Куин, Морийн О’Хара, Джеймс Белуши, Али Шийди
15.00 „Тера нова“- сериал, еп. 3
16.00 „Cool T“ - лайфстайл шоу с водеща Петя Дикова
17.00 „Ерагон“ - фантастика, екшън, приключенски, САЩ, 2006 г.
19.00 bTV Новините - централна емисия
19.30 bTV Репортерите - предаване за журналистически разследвания и филми
20.00 „Златна възможност“ - комедия, екшън, романтичен, приключенски, САЩ , 2008 г.
22.10 bTV Новините - късна емисия
22.40 „Х-мен: Последният сблъсък“ - фантастика, екшън, САЩ, 2006 г.
00.50 „Забранена зона“ - трилър, екшън, военен, САЩ, 1988 г.
02.50 bTV Новините /п./

NOVA

05.00 „Часът на Милен Цветков“ - предаване на НТВ
06.00 „Гостите на „Здравей, България“ - предаване на НТВ
07.00 „Иконостас“
07.30 „Каспър“ - детски анимационен филм, 2 сезон
08.00 „Събуди се...“ - предаване на НТВ
09.00 „На светло“ с Люба Кулезич
11.00 „Съдебен спор“ - предаване на НТВ
12.00 „Въпрос на чест“ - сериен филм
13.00 Новините на Нова
13.30 „Студио VIP“ - предаване на НТВ
14.00 „Бейб“- с уч. на Джеймс Кромуел, Магда Шубански, Зоуи Бъртън, Пол Годард,
16.00 „Дикоff“- публицистично предаване на НТВ
19.00 Новините на Нова - централна емисия
19.30 НАЦИОНАЛНА ЛОТАРИЯ
20.00 ВИП БРАДЪР 2013 - реалити шоу
21.00 „Отвлечен“- с уч. на Тейлър Лаутнър, Мария Бело, Сигорни Уивър, Алфред Молина, Дензъл Уитакър, Лили Колинс и др.
23.10 „Горещо“ - телевизионен таблоид с Венета Райкова
00.10 „Кайман Уент“ - с уч. на Майкъл Ломбарди, Сюзън Майснер, Джефри Демун и др.
03.00 Новините на Нова - централна емисия /п/

БНТ 1

05.00 Новини
05.10 Игрален филм: „Странен характер“
06.35 Игрален филм: „Дава се квартира с дете“
08.05 „Свири, хармонико любима!“
08.45 „Проповедта на пастира“
09.00 Новини
09.15 „Вкусно“
09.50 „Смешарики. Новите приключения“
10.00 „Бодлите на бялите рози“
11.00 Новини
11.15 „Идеалният ремонт“
12.05 Игрален филм: „Готвачка“
13.20 „Светлана Светлична. Винаги свети“
14.15 Сериал: „Сини нощи“
16.05 „Сватбена суматоха“
17.00 Вечерни новини
17.15 Премиера: „Кубът“
18.20 „Отгатни мелодията“
18.50 „Минута на славата. Пътят към Олимп!“
20.00 Време
20.20 „Тази вечер“ с Андрей Малахов
21.50 „Бялата птица“. Концерт на Елена Ваенга
23.45 Премиера на сезона. „Да успееш до полунощ“
00.30 Игрален филм: „Паспорт“
02.20 Игрален филм: „Пътували в трамвая Илф и Петров“
04.05 „Полето на чудесата“

ОВЕН

Ще имате нужда да се изявявате, но го правете премерено, все пак на околните трудно им понася огнеият ви темперамент.

21 март - 20 април

ТЕЛЕЦ

Малко разсеяни ще сте днес, а емоциите у дома ще ви дойдат в повече. А с другите неща ще се справите с търпение.

21 април - 21 май

БЛИЗНАЦИ

Започвате деня с ентусиазъм и желание да помогнете на целия свят, но към обяд вече ще сте доста по-практични.

22 май - 21 юни

РАК

Сутринта си поставете целите за деня с увереност в крайния резултат. И по магичен начин всичко ще се подреди добре.

22 юни - 23 юли

ЛЪВ

Ще имате и мащабни планове, които може дори да изглеждат странни за околните. Важното е да намерите фокуса и да действате.

23 юли - 23 август

ДЕВА

Ще се сблъскате с психологически, не толкова с физически препятствия. Мобилизирайте всичките си сили.

24 август - 23 септември

ВЕЗНИ

Трябва направите първата крачка към разбирателството, вместо да се опитвате на всяка цена да доказвате, че сте велики.

24 септември - 23 октомври

СКОРПИОН

Може да откриете в себе си таланта да подчинявате другите със силата на волята си. Внимавайте как ще го използвате.

24 октомври - 22 ноември

СТРЕЛЕЦ

Днес обръщайте по-малко внимание на това какво говорят хората. Думите могат да ви заблудят. Вярвайте на делата.

23 ноември - 21 декември

КОЗИРОГ

Отложете решаването на въпроси, които искат точен отговор. Каквото кажете днес, утре може и да го промените.

22 декември - 20 януари

ВОДОЛЕЙ

Убедете се, че сте напълно в ред от главата до петите, защото днес ще сте толкова разсеяни, че ще забравяте всичко.

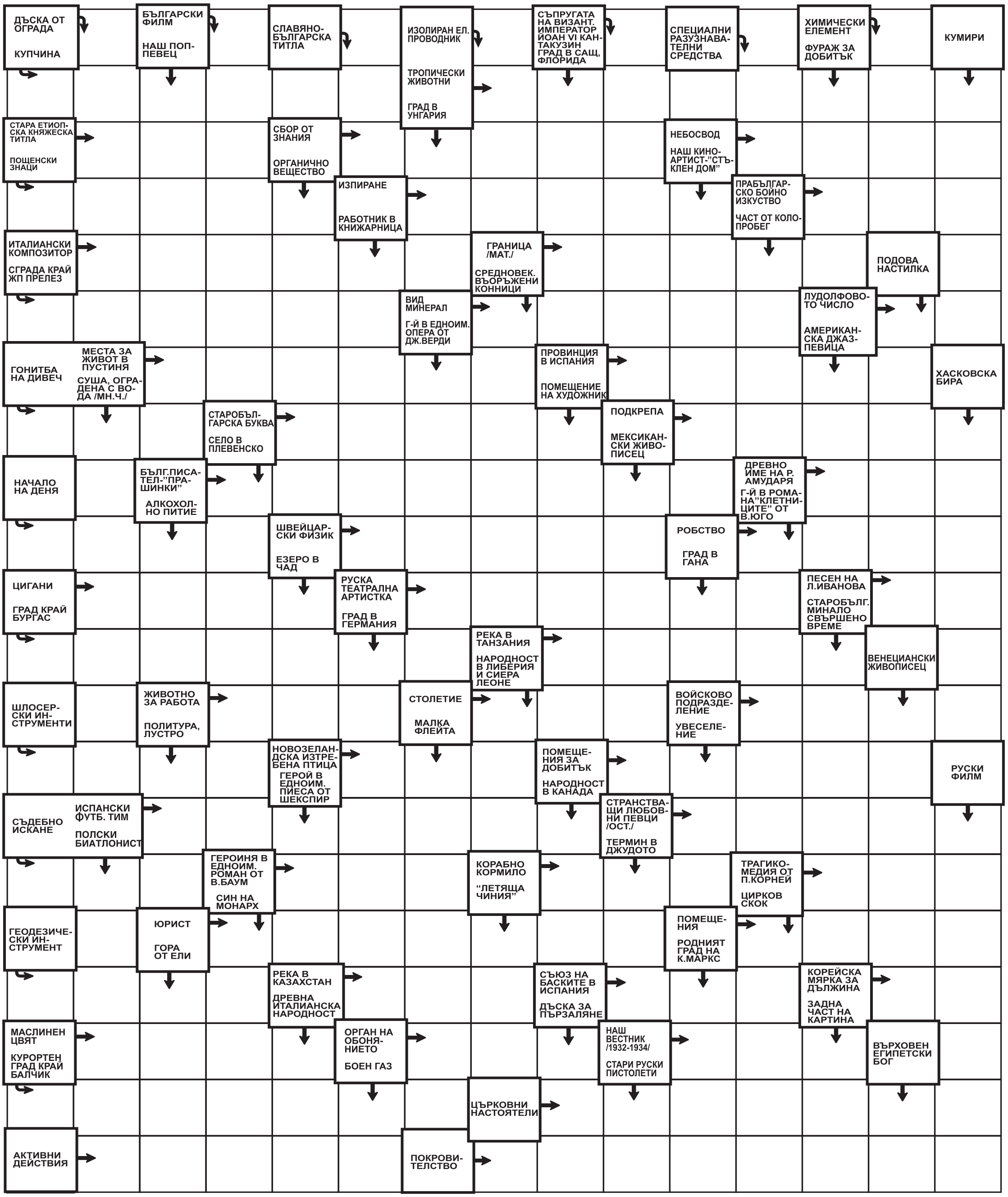
21 януари - 19 февруари

РИБИ

Днес ще имате желание да смените обстановката, да започнете нещо ново и вълнуващо. Само зависи в каква посока.

20 февруари - 20 март

www.duma.bg

РЕЧНИК: Асанина, Бианки, Исава, Моа, Симоне, Уил.

ОТГОВОРИ ОТ МИНАЛИЯ БРОЙ

СКАНДИ
ВОДОРАВНО: АВИОМОТОР - ИГРАЧИ - ОДАИ - ЕТЮД - ЕНС - ВИНИ - АТОМИ - ПАО - ЕВАЛ - АКА - ЛОШ - АПОП - ЛАВА - АТАЛ - ОЗ - ВНОС - ОСА - КОТВА - ВИТ.
ОТВЕСНО: СВИДЕТЕЛСТВО - ИГАНОВО - АНТ - БОРИС МАШАЛОВ - МА - ИЛ - СА - ЧОЧЕВ - АЛО - ТИТИ ПАПАЗОВ - ДО - ЮНАКОВ - СИ - РАДИОАПАРАТ.

СЪГЛАСНО СКАНДИ
ВОДОРАВНО: КОБЕ - УЛОВ - КОРИДОРИ - КАРЕТА - БЕ - ЛИЛА - ХАН - СИЛИ - ВЪЧА - КРИЛОСТО - АЛ - ВА - ДОЛАП - ЯСЕНИ - РАД - БЯГ - МАТИ - КОЛ - ВАГОН - РОПОТАМО.
ОТВЕСНО: ВОКАЛИСТ - СБОР - БОРИЛ - ОДЕЯЛО - ПЕРЕЛИК - ОНГ - ИТА - РАЛИ - ВО - РУДАВИЛА - МАТ - ЛО - ХЪЛ - ПРАГА - ГОРБАЧОВ - АТОМ - ВИЕНА - АРДИНО.

ПИРАМИДИ
1.ОБ. 2.РОБ. 3.РОБА. 4.БРАВО. 5.БАРОВО. 6.ГАБРОВО. 7.ГОРБАТОВ. 8.ГОРБАТОВА. 9. ГОРБАТОВКА. 10.ЛА.11.ВАЛ. 12.ВИЛА. 13. ЛИВАН. 14.ВАНЕЛИ. 15.ЛИЗВАНЕ. 16.ЗАЛИВАНЕ. 17.ЗАВЛИЧАНЕ. 18.ЗАЛИЧАВАНЕ. 19. СИ. 20.ТИС. 21.СИТИ. 22.СКИТИ. 23.КРИСТИ 24.СТРИНКИ. 25.КРИСТИНА. 26.КРИСТИАНИ 27.КРИСТАЛИНИ.

7	8	2	4	9	3	5	1	6
9	4	5	1	6	7	8	2	3
3	1	6	8	2	5	4	7	9
4	9	1	2	8	6	3	5	7
8	2	7	5	3	9	1	6	4
5	6	3	7	4	1	9	8	2
2	7	8	9	1	4	6	3	5
1	3	9	6	7	5	2	4	8
6	5	4	3	2	8	7	9	1

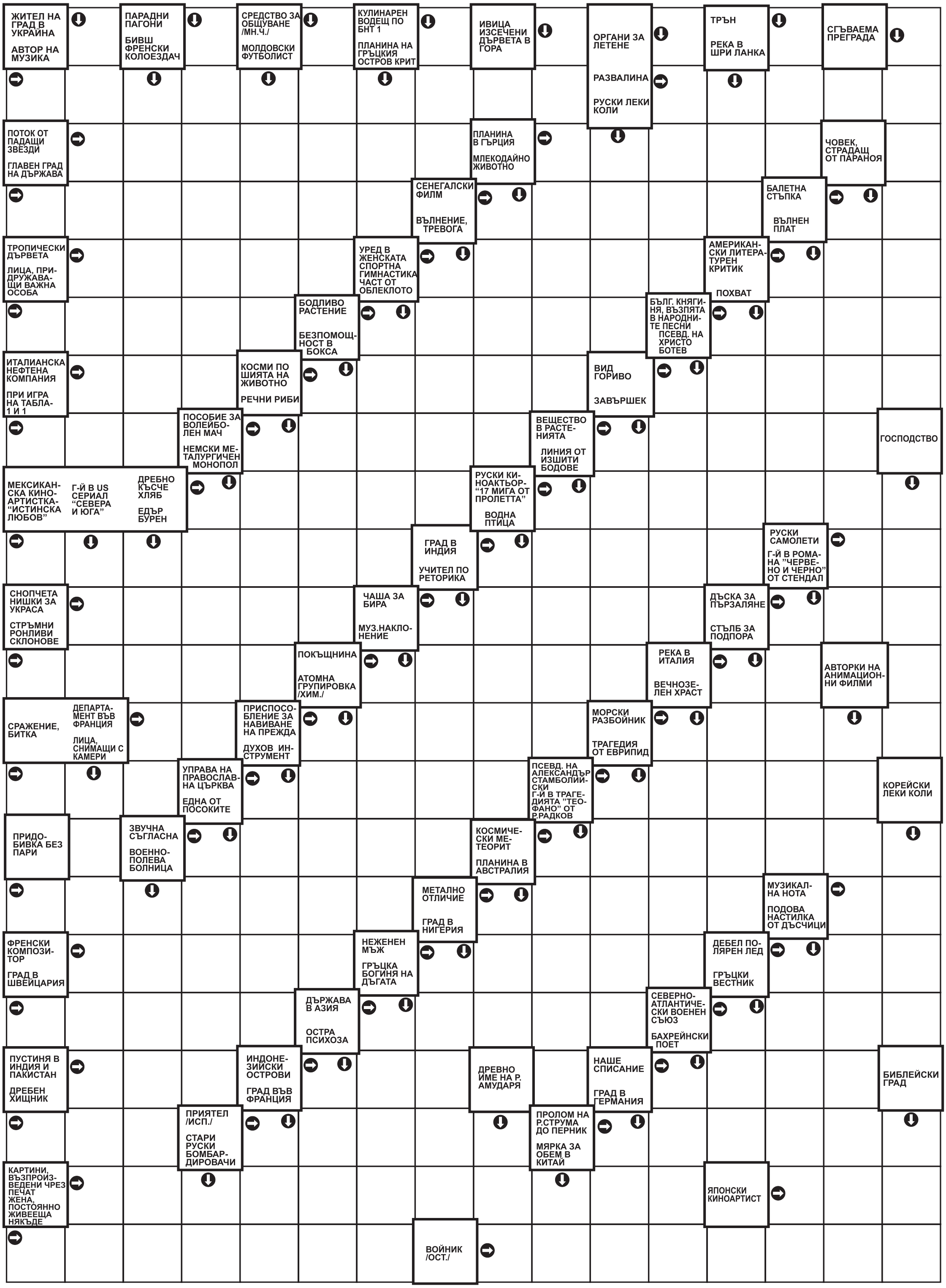
5	3	8	6	7	9	2	4	1
9	6	1	8	2	4	5	3	7
2	4	7	1	3	5	6	9	8
1	8	5	2	6	3	4	7	9
6	7	4	9	5	1	8	2	3
3	9	2	4	8	7	1	6	5
4	1	3	5	9	2	7	8	6
8	2	9	7	1	6	3	5	4
7	5	6	3	4	8	9	1	2

ТЕМЕНУЖКА СТОЯНОВА

www.duma.bg

ДУМА

СЪБОТА 21 СЕПТЕМВРИ 2013

РЕЧНИК: Аргир, Ару, Еке, Меорини, Нориега, Оника.

ТЕМЕНУЖКА СТОЯНОВА

Лудогорец наказа ПСВ

Шампионите с историческа победа в Лига Европа

Лудогорец записа историческа първа победа в Лига Европа. Българският първенец наказа еврошампиона от 1988 г. ПСВ насред Айндховен с 2:0 в мач от Група В. Разградчани буквално надиграха именития противник, за който пак не игра Станислав Манолев. Словенецът Роман Безяк (60) откри с удар от 40 м, а Вирджил Мисиджан (74) отказа сънародниците си след диагонален шут. Попадението на Безяк бе първо за български тим срещу 21-кратния шампион на Холандия. На негостоприемния "Филипс Стейдиъм" тимът на Стойчо Стоев изигра най-добрия си евромач. Разградчани оглавиха групата, а 2-ри е Черноморец Одеса. Украинците обърнаха Динамо в Загреб за 2:1 и така след I кръг сочените за фаворити са без точки. Победата на Лудогорец бе първа за български тим срещу холандски в Ниската земя. Стоев обаче заложи само на 2-ма българи сред титулярите - Владислав Стоянов и Светослав Дяков, а други 3-ма влязоха като резерви.

В Айндховен българите изиграха много добро 2-ро полувреме. В 60-ата мин. вратарят на ПСВ Йерозен Зут пресече дълъг пас към Мисиджан и прати топката почти на центъра. Безяк мигновено прехвърли стража и кълбото спря в мрежата. Попарени от гола, футболистите на Филип Коку се вдигнаха на щурм и успяха да създадат няколко ситуации. В 64-тата минута само късметът спаси българите. Тим Матайвс бе оставен непокрит и стреля с глава, но кълбото профуча на сантиметри от страничния стълб, като Владислав Стоянов не помръдна. Така се стигна до 74-тата минута, когато шампионът на България напълно отчая именития си противник. Мисиджан вкара за 2:0 и смълча феновете на ПСВ. С десния крак холандецът стреля в далечния ъгъл и топката срещна гредата, след което се върна в игралното поле. При добавката фланговият състезател бе безкомпромисен и с левия отказа съперника. След мача изпълнителният директор на Лудогорец Ангел Петричев се раздели с косата си. Той е обещал да се остриже при чист успех на "орлите". Първоначално директорът е трябвало да се приберe до България на автостоп, но след това е приет по-лек вариант, за да може да изпълнява служебните си задължения. В следващия мач на 3 октомври Лудогорец приема Динамо на Националния стадион "Васил Левски".

Футболистите на Лудогорец се радват след първите си 3 точки в Лига Европа

След мача

СТОЙЧО СТОЕВ, треньор на Лудогорец:

"Абсурдно е, но дойдохме за победата в Холандия. Целият отбор се представи така, както исках. И аз като треньор не съм очаквал да играем така добре. Дано се види, че имаме сили и трябва да имаме малко повече самочувствие като българи. Тази победа не е само победа за Лудогорец, а и за българския футбол. Като се замисля, май само ние сме ги били тук. Даже Милан направи равен с тях. Предстоят ни още 5 мача. Няма да се осланяме на тази победа. Следващия път трябва отново да сме на ниво. Феновете бяха чудесни. Много се чуваха, благодаря им за подкрепата. Надявам се, че и футболистите са ги чували."

Снимки БГНЕС

Роман Безяк (вдясно) се бори за топката с Йорит Хендрикс от ПСВ за победата на Лудогорец в Холандия

КИРИЛ ДОМУСЧИЕВ, собственик:

"Изключителен успех не само за Лудогорец, но и за българския футбол. Най-важното е, че го направихме не с някакъв късмет, а с добра игра. Колегите от Айндховен ни поздравиха и казаха, че не са очаквали да играем така. Бяха доста сюрпризирани. Повечето хора ни бяха отписали, но аз очаквах да се боря и да се представим задоволително. Ние сме като Давид срещу Голиат. Излизаме срещу клубове, които имат бюджети десетократно по-големи от нашия, но играем като равен с равен. И ето, успяхме дори да се справим с първия клуб от това ниво. След тази победа целите не се променят. Силно се надявам България да ни подкрепи. Не сме очаквали, че ще стигнем дотук за толкова кратко време."

РОМАН БЕЗЯК, нападател:

"Радвам се за гола, който вкарах. Той помогна за победата. При моето изпълнение не мислиш, а просто стреляш и каквото стане. Можехме по-рано да вкараме. След това ПСВ взе инициативата. В края на мача можехме да стигнем и до по-изразителна победа, но имахме и късмет в този двубой. Нашата цел е да завършим на едно от първите 2 места в групата. Това е постижима цел."

ВЪРДЖИЛ МИСИДЖАН, халф:

"Сега всеки знае кой е Лудогорец. Преди всеки ме питаше какъв е този отбор, в който играя. Сега е друго. Не мога да опиша как се чувствах след гола. Много хубав момент."

ВЛАДИСЛАВ СТОЯНОВ, вратар:

"Казах на момчетата, че мачът ще завърши в наша полза. Дори се хванах на бас с Дяков, Александров и с други преди мача, че ще бием. Ако ми дадат парите, ще черпя. И преди съм играл в Лига Европа, знам какво е. Това е европейски мач и е труден, но наистина много хубав. Стояхме отлично тактически, което беше важно. Вкарахме 2 гола и съвсем заслужено победихме. С всеки изминал мач ще играем с все по-голямо самочувствие. Това е нормално, като виждаш, че отбори като Партизан и ПСВ не те превъзхождат."

ФИЛИП КОКУ, треньор на ПСВ:

"Предупредих, че Лудогорец не е отбор за подценяване. Те играят добър футбол и действат агресивно в защита, а в същото време знаят и как да създават голови възможности. Българите ни създадоха доста проблеми на контраатака, докато ние не направихме почти нищо интересно."

ЧЕСТИТ 90-ГОДИШЕН ЮБИЛЕЙ
на о.з.полковник
ГЕОРГИ ИВАНОВ СЛАНЧЕВ

С много обич и благодарност ти пожелаваме крепко здраве и дълголетие за радост и подкрепа на деца, внуци и правнуци.

От семейството

БЪЛГАРИЯ СПОРИ С 31 СТРАНИ ЗА ЕВРО 2020

България ще спори с 31 страни, за да приеме мачове от юбилейното Евро 2020. Финалите на шампионата ще бъдат проведени в 13 града из целия континент, а БФС кандидатства със София. Боби Михайлов ще се бори с проект за нов Национален стадион, защото "Васил Левски" не отговаря на стандартите. Кандидатурата ни е подкрепена от кабинета "Орешарски". Федерациите имат правото да сменят първоначално заявените градове, а финалната им кандидатура с пълни проекти трябва да бъде подадена до 25 април 2014 г. Всяка федерация ще може да представи до 2 кандидатури - по една за стандартния пакет и финала. Независимо дали ще кандидатства с един и същ или 2 различни града за всеки вариант, всяка страна може да получи само един домакински пакет. Окончателният избор ще бъде направен от УЕФА на 25 септември 2014 г.

Предварителният списък: България (София), Армения (Ереван), Азербайджан (Баку), Белгия (Брюксел), Хърватия (Загреб), Чехия (Прага), Дания (Копенхаген), Англия (Лондон), Финландия (Хелзинки), Франция (Лион), Македония (Скопие), Германия (Мюнхен), Гърция (Атина), Унгария (Будапеща), Израел (Йерусалим), Италия (Рим и Милано), Казахстан (Астана), Холандия (Амстердам), Беларус (Минск), Полша (Варшава и Хожов), Португалия (Лисабон и Порто), Ирландия (Дъблин), Румъния (Букурещ), Русия (Санкт Петербург), Шотландия (Глазгоу), Сърбия (Белград), Испания (Мадрид, Барселона, Билбао и Валенсия), Швеция (Солна), Швейцария (Базел), Турция (Истанбул), Украйна (Киев и Донецк) и Уелс (Кардиф).

следайте

ФУТБОЛ

ПО НЮЗ 7
17.00 Славия - Любимец
ПО ТВ 7
20.00 Черноморец - Левски
ПО ДИЕМА
17.00 Ливърпул - Саутхемптън
19.30 Челси - Фулъм
ПО НОВА СПОРТ
14.45 Норич - Астън Вила
ПО БТВ ЕКШЪН
19.00 Каляри - Сампдория
21.45 Дженоа - Ливорно
ПО РИНГ
19.00 Киево - Удинезе
ПО ЕВРОСПОРТ 2
16.30 Нюрнберг - Борусия Д
19.00 Шалке - Байерн

УТРЕ

ПО НЮЗ 7
18.00 Лудогорец - Нефтохимик
21.00 Берое - Ботев Пд
ПО ДИЕМА
15.30 Арсенал - Стоук Сити
18.00 Манчестър Сити - Манчестър Юнайтед
ПО НЮЗ 7
15.30 Кристъл Палас - Суонзи
18.00 Кардиф - Тотнъм
ПО БТВ ЕКШЪН
13.30 Сасуоло - Интер
16.00 Рома - Лацио
21.45 Милан - Наполи
ПО РИНГ
12.30 Спартак - ЦСКА
16.00 Ювентус - Верона
19.30 Ростов - Зенит
22.00 ПСЖ - Монако
ПО ЕВРОСПОРТ 2
16.30 Фрайбург - Херта
18.30 Щутгарт - Айнтрахт Фр

резултати

Лига Европа
I кръг

Група B: ПСВ Айндховен - Лудогорец Разград 0:2 0:1 Безяк (60), 0:2 Мисиджан (74), **Динамо Загреб - Черноморец Одеса 1:2; Група A: Санкт Гален - Кубан Краснодар 2:0, Валенсия - Суонзи 0:3; Група C: Залцбург - Елфсборг 4:0, Стандард Лиеж - Есберг 1:2; Група D: Марибор - Рубин Казан 2:5, Зулте Варегем - Уигън 0:0; Група E: Фиорентина - Пасош Ферейра 3:0, Пандури - Днипро 0:1; Група F: Айнтрахт Франкфурт - Бордо 3:0, Макаби Тел Авив - АПОЕЛ Никозия 0:0; Група G: Динамо Киев - Расинг Генк 0:1, Тун - Рапид Виена 1:0; Група H: Ещорил - Севиля 1:2, Фрайбург - Слован Либерец 2:2; Група I: Бетис - Лион 0:0, Виктория Гимараеш - Риека 4:0; Група J: Аполон Лимасол - Трабзонспор 1:2, Лацио - Легия Варшава 1:0; Група K: Шериф Тираспол - Анжи Махачкала 0:0, Тотнъм - Тромсо 3:0; Група L: Макаби Хайфа - АЗ Алкмаар 0:1; ПАОК Солун - Шахтьор Караганди 2:1**

3 1 8

5

ПЕЧАЛБИ ОТ ТИРАЖ №75

6 от 49
I ТЕГЛЕНЕ:
I гр. (6) няма
II гр. (5) 11 по 2906,10 лв.
III гр. (4) 576 по 55,50 лв.
IV гр. (3) 12 903 по 3,50 лв.
ДЖАКПОТ: 87 266,14 лв.
II ТЕГЛЕНЕ:
I гр. (6) няма
ДЖАКПОТ: 581 774,20 лв.

6 от 42
I гр. (6) няма
II гр. (5) 9 по 1394,60 лв.
III гр. (4) 512 по 24,50 лв.
IV гр. (3) 8115 по 2,20 лв.
ДЖАКПОТ: 28 688,10 лв.

5 от 35
I ТЕГЛЕНЕ:
I гр. (5) 3 по 7620,10 лв.
II гр. (4) 381 по 60,00 лв.
III гр. (3) 11 106 по 2,70 лв.
II ТЕГЛЕНЕ:
I гр. (5) 3 по 7620,10 лв.
II гр. (4) 353 по 64,80 лв.
III гр. (3) 10 603 по 2,90 лв.
ТОТО ДЖОКЕР
I гр. (3) няма
II гр. (2) 844 по 22,00 лв.
ДЖАКПОТ:
I гр. 18 541,28 лв.

ЯСЕН НЕДЕЛЧЕВ е известно име в българския бейзбол. Той е сред основателите на клуб Бизоните в Благоевград, дългогодишен треньор и президент на федерацията по бейзбол. Роден е на 31 юли 1966 г. в Благоевград, завършил е местната математическа гимназия, а след това във ВМЕИ (сега Технически университет) се дипломира като инженер, специалист по електроника. Имал е възможността още като дете да живее с родителите си в Куба за няколко години. Там се запознава отблизо с играта бейзбол. След години този спорт се превръща в негово професионално развитие.

ЯСЕН НЕДЕЛЧЕВ:

В САЩ смятат Олимпиадата за голям минус

Бейзболът е на по-голяма почит в Куба, твърди президентът на родната федерация

Интервю на Георги АРГИРОВ

□ *Г-н Неделчев, как бейзболът стана част от вашия живот?*

- Между 1980 и 1985 г. живях в Куба заедно със своите родители. Така се запознах отблизо с тази игра. Не зная дали ви е известно, но бейзболът не е открит в Америка, както се смята. Той се заражда в Куба и страните от Южна Америка. Има мнения, че е древна индийска, индианска или английска игра. Поважното е, че в момента е един от най-популярните спортове в тази част на света. Естествено, и в САЩ. Навремето в Техническия университет видях колеги студенти, които практикуват този спорт. През онези години редица чуждестранни студенти от бившия соцлагер идваха да се образоват в нашата страна. Та такива колеги - чужденци и българи, тренираха този спорт в института. След промените от 1989 г. останах в Благоевград, докато се ориентирам какво да правя. Честно казано, имах желание да се развивам като дипломат. Имах намерение да следвам в Москва, в местната дипломатическа школа. Но редица събития попречиха да осъществя тези си намерения.

> **Чуждестранни студенти в Техническия университет положиха основите на този спорт у нас**

През 1991 г. в Благоевград бе открит Американският университет (АУБ). Ръководството ме покани да сформирам отбор по бейзбол. Така се започна. В момента съм спортен директор на университета.

□ *Може да се каже, че бейзболът се заражда във ВМЕИ. А как продължи да се развива?*

- Малко след нас колегите от Софийския университет "Св. Климент Охридски" също сформираха отбор. В Благоевград шепа ентусиасти, гледайки една американска комедия, също се запалват по бейзбола и организират първия клуб в града. Така бе в началото - много ентусиазъм и нула знания и умения за правилата на играта, за останалите компоненти. Да не говорим за екипировка. Но всичко бе много готино.

□ *Можете ли да споменете имена на ваши съотборници от онова време?*

- Христо Дундалов, който също като мен е живял известно време в Куба. Андрей Киров в момента е преподавател в Американския университет в България. Всички колеги и съотборници си намериха пътя в живота.

□ *Какви бяха материално-техническите условия в началото и какви са сега?*

- В началото карахме на гол ентусиазъм. Със съдействието на Елиана Масева (първата кметица на Благоевград след 1989 г.) и на тогавашния административен директор Бил Портър се заехме да изграждаме игрище на една гола поляна. В момента на тази поляна има приличен терен за бейзбол. За съжаление няма подходяща инфраструктура, за да е завършено съоръжението. Надявам се, че това лека-полека ще се промени. Спомням си, че всяка кооперация в града, която се копаеше, беше източник на материали. Изкопните им отпадъци бяха използвани за изграждане на игрището.

□ *Как създадохте Бизоните? Той част от Американския университет ли е или е отделен клуб?*

- Не, Бизоните са отделен клуб, извън АУБ. Него го основах с гимназистите, които бяха гледали онази американска комедия, за която споменах в началото на разговора ни. Събирайки се да тренираме и говорейки си по една или друга тема, решихме отборът да се казва Бизоните.

□ *Какво постигнахте и какво не успяхте за тези малко над 20 години с този отбор?*

- Само да довърша темата за имената на отборите - първият отбор на АУБ се казваше Акулите. А какво постигнахме? Шампионски титли, международни участия. За 21 години съществуване имаме 18 шампионски титли и 2 загубени финала. Горд съм, че още на втората година Бизоните станаха шампиони на страната. През 2004 г. Дяволите от Дупница станаха шампиони. След това 7 поредни шампионски титли останаха в Благоевград. Миналата година отново дупничани станаха първенци по бейзбол. Ако мога да обобщя, Дупница и Благоевград са бейзболните центрове на България. Преди години и в Стара Загора имаше силен отбор, но за съжаление вече ги няма. През 90-те години имахме много такива центрове, дори и 2 лиги - "А" и "Б". Но бейзболът в България е на принципа човек-отбор. Има ли ентусиасти да се занимават с този спорт, значи ще има и отбор. Няма ли такъв човек, бейзболът не се развива. Всеки търси начин да работи и да се препитава. Ако такъв човек изостави бейзбола, няма кой след това да се занимава с този спорт. Така един по един центровете по бейзбол замряха.

Първото ни участие на европейско първенство бе през 1994 г., след това се пуснахме на шампионата през 1998 г. С Бизоните участвам на международни турнири от 2001 г. През последните години юношите на Бизоните също имат успехи. Въобще не мога да се оплача от успехи в международен план. А в страната - средна хубост, ако мога така да се изразя.

□ *Правилно ли съм ви разбрал, че в Благоевград има или е имало два отбора по бейзбол?*

- Да, имаше. До средата на 90-те години Акулите и Бизоните бяха представители на Благоевград. След това започнаха студентите да отиват по студентски бригади, учебната програма на АУБ се разминава с останалите университети в страната и така малко по малко университетският отбор престана да съществува.

> **В България сме на принципа човек-отбор, но нещата замират**

□ *Как финансирате Бизоните и въобще българския бейзбол?*

- В началото бяха приятели с финансови възможности. По-късно федерацията получаваше финансиране по линия на олимпизма. Нали знаете - бейзболът дълги години беше олимпийски спорт. Сега получаваме държавно финансиране, но не е такова, каквото беше преди години.

□ *Защо бейзболът не успя да запази своя статут на олимпийски спорт? Преди дни на сесията на МОК в Буенос Айрес борбата се защити, но бейзболът и софтболът не успяха да се преборят. Защо според вас?*

- Първо да изразя своето уважение към борбата. Тя е сред спортовете, които могат да се считат за основоположници на Игрите. Радвам се, че на сесията на МОК ръководителите на борбата успяха да защитят статута й на олимпийски спорт. Борба е имало, има и ще има. За бейзбола - по мое мнение Съединените американски щати, техните спортни ръководители не са заинтересувани достатъчно дали бейзболът ще е олимпийски спорт или не. В Щатите бизнесът е навлязъл във всички нива на спорта. Не казвам, че е лошо, напротив. Спорт се прави с пари. Просто американският бизнес смята Олимпийските игри за голям минус. Япония и Латинска Америка също са големи почитатели на бейзбола като спорт. Като цяло е доста сложно. Със съжаление го казвам, че в Международния олимпийски комитет връх взимат различни интереси. Загърбен е принципът на основоположника на съвременния олимпизъм Пиер дьо Кубертен - важно е участието, не толкова постижението. Бейзболът не бил достатъчно атрактивен спорт и затова хайде ще го махнем от програмата на Игрите. Никой не може да ме убеди, че ръгбито е по-популярен спорт от бейзбола, да речем. Има и друго - според мен самите спортисти вече губят интерес да участват в олимпийски игри. Да вземем например тениса на корт. За един тенисист по-важното е да спечели "Уимбълдън", отколкото олимпийска титла. За европейския футбол какво да говорим? Той от години е на заден план за самите футболисти. Всеизвестен факт е, че за олимпийския турнир по футбол се взимат играчи до 23-годишна възраст. Ако Дейвид Бекъм бе участвал на последните Игри в Лондон, как мислите - дали зрителската посещаемост щеше да бъде по-голяма?

□ *Каква е разликата между ръгбито и американския футбол? Мнозина не успяват да я намерят.*

- Ще използвам един шеговит отговор. Ръгбистите казват, че американският футбол е спорт за момичета. Те визират пълната екипировка на футболистите по американски футбол, с която се предпазват. В ръгбито това го няма. Има разлики, дали са повече от 50% или по-малко, не се наемам да коментирам. В начина на ритане на топката например - в единия спорт може да се рита назад, в другия не.

□ *Как е застъпен спортът в АУБ?*

- Не мога да отговоря еднозначно. Преди около година приключи строежът на още една зала към университета. Ще се строят още зали, съответно и спортни съоръжения. От друга страна, АУБ няма изградени отбори по колективни спортове, най-вече поради различната учебна програма. Студентите от АУБ започват по-рано учебната година, съответно я приключват порано. Аз се стремя да намеря специалисти, които да тренират наши студенти. Имаме боксьори, състезатели по бейзбол и др., съответно и специалисти по тези спортове.

www.duma.bg

Лудогорец с историческа победа в Лига Европа

Стр. 38

Сребро за Тайбе

Мими Христова изпусна бронза на световното

Тайбе Юсеин (59 кг) заслужи за 2-ра поредна година сребърен медал от световното по борба. На финала в Будапеща българката падна от Мартина Шащин (Унг) с 2:8 т. Юсеин така и не можа да разкрие потенциала си срещу носителката на 3 отличия от световни първенства. Преди това тя взе 4 ефектни победи само за 9 минути на тепиха.

“Нямаше умора. Не подходих правилно във финала. Пак ще го чакам това злато. Цяла година очаквах да го спечеля и се готвих, но отново не успях”, каза през сълзи Тайбе Юсеин. Тя бе наградена от спортния ни министър проф. Мариана Георгиева, която бе гост на състезанието.

“Особено съм развълнувана, че домакините ми предоставиха възможността да връча сребърното отличие на нашата талантлива състезателка. Видях нейното разочарование в очите й, но тя е млада и й предстоят още много европейски, световни и, дай Боже, олимпийски финал. Знам, че титлата е мечта и венецът на всяка спортна кариера на даден състезател и съм сигурна, че на Юсеин й предстоят щастливи моменти”, заяви Мариана Георгиева.

На старта Юсеин тушира Татяна Лавренчук (Укр), като я хвърли за 5:0 т., а на 1/8-финалите прегази Рей Стоун (Кан). Юсеин хвърли съперничката си за 3 т., а по време на приземяването Рей изпадна в безсъзнание. Схватката бе прекратена, а на тепиха излязоха лекари и треньори, за да окажат първа помощ на канадката, която след минути дойде в съзнание. На 1/4-финалите Тайбе победи с туш и Айсулу Тинибекова (Кир) с 10:2, а за място на финал се справи по същия начин и с Юлия Раткевич (Азер) с 5:0, която е 3-та от Олимпиадата в Лондон.

Медалът на Юсеин бе 2-ри за борците ни от шампионата в Будапеща след среброто на Владимир Дубов (60) в свободния стил.

Мими Христова (55) остана пета. В малкия финал за бронза тя падна с туш от Емесе Барка (Унг). Въпреки поражението Христова остави отлично впечатление на шампионата, след като записа 3 впечатляващи победи с туш до малкия финал.

Вчера двамата български представители загубиха още при първото си излизане на тепиха. При жените Елина Васева (67) загуби от Наталия Кукшина (Рус) с 3:5 т. Първият национал в класическия стил Александър Костадинов (55) беше надигран от Виктор Чиобану (Мол) с 3:6 т.

ЦСКА е „заспал гигант”

Британецът Лоурънс Дейвис определи ЦСКА като “заспал гигант, който трябва да бъде събуден”. Председателят на Надзорния съвет на “армейците” обяви, че се е захванал с клуба, за да го направи редовен участник в Шампионската лига. Той се е спрял на ЦСКА и заради славното му минало в Европа, на което дължи популярността си в Англия. “Това е началото на нова ера”, написа той в почетната книга на клуба.

“ЦСКА е знаменит клуб гигант с много проблеми, който страдаше с предишните собственици, но това повече няма да е така. Имахме вече разговори със Селтик и сме най-близо до партньорство с тях, разговарял съм с Евертън, представители от Катар, ОАЕ и други страни от Близкия изток. ЦСКА трябва да развива детско-юношеската школа, защото всички са наясно какви футболисти са излезли оттук. При наличието на толкова много талант можем да го споделим с големите европейски клубове. Ясно е, че никога няма да можем да си позволим да купим Гарет Бейл, но можем да го създадем. Още повече, че българският национален отбор е по-силен от този на Уелс”, заяви Дейвис.

Снимка БГНЕС

Лоръънс Дейвис бе представен в ЦСКА от легендата Димитър Пенев (вляво)

гледайте

ПО БНТ 1
БОРБА
00.55 СП в Будапеща (дневник)
ПО ТВ 7
ВОЛЕЙБОЛ
16.00 Германия - България
ПО НОВА СПОРТ
СПИЙДУЕЙ
20.00 Гран при на Скандинавия
ПО ЕВРОСПОРТ 2
СНУКЪР
10.15 и 14.45 Шанхай Мастърс
СКИ-СКОКОВЕ
13.00 Лятна Гран при в Алмати
КОНЕН СПОРТ
22.00 Глобъл чемпиънс тур във Виена
ПО ФИЛМ +
ФОРМУЛА 1
15.55 Гран при на Сингапур (квалификация)

УТРЕ

ПО БНТ 1
БОРБА
00.55 СП в Будапеща (дневник)
по ТВ 7
19.00 България - Русия
по Нюз 7
21.00 Франция - Полша
ПО НОВА СПОРТ
БАСКЕТБОЛ
ЕП в Словения
19.55 Малък финал
ПО ЕВРОСПОРТ
СНУКЪР
10.15 и 14.15 Шанхай Мастърс
КОЛОЕЗДЕНЕ
18.00 Обиколка на Великобритания (Лондон - Лондон, VIII етап)
ПО ЕВРОСПОРТ 2
СКИ-СКОКОВЕ
10.30 Лятна Гран при в Алмати (жени)
ПО ФИЛМ +
ФОРМУЛА 1
15.00 Гран при на Сингапур

УХАНИЯТА НА „РЕФАН” ЗАВЛАДЯХА VIP BROTHER

Звездните участници в атрактивното телевизионно шоу са омагьосани от станалите вече емблематични интериорни аксесоари, изработени с много фантазия, естетика и любов от фирма „РЕФАН“.

Уникалните гигантски бутикови свещи, позиционирани из цялата къща, внасят неповторимо ухание, дискретна светлина и романтичен чар в атмосферата, обграждаща vip-героите! Най-голямата, която се намира в двора, е 70 кг и е водоустойчива! Другите пет, поставени в къщата, разнасят ароматите на портокалов цвят, хризантема, магнолия, давана, и внасят не само пламъка на задушевността, но и допринасят за хармоничния баланс чрез ароматерапевтичния си ефект.

Арт произведенията на „РЕФАН“, които се асоцират с изискан стил и дискретни нотки на аристократизъм, са уникалните ароматизатори с ратонови пръчици, носещи ухания от четирите серии Soft Rose, Rose Touch, Oriental Rose и Moroccan Rose.

Ненадминатите създатели на прекрасните парфюми на „РЕФАН“ са оставили в стаята на Парис Хилтън известния LIGHT 192.

Vip-гостите ще се насладят на сериите Soft Rose, Rose Touch, Oriental Rose, Moroccan Rose, с които „РЕФАН“ им изпраща своя „ароматен“ поздрав!

В банята, както обикновено, традиционно място заемат захарните ексфолианти, бутер кремовете за тяло, пилинг сапун гъбите, душ геловете, део рол-оните и безкрайното разнообразие от сапуни с марката „РЕФАН“.

Ако надникнем в кухнята, ще забележим течните сапуни и антибактериални гелове.

Навсякъде във vip-къщата „РЕФАН“ присъства със силата и свежестта на своите неповторими ухания!

ЛЕВСКИ БЕЗ ВЛАДИМИР ГАДЖЕВ В БУРГАС

Един от твърдите титуляри в Левски Владимир Гаджев отпадна за гостуването на Черноморец довечера. Полузащитникът е болен и няма да пътува с отбора. Това ще доведе до солидни промени в средната линия. Французинът Кевин Бру се завърна в групата на “сините”, след като пропусна мача за купата срещу Пирин ГД (4:0). Извън разширения състав остана вратарят Михаил Иванов, а на неговото място влиза Горан Блажевич. Титулярът Пламен Илиев обаче ще остане резерва за сметка на хърватина. С капитанската лента на “Лазур” ще излезе Йордан Милиев, защото Станислав Ангелов още лекува травма.

“4-4-2 е най-познатата система, но нямаме футболисти с подходящи характеристики за нея. В някои мачове може да играем така, но като цяло не смятам, че е удачно да започваме двубоите с такава тактика. Стефан Велев ще ми липсва, както и Станислав Ангелов. Не мисля, че Антонио Вутов и Боби Цонев могат да носят тежестта в средата на терена. Наясно съм със съперника. Имам информация и за отбора, и за треньора им. Имахме достатъчно време, за да ги разучим. Смятам, че сме готови. Мисля, че сме по-добрият отбор и отиваме, за да вземем 3 т. от този мач. Не се притеснявам за поста си. Няма време да мисля дали мога да бъда сменен или не”, каза треньорът Славиша Йоканович.

Групата: Пламен Илиев, Горан Блажевич, Орлин Старокин, Димитър Везалов, Йордан Милиев, Нуно Пинто, Алекс Перес, Пламен Димов, Даниел Димов, Кевин Бру, Борислав Цонев, Антонио Вутов, Мирослав Иванов, Ларсен Туре, Илиян Йорданов, Гари Родригес, Цветан Генков и Димитър Макриев.

АЛБЕНА СЪБИРА 314 БОКСЬОРКИ НА СВЕТОВНО

Дана РУСЕВА

Световно първенство по бокс за момичета ще се проведе в курорта Албена от утре до 29 септември. “Записани са рекорден брой състезателки за участие в първенството - 314 боксьорки от 33 страни, както и над 130 членове на делегации. Този огромен интерес към събитието се дължи на факта, че женският бокс е от най-значимите проекти на МОК и на Международната боксова асоциация AIBA, особено след неговия дебют на Олимпийските игри в Лондон 2012. Изключителна чест е за нас, българската федерация по бокс, да бъдем домакини и организатори на едно от най-престижните събития в света на бокса”, заяви президентът на родната федерация Красимир Инински.

Официалното откриване на шампионата е утре в спортна зала “Албена”. Сред звездите, които ще се качат на ринга, е олимпийската шампионка Лондон Клариса Шийлдс (75). 18-годишната американка от Мичиган сподели, че за първи път е в България. Много й харесват плажът в Албена, плодовете и 100-процентовият сок от ябълки, производство на комплекса.

“Тук съм, за да спечеля първото място. В Лондон се бих с 33-34-годишни жени и достигнах до олимпийското злато. Албена е част от подготовката ми за Игрите в Рио след 3 години”, категорична е тя. В кариерата си Шийлдс има впечатляващия актив от 33 победи от 34 мача.